

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

Odprte strani

POJASNILO SLOVENSKE DEMOKRATIČNE ZVEZE GLEDE
MAJNIŠKE DEKLARACIJE 1989

DEMOKRACIJA

Temeljna banka Gorenjske

70 ljubljanska banka

GORENJC IN BANKA
FORMULA PRIHRANKA

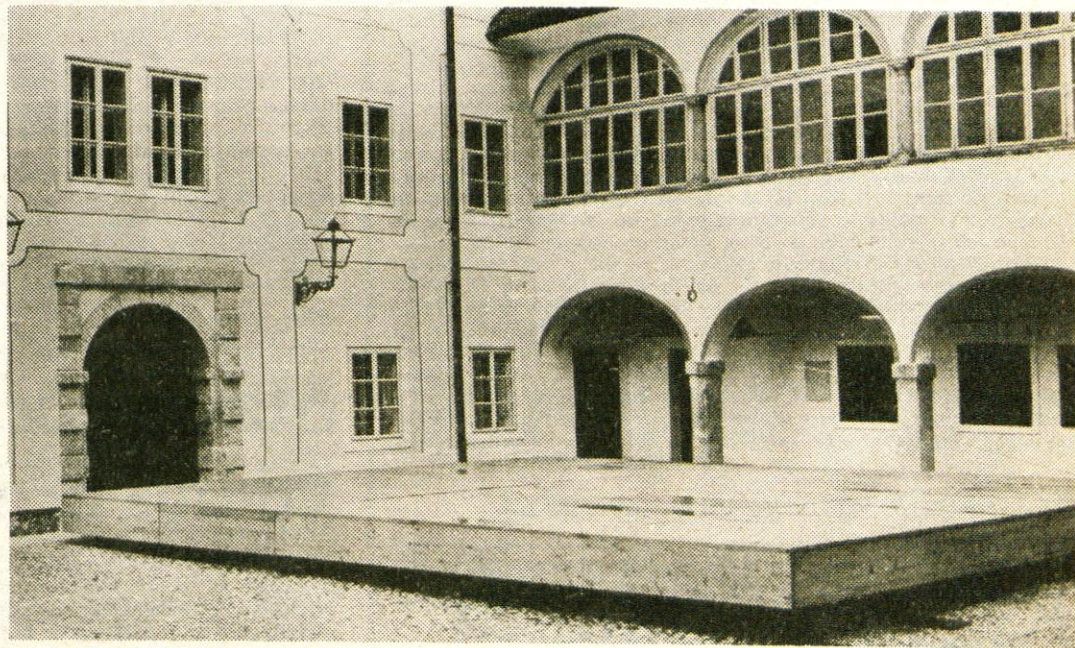
Lučka na koncu dolgega tunela

Upanje, da živimo v pravni državi ali vsaj na njenem robu, se nam je po številnih, javnosti znanih primerih kršenja človekovih pravic in svoboščin, ustave in zakonov (proces proti četverici, delovna obveznost in osamitev na Kosovu, sojenje Fikretu Abdiću, proces zoper Azema Vilasija, afera dr. Kecmanovića...) in po pogovoru o politični represiji in pravni državi (v sredo v Ljubljani) razblinil kot milni mehurček, sesul kot hiša iz kock... Čeprav je Jugoslavija podpisala številne mednarodne deklaracije o spoštovanju človekovih pravic in državljskih svoboščin in čeprav njeni predstavniki oblasti javno izjavljajo (zavajajo), da ima, denimo, albanska narodnost vse možne pravice, se nam zdi, da je cilj - pravna država kot lučka, ki sveti na koncu dolgega in temnega tunela. Zakaj tolikšna črnogledost? Tudi zato, ker nam nekateri ugledni družboslovci vztrajno zagotavljajo, da se pri nas proces demokratizacije sploh še ni začel, ampak da smo zdaj le v (kratkotrajnem) obdobju liberalizma.

Preprosto spoznanje, da so pravna država odlično napisana ustava, zakoni in predpisi, je lažno, saj zakonodaja ne pomeni nič, če ima (s strani javnosti) nenadzorovana in nedemokratično izvoljena oblast možnost, da krši ustavo in zakone in zlorablja mednarodno sprejete deklaracije o človekovih pravicah in državljskih svoboščinah. Da se to dogaja tudi v Jugoslaviji, ni naključno, ampak posledično, povezano s tem, da imamo namesto demokratične in pravne le politično ideološko državo z zakonodajo, ki ne ščiti posameznika, državljan, njegovih dobrin in splošnih družbenih vrednot, ampak oblast, njene podaljšane roke ter številne prazne mite in "svete krave" iz vojne zgodovine, ki tudi ovirajo uveljavljanje pravne države in civilne družbe.

Sicer pa - ob vseh različnih pogledih na jugoslovanski "socializem po meri ljudi" tudi ni enotnega mnenja o tem, kakšno pravno državo si pravzaprav želimo. Dr. Ljubo Bavcon je zaradi različnih predstav opozoril na to, da je bila nacistična Nemčija visoko pravna država, pa čeprav je potolkla na milijone nedolžnih ljudi. Je torej naš cilj demokratična pravna država, družba, v kateri bo (od javnosti) nadzorovana in preverjana represija normalna, normalna pa tista represija, ki zlorablja in krši, išče utemeljitev v dnevni politiki, se sklicuje na "višje cilje", dela razliko med malim in velikim človekom, koristi za politično obračunavanje...

C. Zaplotnik

Kranj - Mesto dobiva z urejenim dvoriščem gradu Kieselstein v Tomšičevi ulici nov prireditven prostor. Pred dnevi so na dvorišče že postavili lesen oder, za katerega sta denar prispevala kranjska kulturna skupnost in kranjski sindikat. Na dvorišče bodo ob prireditvah, kot bo nocojšnja, postavili klopi in stole, tako da bo prostora za okoli 250 poslušalcev. Če bo vreme naklonjeno, se bodo kranjske poletne prireditve začele nocoj ob 20. uri s srečanjem gorenjskih pevskih zborov. Ob slabem vremenu bo prireditev v dvorani kranjske Gimnazije. - L. M. - Foto: F. Perdan

Milan Kučan na Jesenicah - Predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan se je včeraj dopoldne najprej v jeseniški Železarni, nato pa v dvorani občinske skupščine pogovarjal s sekretarji osnovnih organizacij ZK. V Železarni je o prenovi Zveze komunistov spregovoril sekretarjem sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne, v dvorani občinske skupščine pa sekretarjem iz osnovnih organizacij krajevnih skupnosti in delovnih organizacij. - Foto: F. Perdan

Četverica ob prvi obletnici procesa

Hočemo svobodo in izpolnitev obljub!

Ljubljana, 31. maja - V sredo je minilo leto dni, odkar se je začel proces proti Janši, Zavrtu, Borštnerju in Tasiću. Igor Bavčar, predstavnik Odbora za varstvo človekovih pravic, je ob tem izjavil, da ni nobenega razloga za slavlje, saj je Janša na Dobo, Borštnerja pa bodo, kot kaže, tudi v kratkem privedli v zapor. Odbor je obletnico obeležil s plenarnim zasedanjem v Cankarjevem domu, na katerem je bilo slišati mnenje, da oblast še vedno nima jasnih stališč do primera in da se zadnje čase bolj kot s četverico ukvarja z Bavčarjevimi napakami.

Zavrt, Tasić, Janša in Borštner so v javnem pozivu demokratični javnosti in slovenski politiki zapisali, da zahtevajo predvsem svobodo. "Najmanj, kar bi mi obsojeni lahko pričakovali od slovenske republike, ki se razglša za suvereno, je to, da nas v položaju, ko ne more doseči niti pomilostitve, ne zapira. Če pa nas že, naj ob tem vsaj jasno pove, kaj si misli o škandalozni sodbi, s katero smo bili obsojeni. Kljub obljubam in Odborovemu pozivu politiki, naj se obljub držijo, tega še ni storila, ampak ob največjem pravosodnem škandalu v Sloveniji v zadnjih desetletjih govori le o nekakšnih sumih v zakonitost postopka." C. Z.

Telematika izpolnila pogoje

Kranj, 30. maja - Zbor banke je februarja sklenil, da se bo banka vključila v sanacijo Iskre Telematike z desetiimi milijardami dinarjem, predvsem z odpisom neizterljivih terjatev ter vrnitvijo obresti. Pogoji pa so bili trije: da Gospodarska banka Ljubljana potegne v svoje breme enako potezo, da enako vsoto kot Temeljna banka Gorenjske in Gospodarska banka nameni Telematiki tudi SOZD Iskra oziroma v njem združene organizacije in da Telematika sama izkoristi vse zakonske možnosti za pokritje izgube, ki je znašala konec lanskega leta dobrih 61 milijard. Pogodba med banko in Iskra je bila februarja podpisana, vendar neuresničena, ker Gospodarska banka in soz Iskra svojih obveznosti še nista izpolnila. V začetku maja pa je Telematika Temeljni banki Gorenjske s papirji dokazala, da sta bistvena pogoja izpolnjena, zato je svojo obveznost v višini 10 milijard izpolnila tudi gorenjska banka. J. K.

Predsednik Mohorič, podpredsednik Okorn

Ločani imajo novo vlado

Škofja Loka, 1. junija - Delegati občinske skupščine so danes za novega predsednika izvršnega sveta soglasno izvolili Brane Mohoriča, dipl. inženirja lesarstva, dosedanjega vodjo kadrovskega splošnega sektorja v Alpezu, za podpredsednika pa Milka Okorna, inženirja elektrotehnike, sicer pa sekretarja sekretariata za občino upravo in proračun v občinskem upravnem organu.

Ostala postava izvršnega sveta ostaja tudi po odhodu predsednice Ide Filipič-Pečelin praktično nespremenjena. Matevž Dagarin je v izvršnem svetu posebej zadolžen za področje

infrastrukture, Ludvik Leben za področje turizma, gostinstva in preskrbe, Lidija Luževič za področje financ in informatike, Stanislav Mohorič za področje kmetijstva, Primož Pegam za področje industrije, Brane Selak za področje družbenih dejavnosti, Svarun Terpinč za področje planiranja in urejanja prostora, Fedja Vraničar za področje SLO in družbene samozaščite in Mitja Zupan za področje krajevnih skupnosti.

Tako sestavljen izvršni svet nastopi "službo" s 1. julijem.

H. Jelovčan

Sklep gorenjske banke

Zasebnim podjetjem odprta vrata

Kranj, 30. maja - Temeljna banka Gorenjske je dobila zadnje čase več prošelj novih zasebnih podjetij za zavarovanje plačil svojih obveznosti. Na osnovi novega zakona o podjetjih,

ki izenačuje vsa podjetja, družbena ali zasebna, bi bilo takšno zavarovanje plačil povsem logična stvar, posebno če imajo ta podjetja z banko poslovno sodelovanje, vendar še ni tako. Zakon o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, sprejet leta 1975, še vedno velja in omogoča takšno zavarovanje plačil samo družbenim podjetjem, čeprav je bil že sprejet nov zakon o finančnem poslovanju, ki v 16. in 17. členu izenačuje vsa podjetja in bi moral že 1. maja nadomestiti stari zakon o zavarovanju plačil. Ta dvojnost povzroča dvome in različna tolmačenja, vendar je izvršilni odbor Temeljne banke Gorenjske v torek sklenil, da gorenjska banka enako obravnava družbena in zasebna podjetja, da slednjim odpre vrata, ker tudi tako lahko pomaga razvoju podjetništva. Storjen je bil tudi korak dlje: zasebna podjetja lahko postanejo ustanoviteljice banke, če podpisajo sporazum in vplačajo delež v sklad solidarne odgovornosti 5 milijonov dinarjev. delež bo naraščal skladno z revalorizacijsko stopnjo.

J. Košnjek

V Termopolu praznujejo

Škofja Loka, 1. junija - Kolektiv Termopola s Sovodnja jutri, v soboto, praznuje 30-letni jubilej. Ob 10.30 bodo domačinom in gostom odprli vrata tovarne za ogled proizvodnje, ob 12. uri pa se bodo dobili pri planinskem domu na Ermanovcu (če bo vreme slabo, pa v dvorani združenega doma na Sovodnju). Na slovesnosti bodo med drugim podelili priznanja delavcem, zaslužnim za razvoj Termopola. Po slovesnosti bo družabno srečanje, na katero delavci vabijo vse krajanje.

H. J.

Janez Stanovnik odpira ekološke filmske dneve

Ekologija in film

Kranj - Prihodnji teden, v torek, se bo preko filmskega platna v kinu Center zavrtel prvi izbor od skupaj 26 filmov, kolikor jih je za letošnjo filmsko prireditev, trajala bo do petka, izbrala žirija. V video klubu Carnium pa bodo vsako popoldne ob 16. uri vrteli filme v informativni sekciji. Kranjsko prireditev bo na svečani otvoritvi pozdravil predsednik predsedstva SR Slovenije Janez Stanovnik.

Ekološka vprašanja postajajo vsekakor številka ena sodobnega časa. Zato niti ni nenavadno, da je Interfilm, organizator letošnje četrte filmske prireditve na to temo, dogodek prestavil v čas, ki sovpada s Sejmom opreme in sredstev civilne zaščite v Kranju. Filme s področja ekologije, varovanja okolja in znanstvenega dela na tem področju, od okoli 60 poslanih filmov iz 22 držav se jih je v program uvrstilo 26, sta izbrala Matija Hudovernik in Marjan Maher. V informativni sekciji niso manj kvalitetni filmi, pač pa taki, ki niso povsem ustrezali temi festivala ali pa gre za izrazito dolge filme.

Žirija bo iz tekmovalnega programa izbrala tri najboljše za festivalsko nagrado Viharnik, razen tega pa še nagrade za režijo, scenarij in kamero. V žiriji sta poleg predsednika Toneta Freliha, filmskega režiserja in kritika, še novinar Lado Ambrožič z ljubljanske televizije in francoska znanstvenica Gema Maury - Lechon, specialistka (med drugim) za tropsko ekološko. Republiški sekretariat za ljudsko obrambo pa bo zlato medaljo (na podlagi mnenja festivalne žirije) podelil filmu, ki se bo najbolj približal temi letošnjega kranjskega Sejma.

L.M.

GORENJSKI GLAS
GRAFIČNE STORITVE

JOŽE KOŠNJEK
NOTRANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Sonarodnjaki prek meja

Skrb za dele naroda, živeče izven Slovenije in Jugoslavije, je vsa leta, v večji in manjši meri, stalnica slovenske politike. V tem oziru prednjačimo med jugoslovanskimi narodi (skrb za narodnostne skupnosti v sosednjih državah je bila izrazitejša le v republiki Hrvaški in Makedoniji), svojo skrb pa smo Slovenci pred leti izrazili na sodobnejši način, v obliki enotnega slovenskega kulturnega prostora, brez pretenzij, da bi kdaj dobili to stran meje tudi ozemlja, kjer živijo Slovenci. S tem smo začeli pojmovati narod in vezi med njegovimi pripadniki na sodoben, civilizacijski način, tako, kot to dojemajo večina Evrope. Manjšinsko problematiko pa skušamo skladno s časom reševati tudi v okviru delovne skupnosti Alpe Jadran, kar pa pomeni reševanje v obeh smereh: nazven do delov našega naroda in doma do delov drugih narodov v Sloveniji. Nimamo namreč obraza, da terjamo pravice Slovencev v Italiji, Avstriji in na Madžarskem, doma pa slišimo očitke o neenakopravnosti Italijanov in Madžarov. Po svoje zanimivo je bilo tudi zadnje, sicer dokaj neopazno poročilo s seje srbske skupščine, kjer so dejali (in očitili), da se država preveč zanima le za zamejske Slovence in Hrvatce ter deloma Makedonce, Srbi izven države pa nam niso mar, kar je tudi odgovornost republike Srbije, ki je bila tu preveč pasivna, v prihodnje pa namerava več biti.

Zakaj se lotevam vprašanja manjšin. Zato, ker se je koroška politična scena sunkovito zasukala v desno z zmagovalnim prihodom svobodnjaka Jörga Haiderja na stolček deželnega glavarja in porazom socialistov, ki so na Koroškem vladali 40 let. Udamni Haider, njegova barva je modra in se on ter njegovi privrženci v tem stilu tudi oblačijo, je velik del nastopnega govora namenil manjšini, ki je nima pretirano v čistih, ter odnosom s sosednjimi deželami in državami, tudi s Slovenijo. Slovenija mora razumno in stvarno oceniti ta koroški zasuk, brez čustvenosti in iluzij, in oceniti, kako naprej sodelovati in pomagati manjšini. Prav na to pa lega zadnje čase velik problem: osrednji organizaciji Slovencev na Koroškem sta skregani do takšne mere, da je verjetno onemogočen normalni dialog, preprič stopa na javno sceno, ne le na Koroškem, ampak tudi zunaj nje. Večji del krivde za spor morata vzeti nase osrednji organizaciji, manjši del pa tudi mi, ki smo na Koroškem videli dve vrsti Slovencev, napredne in nazadnjaške, rdeče in črne. Če nam je kaj storiti v tem trenutku, potem moramo našim sonarodnjakom reči, naj se poskušajo najprej pogovoriti o razlikah in najti tisto, kar je skupnega. Dokler pa vsaj tega ne bo, bo imel Haider lahko delo, pa tudi mi se bomo še praskali za ušesi.

Zavarovanje vodnega vira Anclovo na Jezerskem

Kaj pa podtalnica Sorškega polja

Kranj, 31. maja - Kranjski izvršni svet je sprejel osnutek odloka o zavarovanju vodnega vira Anclovo na Jezerskem, skupščini ga bo predložil na prvi seji, saj ga bodo poskušali čim prej sprejeti. Ob tem pa je padlo vprašanje zavarovanja drugih vodnih virov v občini, tudi podtalnice Sorškega polja, k čemur jih že spodbuja škofjeloška občina.

Problem vodnega vira Anclovo na Jezerskem se bo naposled razpletel, saj je izdelan odlok o njegovem zavarovanju, ki ga sicer ne morejo sprejeti po hitrem postopku, kakor so predlagali nekateri delegati občinske skupščine, toda vse kaže, da bo kmalu pod streho.

Odlok predpisuje tri varstvene pasove in ne le dva, saj je prvi razdeljen na dve coni. Najstrožja je cona a, ki sega deset do petdeset metrov od zajetja, cona b pa zajema preostali del prvega varstvenega pasova, v njej bo izjemoma dovoljeno poljedelstvo brez znojenja in živinoreja do deset glav živine. Tako so določili, ker bi sicer krepko prizadel Murijevo kmetijo.

V kranjski občini so doslej sprejeli dva podobna odloka o zaščiti vodnih virov: Bistrica nad Novo vasjo, Bašelj, Povelje, Čemšenik, Zabukovje in Črpaljšča pri Koreniškem ob Kokri ter vodnih virov pod Krvavcem. Na seji izvršnega sveta so zato razmišljali o tem, da bi sprejeli odlok o zavarovanju vseh vodnih virov v občini, za kar pa bodo morali izdelati ustrezno dokumentacijo. Padlo je tudi vse bolj vznemirljivo vprašanje o zavarovanju podtalnice Sorškega polja, k čemur jih nagovarja škofjeloška občina, saj so že odkrili njeno onesnaženost. Takšen odlok bi bil za kranjsko občino "zelo drag", saj bi morali na tem območju zgraditi vodotesno kanalizacijo in zahtevate dodatne zaščitne ukrepe za tovarne na tem območju. Predvidevamo torej lahko, da v Kranju ne bodo pretirano navdušeni nad sprejetjem takšnega odloka in problem bi bil verjetno lažje razrešljivi na slovenski ravni, saj je resnično širšega pomena. Vsekakor ne gre pozabiti, da Kranj pitno vodo dobiva izpod gora in si zato manj beli glavo z onesnaženjem podtalnice Sorškega polja, ki je rezervat pitne vode za Ljubljano.

M. V.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici izhajanja je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug za narod s srebrno zvezdo

Ustanoviteljice Gorenjskega glasa so občinske konference SZDL Jesenice, Kranja, Radovljice, Škofje Loke in Trziča

Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana

Predsednik časopisnega sveta: Boris Bavdek

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Štefan Žargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (odgovorna urednica), Jože Košnje (notranja politika, šport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, kronika, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Danica Dolenc (tradicije NOB, naši kraji, za dom in družino), Stojan Saje (družbene organizacije in društva, SLO in DS, ekologija), Danica Zavrl-Zlebir (socialna politika), Dušan Humer (šport), Vilma Stanovnik (Tržič, turizem), Vine Bešter (mladina, kultura), Franc Perdan in Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Nada Prevc in Uroš Bizjak (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naročnina za II. trimesečje 52.500 din

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, novinarji in odgovorna urednica 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

uredništvo tel. 21860

dr. Rado Bohinc na Jesenicah

Čigava bo železarna — naša že zdaj ni!

Jesenice, 1. junija - Dr. Rado Bohinc, podpredsednik gospodarske zbornice Slovenije se je v jeseniški železarni pogovarjal s sindikalnimi aktivisti jeseniške občine o amandmajih k ustavi. Lastninski odnosi in vrsta neresenih vprašanj. Zakonodaja prehiteva ustavo.

Občinski svet Zveze sindikatov Jesenice je pripravil razgovor predstavnikov osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij sindikata s podpredsednikom Gospodarske zbornice Slovenije dr. Radom Bohincem o osnutkih amandmajev k slovenski ustavi.

Dr. Rado Bohinc je v uvodu poudaril, da zasnova novih ekonomskih odnosov temelji na enakopravnosti in pluralizmu lastnin ter na kapitalnem upravljanju ali upravljanju po vloženih sredstvih. V vsem - tudi po terminologiji - sta zakon o podjetjih in nastajajoči zakon o medsebojnih razmerjih daleč pred zvezno ustavo in amandmaji k zvezni in slovenski ustavi. Celo tako daleč, da nekateri zakonu o podjetjih pripisujejo protustavnost.

Ko se zdaj ob amandmajih k slovenski ustavi razpravlja o novih oblikah lastnine, se izhaja iz tega, je dejal dr. Rado Bohinc, da je lastninska reforma v vsaki družbi temeljna reforma, ki pa ji je predpogoj politična reforma. Brez tega učinkovite gospodarske reforme sploh ne more biti. Vendar se ob uveljavljanju novih lastninskih odnosov poraja še na tisoče vprašanj in dilem, zato jih bo bolj temeljito lahko opredelila šele nova ustava.

A že v amandmajih se opuša dosedanji princip »en delavec - en glas« in upaja najpomembnejša sprememba, ki posega v koncept samoupravljanja. Upravlja se po vlo-

nem kapitalu, struktura podjetij pa je več ali manj identična kapitalističnim sistemom, pa naj priznamo ali ne. Nasploh so bile lanske in deloma letošnje ideološke blokade tiste, ki so in še vedno preprečujejo učinkovitejšo in radikalnejšo spremembo.

Po novem je v ustavi že plašno in indirektno napisano - zakon o medsebojnih razmerjih pa bo to vseboval - da je delavec lahko odpuščen iz ekonomskih razlogov. V Jugoslaviji je 30 odstotkov preveč zaposlenih, številka pa bi se pri priči podvojila, če bi upoštevali resnični ekonomski presežek zaposlenih. Seveda pa je ob odpustitvi z dela treba delavcem zagotoviti vse socialne pravice, ki jih poznajo tudi v svetu. Socialna bremena pa mora nositi tudi družbena skupnost in ne le podjetje. Treba se bo torej poslovliti od idealiziranih predstav, da bomo vsi polno zaposleni in da bomo vsi o vsem odločali, ne glede na to, koliko je kdo dal... Po mnenju dr. Bohinca naj bi iz ustave izbrislali tudi kategorijo izjemnega dohodka gospodarske infrastrukture (železnice, pošte itd.) in jasno opredelili podjetništvo ter delničarstvo. Zbornica se zavzema za zasebno podjetništvo in ustavno jasno formulirano delničarstvo, kajti izraza »delnice« v zvezno ustavo tudi še ne upajo zapisati.

Slovenska »ustavna posebnost« so interesne skupnosti, ki jih v drugih republikah vseprek ukinjajo, pri nas pa ohranjamo pet sis-ov družbenih dejavnosti, razen tega

pa naj bi bilo z zakonom možno predvideti obvezno združitev v interesno skupnost. Zvezna ustava interesnih skupnosti materialne proizvodnje ne predvideva, slovenska ustava pa naj bi jih tudi na tem področju imela. Dr. Rado Bohinc je za načelo prostovoljnosti in za čiste račune. V zbornici so tudi na tem področju pripravili spremljajoče konkretne predloge in upajo, da jih bodo upoštevali.

V razpravi so govorili predvsem o trgu delovne sile, o družbeno delničarskih podjetjih in ob tem o položaju železarne ter ugotovili, da je več možnosti: železarna je lahko državna lastnina, tip menežerskega podjetja, delničarjev ali delniške družbe z vlaganji drugih podjetij. »Čigava bo železarna - moja že danes ni«, je dejal nekdo iz železarne. To je resno vprašanje ob dejstvu, da je dilem zelo veliko. Ne nazadnje tudi na političnem področju, kajti partija je predlagala, da se v ustavi ne pojavlja več kot avantgarda. Slovenska partija, seve.

Očitno je, da amandmaji prinašajo vrsto novosti, a kljub vsemu na ekonomskem področju niso še tisto, kar bi si želeli in so le usklajevanje s tekstom zvezne ustave. Ostaja veliko odprtih vprašanj, tudi pri proračunski in izvenproračunski porabi, pri pomoči manj razvitim, kjer naj bi uveljavili načelo investiranja, nadzora in upravljanja tistih, ki so denar prispevali in ne več pone srečenega načela »združevanja dela in sredstev«. Vsa upanja in pričakovanja so zato usmerjena v novo slovensko ustavo, ki se že pripravlja.

D. Sedej

Ustavne razprave v Kranju

Stavkajoči gredo vedno pred občino, nikoli pred sise

Kranj, 31. maja — V razpravo o osnutkih amandmajev k slovenski ustavi se je vključil tudi kranjski izvršni svet, ki ga je zanimalo predvsem premaknjeno razmerje med občino in republiko, iščejo pa najbolj primerno zamenjavo za občinske sise.

V prvi razpravi so le nanizali kopico vprašanj in dilem, na katere pravega odgovora še ni, pretresla jih bo posebna delovna skupina, nakar jih bodo ponovno obravnavali. Zadrego je najboljše pojasnil France Jamnik, ki je dejal, da ustavne razprave potekajo v čudnih razmerah, saj niso razčiščena nekatera bistvena vprašanja, kot je razmerje med zvezno in republiško ustavo (katera je prej), vsaj 50 zadev v amandmajih pa je takšnih, ki se neposredno navezujejo

na zvezno ustavo. Prav tako še ni povsem jasno, kako podrobna naj bo ustava, saj bi po dosedanji navadi nekateri radi vse spravili vanjo (šport?). Po drugi strani pa nekaterih predlogov ni moč spraviti vanjo, kakršna je denimo odprava zemljiškega maksimuma ali zelo zanimiv in svež predlog Vide Princič - Gorjanc o tem, kako naj bi personificirali družbeno lastnino (poleg državne in privatne). Sodi, da v družbenem podjetju ni smiselno lastnino razdeliti med tre-

nutno zaposlene, temveč naj lastnik postane sklad za pokojninsko zavarovanje, ker imajo pač vsi minulo delo in ker bomo v njem vsi participirali.

V razpravi so se najdlje ustavili ob premaknjem razmerju med republiko in občino, saj so ustavni amandmaji naravnani k centralizaciji v republiko, kar je pri nekaterih stvareh dobrodošlo, boje pa se, da bi občine ostale le samoupravne skupnosti, vsa njihova dosedanja oblast pa bi bila prenesena v republiko. Še dlje pa so se ustavili ob vprašanju, kakšna oblika naj bi nadomestila občinske sise in dorekli tri možnosti. Po prvi naj bi svobodno menjavo preprosto prenesli v občinski proračun

(združili obe občini), po drugi naj bi poenotili socialno področje (le en sis), po tretji pa naj bi imeli nacionalni program in bi potem kakem v občinah skrbeli le za stvari, ki vanj niso vključene. Nekaj bo vsekakor potrebno storiti, saj zdaj občinske skupščine ustanavljajo organizacije posebnega pomena in odgovarjajo zanje, nimajo pa materialne podlage zanje. Henrik Peterlin je ob tem dejal, da sisi birokracije, niso odpravili, ustvarili so sisokratijo, praksa pa je pokazala, da se ljudje, ki imajo probleme obračajo na župana in izvršnika, tudi stavkajoči vedno pridejo pred občino, še nihče ni šel pred sise.

M. V.

Nacionalno vprašanje, šibka točka socializma

O narodu je in bo treba še govoriti

Kranj, 29. maja - Zveza komunistov - demokracija - nacionalno vprašanje je za Jugoslavijo aktualni in lahko tudi usodni trikotnik. Socializem ni trajno rešil nacionalnega vprašanja, kar se kaže danes v večnacionalnih socialističnih državah in v odnosih med sicer enonacionalnimi socialističnimi državami. Narod je človekova pravica in (lahko) tudi človekova usoda.

Zato se kaže zavzemati za narod kot človekovo pravico in se upirati narodu kot človekovi usodi, če se narod spremeni v državno oblast, v nacionalno državo in ta ni grajena na človeku, je dejal član predsedstva Slovenije dr. Janko Pleterski na ponedeljkovi porazno slabo obiskani javni tribuni na temo Zveza komunistov, demokracija in nacionalno vprašanje. Organiziralo jo je me-občinsko študijsko središče CK ZKS za Gorenjsko, nanjo povabilo nad 100 ljudi, v dvorani pa se nas je zbralo 15. Štirje gostje, dr. Janko Pleterski, Sonja Lokar, Borut Pahor in dr. Ivan Križnar, predstavnik študijskega središča Peter Ogrizek ter desetglavo občinstvo! Primer torej za razmislek!

Dilema, ali imamo v socializmu pravico govoriti o narodu ali ne, je prežena. Trditve, da narod za socializem, ki naj bi bil v svoji osnovi mednarodni in nadnarodni, da načelo demokratičnega centralizma v partiji in družbi, kjer je partija na oblasti, z dikatom večine lahko nadomesti narodni interes, ne zdrži več, je dejal dr. Janko Pleterski. To je dokazal že čebinski ustanovni kongres slovenske partije, ki je postavil na prvo mesto skrb za usodo slovenskega naroda. Zakaj danes problemi nacionalizmov v Jugoslaviji? Avnojska Jugoslavija ni vzrok, saj temelji na samoodločbi narodov. Ustava iz leta 1974 je izraz spoznanja, da samoupravni socializem ni mogoč brez samoupravljanja narodov. Po sodbi Pleterskega je vzrok nacionalnih naspotij v različnih po-

gledih na demokracijo, na demokratizacijo narodov in v težah, da narod nima nikakršne politične in gospodarske vloge, ampak samo kulturno, kar je srž stalinske teorije in izvedenke v unitaristično državo in partijo. Narod pa ne živi zaradi socializma, ampak zato, da se razvija in ustvarja. Za vsako ceno smo hoteli skonstruirati ideološko definicijo naroda in ob tem zanemarjali narod, za katere imamo lahko različna merila. Za nek narod, recimo za Slovence, je najpomembnejši faktor jezik, za druge pa kaj drugega. Zato je dokončno definicijo naroda nesmiselno iskati.

Problem je ekonomska suverenost naroda, kar je za Slovence v Jugoslaviji tudi bistveno vprašanje, je dejala Sonja Lokar, izvršna sekretarka predsedstva CK ZKS. Nacionalno se ne sme utopiti v razredno. Prav tako ne zdrži več teza, da je ZKS edina odgovorna za slovenski narod. To sposobnost za odgovornost je treba preveriti med ljudmi, jih vprašati, ali smo še vredni tega zaupanja. Vse, nacionalno in ekonomsko, je treba vpeti v sodobne civilizacijske tokove. Lokarjeva je opozorila na našo nenačrtno politiko zaposlovanja ljudi od drugod. V Slovenijo je prišlo okrog 200.000 priseljencev. Nacionalna ogroženost ima še drugo plat: neresena razvoja vprašanja, negotova prihodnost.

Dr. Ivan Križnar, predsednik komisije za zgodovino ZKS je poudaril, da je imela KPJ pred vojno dva bistvena cilja: demokracijo in nacionalno enakopravnost in na tem so se vsaj v Sloveniji združile demokratične sile. Vendar sta se ti dve načeli izrodili. Že takrat je bila škodljiva težnja po razrednem na škodo nacionalnega in to je še danes problem jugoslovanske partije.

V ospredje pa vedno bolj sili narod kot ekonomska kategorija, narod kot gospodar svojega narodnega in novoustvarjenega bogastva. To je druga plat naroda, nacionalnega vprašanja in tudi na to mora jugoslovanski socializem računati.

J. Košnje

Denarja najbolj manjka zdravstveni skupnosti

Prispevke nameravajo povečati

Kranj, 31. maja - Najkasneje do 9. junija se bodo v Kranju odločili o morebitnem povečanju prispevkov za družbene dejavnosti, kar seveda ne gre v korak z razremenjevanjem gospodarstva. Denarja najbolj primanjkuje zdravstveni skupnosti, za investicije pa trenutno mesečno zberejo 2,8 milijarde dinarjev, na področju družbenih dejavnosti grade le pokriti bazen.

Kranjske sis družbenih dejavnosti so v letošnjih štirih mesecih zbrale 70.954 milijard dinarjev, kar je bilo 282,8 odstotka več kot lani v tem času, dovoljena rast v letošnjem prvem polletju pa je 314,8 odstotka. Pri dotoku sredstev je do izpada prišlo januarja,

ker je večina kranjskih ozdov januarske osebne dohodka zaradi bistveno nižjih prispevnih stopenj izplačala že decembra.

Med 65 slovenskimi občinami je tako kranjska po skupni prispevni stopnji na 33. mestu (lani pa je bila do novembra na 6.), po prispe-

vni stopnji za zdravstvo pa je zdaj zelo na predzadnjem mestu (lani je bila na 15. mestu). Na prvem mestu pa je Kranj po prispevni stopnji za telesnokulturno skupnost, ki je 1,72 odstoten, na drugem mestu v Sloveniji je Celje z 0,80 odstotno. Po prispevku za izobraževalno skupnost pa je Kranj na 11. mestu.

Za naložbe na področju družbenih dejavnosti bodo v letošnjem prvem polletju zbrali 16,9 milijarde dinarjev, kar pomeni 2,8 milijarde

dinarjev mesečno, kar predstavlja le 2 odstotka od kosmate mase za osebne dohodka. V teku je le izgradnja pokritega plavalnega bazena, zanj v telesnokulturni skupnosti zbirajo sredstva s 1,3 odstotno prispevno stopnjo, pri skupnosti za ceste in komunalno dejavnost pa se po 1,22 odstotni prispevni stopnji zbirajo sredstva za investicijsko vzdrževanje družbenih objektov, deloma tudi za bazen.

M. V.

Tržno gospodarstvo in spremembe v kmetijstvu in kmetijski politiki

Iz Beograda piha nov veter

Ljubljana, 30. maja - Predsednik zveznega izvršnega sveta Ante Marković je že ob otvoritvi 56. mednarodnega kmetijskega sejma v Novem Sadu nakazal, kako si nova vlada zamišlja položaj in razvoj kmetijstva v tržnem gospodarstvu. V pogovoru z razstavljalci, z direktorji kmetijskih organizacij in novinarji je večkrat ponovil, da tista država, ki ni uredila problemov v kmetijstvu, tudi ni rešila svojih gospodarskih težav in da Jugoslavijo to delo še čaka.

"Dosedanje ravnanje s kmetijstvom je bilo napačno, vendar bi bilo tudi narobe, če bi v razmerah svobodnega oblikovanja cen kmetijskih proizvodov vztrajali pri neomejeni zaščiti in zapiranju pred tujo konkurenco," je dejal Marković in poudaril, da bo kmetijstvo zaradi posebnosti in strateškega pomena praktično edina dejavnost, ki bo tudi v prihodnje deležna družbene podpore, vendar nanjo ne bodo mogli računati tisti, ki bodo delali po starem. Država bo podpirala kmetijstvo s precejšnjimi denarji (seveda pa tudi vreča za te namene ni brez dna), v panogi pa se bodo morali tako organizirati, da bo od tega denarja tudi kaj učinka. "Kmetijci, opravite s svojimi mlečnimi, mesarskimi in drugimi monopoli in se začnite tržno obnašati!" je še dejal Marković in se tudi vprašal, zakaj kmetijska pridelava v državi nazaduje in zakaj je preskromna glede na vlaganja. Dosedanja neprimerna kmetijska politika je skrivaja za to, vendar tudi samo od gledanja v državo ne bo koristi, če tisti, ki kažejo s prstom le na vlado, ne bodo pomislili tudi pred lastnim pragom.

Za kmetijstvo še naprej ugodnejša posojila

Čeprav so osnovna izhodišča nove (Markovićeve) kmetijske politike znana (kmetijstvo ni oskrbovalna, temveč predvsem gospodarska dejavnost, pluralizem lastniških odnosov in možnosti za preoblikovanje ene lastnine v drugo, izenačitev družbenega in zasebnega sektorja, prosto oblikovanje cen, zdrava konkurenca itd.), pa smo kmetijski novinarji poskušali na torkovem pogovoru s Milanom Kneževićem, predsednikom republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, zvedeti še za nekatere podrobnosti in predvsem to, kakšne bo

O tem, kako naj bi izboljšali finančni položaj kmetijstva, je bilo doslej že več predlogov; zadnji pa predvideva, da bi z odplačili glavnice posojila začeli čez tri leta in jo v nato odplačali v sedmih letih, obrestni pa naj bi pokrila federacija. To bi bila za kmetijstvo precejšnja pomoč, vendar še ni povsem znano, ali bo takšen predlog možno sprejeti in uresničiti ali ne.

do ob enotni zvezni kmetijski politiki možnosti in pristojnosti republik. Kot smo slišali, je tudi za področje kmetijstva še veliko neznank in bo zato na konkretne odgovore treba počakati do sprejetja nekaterih pomembnih zakonov in usmeritev. Že zdaj pa je jasno, je dejal Knežević, da so v vse rešitve "vgrajene" tržne zakonitosti, od katerih zvezna vlada nima namena odstopati. Kaj to pomeni? Cene kmetijskih pridelkov se bodo oblikovale prosto, čeprav so že zdaj na nekaterih območjih Jugoslavije pritiski, da naj bi jih določala država. Denar bo tudi v kmetijstvu dobil realno ceno, vendar pa bo kmetijstvo, vsaj tako zagotavlja zvezna vlada, edina gospodarska panoga, ki bo še naprej upravičena do ugodnejših posojil. Uvoz in izvoz se bosta še naprej sproščala, toda tudi na tem področju je po vzoru kmetijsko razvitih držav pričakovati določene omejitve. Ker bi uvoz nekaterih pridelkov po svetovnih cenah in brez plačila dodatne carine preveč prizadel domačo proizvodnjo, bo zvezna vlada verjetno uvedla režim (uvedba prelevmanov oz. zaščitnih carin), s katerim bo zaščitila tisto pridelavo, ki je za državo strateškega pomena. Markovićeve vlada za zdaj spoštuje dogovor tako, da ni odobrila še nobenega interventnega uvoza hrane in ga zaenkrat tudi ne namerava. Za vse, kar je bilo uvoženega (mesa, mleka in njenih izdelkov) zadnje čase, je dala zeleno luč še Mikulićeve vlada, Markovićeve pa od že podpisanih mednarodnih pogodb ni mogla odstopiti.

Kmetijstvo bo še naprej deležno ugodnejših posojil, selektivno kreditiranje ostane, vendar je tudi tu nekaj neznank: kakšna bo višina obresti Narodne banke Jugoslavije, katere kmetijske dejavnosti bodo upravičene do ugodnejših posojil in kakšna bo osnova za posojilo. "Čeprav se zavedamo, da so posojila po ceni, ki je nižja od realne, tudi priliv na inflacijo, pa takšna posojila zaradi posebnosti kmetijstva podpiramo. V Sloveniji smo mnenja, da bi morali v selektivno kreditiranje zajeti vse, kar je vezano na živinogojstvo (torej tudi proizvodnjo in zalogo silaže in sena, kar doslej ni bilo), zalogo sadja v hladilnicah in osnovno čredo v perutninarstvu," je dejal Knežević in tudi poudaril, da Slovenija nasprotuje temu, da bi bila osnova za posojilo zaščitna cena pridelkov. Kot smo slišali, zaščitna cena ni bila nikoli realna in ni odražala dejanskih stroškov pridelave (prireje), zato je slovenski predlog, da bi zaščitne cene sproti usklajevali z inflacijo ali da bi kot osnovo za posojila vzeli tržne cene, ki se oblikujejo na borzi v Novem Sadu.

Sisom bije navček?

"V Sloveniji se strinjamo, da moramo imeti enotno kmetijsko politiko na ravni države, vendar enotno le v tistih delih, ko gre za izenačevanje pogojev gospodarjenja v kmetijstvu z ostalimi gospodarskimi panogami (pridobivanje primernega dohodka, upoštevanje posebnosti kmetijstva). Razvojna politika pa naj bo različna in v pristojnosti republik in pokrajin," je dejal slovenski kmetijski minister in trditelj ponazoril na primeru regresiranja. "Zvezni regresi, za katere se zbira veliko denarja, ne dajejo pravega učinka. Prepričan sem, da bi v posameznih republikah lahko s pol manj denarja več pripomogli k nadaljnjemu razvoju kmetijstva, kot to uspe federaciji." Vloga države v kmetijstvu naj bi se spremenila tudi v Sloveniji. Kot je dejal Knežević, bi morali preiti od klasičnega dajanja premij k spodbujanju razvoja. "Pred nedavnim smo bili na Bavarskem in v Italiji, prihodnji teden pa gremo še na Koroško, kjer bomo spoznali, kako druge države posredujejo v kmetijstvu. Na osnovi tujih spoznanj in domačih izkušenj bomo dopolnili razdeljevanje in porabo intervencijskih sredstev. Republiško interesno skupnost za preskrbo bomo verjetno ukinili in spet oblikovali sklad, prav tako tudi občinske sise," je dejal Milan Knežević.

C. Zaplotnik

Alpetourova turistična agencija se pobira na noge

Naprej samostojno podjetje

Škofja Loka, 1. junija - Minulo poslovno leto je Alpetourova delovna organizacija Turistična agencija sklenila s 161,5 milijona dinarjev izgube. Ker se izguba ni pojavila prvič, ker so za to po ocenah samih delavcev bili tako objektivni kot tudi subjektivni razlogi, je bilo jasno, da je končno treba nekaj korenito spremeniti. Razmišljanja so šla v več alternativnih smeri: reorganizacija in združitev s tozdom Potniški promet, likvidacija, pripojitev ustreznim turističnim firmi in podobno. Vendar je Turistična agencija ostala samostojna pod streho Alpetoura, željna boriti se za svoj obstoj in tudi dobiček.

Zdaj je že več ali manj jasno, preteklo leto, je minilo. Sest-najst zaposlenih, ki so si za direktorja izbrali Jožeta Leberja, je v to leto stopilo s pokrito izgu-

Donit sodeluje z jeseniškim Kovinom

Proizvodnja filtrov ne bo onesnaževala okolja

Jesenice, 1. junija - Člani jeseniškega izvršnega sveta so razpravljali o tehnologiji medvoškega Donita, ki bo na Jesenicah izdeloval filtre. Kra-jani Podmežakle se bojijo onesnaževanja in fenolov.

V jeseniškem Kovinu so lani uvedli ukrep družbenega varstva, ga letos ukinili in med sanacijskimi ukrepi predvideli tudi proizvodnjo zračnih filtrov s poliuretanskim tesnilnim robom, skupaj z medvoškim Donitom. Donit je odkupil opuščene proizvodne prostore Kovina, kamor naj bi prenesli proizvodni program. V proizvodnjo na Jesenicah bo Donit vložil okoli 10 milijard dinarjev, največji strošek bodo gradbena dela. Predvidevajo, da se bo poskusna proizvodnja začela v zadnjem trome-sečju letos, do leta 1990 pa naj bi jo povečali s sedanjih pol milijona kosov na milijon kosov poliuretanskih filtrov letno.

Krajin Podmežakle, kjer stoji obrat Kovina, pa so povzdignili glas in zahtevali pojasnilo, kakšna je tehnologija in kako bo vplivala na okolje. Skrbi jih količina fenolov, ki se uporabljajo pri lepljenju in ki bi lahko povzročali smrad in nesnago.

Prav zato je o Donitovi proizvodnji na Jesenicah razpravljal tudi jeseniški izvršni svet, ki je na minulo sejo povabil predstavnike Donita. Dejali so, da so se za lokacijo na Jesenicah odločili zato, ker je v Medvo-dah prostorska stiska, odločujoča pa je bila tudi bližina meje in morebitna brezcarinska cona. Domala vsa proizvodnja avtomobilskih zračnih filtrov s poliuretanskim robom predstavlja eno izmed čistestih tehnolo-gij od vseh, ki jih ima Donit. Proizvodnja ni vezana na tehnološko vodo, zato onesnaževanja vode ni, edini tekoči odpadki pa se bo odvažal v Medvo-de na rekuperacijo. Resnejši problem je onesnaževanje ozračja, vendar bodo tudi te količine manjše in v okviru zakonsko dovoljenih.

Predstavniki Donita so poudarili, da je tehnologija, ki prihaja na Je-senice, stara komaj šest let in v svetu uveljavljena. Vsi materiali, ki jih potrebujejo za proizvodnjo, so uvoženi. Predlagali so, naj še »nevtralna« inspekcija ob polni obremenitvi izvede natančne meritve onesnaževanja zraka. V Donitu so tudi predvideli, da bi v primeru, če bi bil izpuh večji od dovoljenega, namestili posebne naprave za izpiranje plinov.

Člani jeseniškega izvršnega sveta so med drugim sklenili, da naj Donit nadaljuje s proizvodnjo, saj zagotavlja nova delovna mesta, obe-nem pa je proizvodnja izvozno perspektivna. Ekoloških problemov pa ne sme biti, zato morajo redno meriti količino emisij.

D. Sedej

bo, kar bo sicer treba plačati, in z delovnim poletom, katerega sad je bil že aprila presežen plan, resda ohlapno zastavljen na osnovi lanskega slabega pro-meta in nepričakovanja tako hi-trega zasuka na bolje.

Seveda pa kolektiv, ki bo v novem statutu zapisan kot Pod-jetje za turistično agencijske storitve, mora še marsikaj stori-ti, da bo na nogah, na kateri se

je pobral, tudi trdno stal. Zveni precej papirnatost, vendar mislijo zares, ko pravijo, da bodo v na-slednjih mesecih nadoknadili iz-pad zimse sezone, da se bodo racionalneje organizirali, da bo-do bolj pošteno plačali dobro de-lo, dali več na reklamo, prek akviziterskih pogodb vezali zu-nanje sodelavce in tako dalje.

H. Jelovčan

Obseg proizvodnje še naprej pada

Kranj, 26. maja - Obseg industrijske proizvodnje na Gorenjskem je bil v štirih mesecih letošnjega leta za 1,5 odstotka manjši, v Sloveniji pa za 4,7 odstotka večji kot lani v tem času.

Če pogledamo še primerjavi letošnjega z lanskim aprilom, ugo-tovimo, da je bila v letošnjem industrijska proizvodnja na Gorenj-skem za 2,6 odstotka večja, v Sloveniji pa za 5,9 odstotka. Pregled po gorenjskih občinah pa pove, da je bila v letošnjih štirih mesecih in-dustrijska proizvodnja za 5,4 odstotka večja v jeseniški, za 0,4 od-stotka v škofjeloški in za 0,8 odstotka v trziški občini, v kranjski pa je bila za 4,3 odstotka manjša, v radovljški pa za 6,2 odstotka.

Pregled po desetih industrijskih panogah, ki predstavljajo 90 odstotka vrednosti industrijske proizvodnje na Gorenjskem pa pove, da je v letošnjih štirih mesecih v primerjavi enakim lanskim razdob-jem proizvodnja za 3,4 odstotka narasla v črni metalurgiji, za 5,9 od-stotka živilski industriji, za 3,5 odstotka v čevljarstvu in za 0,9 odstotka v predelavi kavnika. Upadla pa je za 9,1 odstotka v tekstilni konfekciji, za 8,7 odstotka predelavi kemičnih izdelkov, za 6,1 od-stotka v proizvodnji tekstilne preje in tkanin, za 4,3 odstotka v lesni industriji, za 1,4 odstotka v proizvodnji električnih strojev in apar-ov in za 1,3 odstotka v kovinsko predelovalni dejavnosti.

Sodelovanje v bančnih konzorcijih

Kranj, 1. junija - Izvršilni odbor Temeljne banke Gorenjske je sklenil, da se bo gorenjska banka še naprej vključevala v bančne konzorcije za financiranje večjih slovenskih projektov, vendar pod pogojem, da je zagotovljena realna cena denarja. Konzorciji so še vedno najprimernejši način združevanja denarja, dokler ne bo za-živel sistem delničarstva. Gorenjska banka ima sedaj v konzorci-jih vezanih 13,5 milijarde dinarjev. V petek je izvršilni odbor sogla-sal, da banka sodeluje v konzorciju za izgradnjo hotela v Morav-skih Toplicah, za posodobitev proizvodnje v Gorenju in za moder-nizacijo proizvodnje poliestrskih cevi v Salonitu Anhovo. Sicer pa je gorenjska banka udeležena v konzorcijih za jeseniško jeklaro, kjer je njen delež precejšen, in za Iskro Telematiko.

J. K.

Ljudsko posojilo

V Srbiji so razpisali veliko ljudsko posojilo, potezo pa je podprla celo srbska pravoslavna cerkev.

Na prvi strani časnika Politika, ki je glasnik nove srbske poli-tike, so 20. maja pompozno razpisali veliko ljudsko posojilo za 1 milijardo dolarjev in 2 milijona dinarjev. Ni kaj, projekt je veli-kanski. Potezo je seveda potegnila tako imenovana Miloševićeva gospodarska komisija, s podobno zamisljo pa se ubadajo tudi že v Črni gori.

Že nekaj časa smo pričakovali, da se bo nekaj zgodilo, saj de-narja manjka na vseh koncih in krajih, posebej srbsko gospodar-stvo je hudo bolno, samo v smederevsko železarno so zmetali 6,3 milijarde dolarjev in ukiniti je tako rekoč ne morejo, saj bi ta črna luknja spravila na noge celotno srbsko gospodarstvo. Denarno po-tezo smo slutili že tik po veliki srbski ustavni zmagi, saj je veliki vodja mitingašem objubil tudi več kruha in kar najbolj črnogle-do smo napovedovali administrativni poseg, pričakovali jugoslo-vansko prerazporeditev sredstev.

Toda Milošević je tudi tokrat krenil po svoji, "novi" poti, kar je pravzaprav najbolj logično. Ponovno je stavil na srbsko in s tem posredno na jugoslovansko karto. Po politični homogenizaciji, ki dandanes v Evropi in v svetu seveda krepko diši po naftalinu, za-čenja torej z ekonomsko homogenizacijo, ki že zaradi logičnosti pa tudi sicer prav tako diši po naftalinu.

Kaj pomeni državno zbiranje in državno razdeljevanje denar-ja nas je vendar že doobila podučila lastna, jugoslovanska prak-sa, saj nas je nenehno jemanje tistim, ki nekaj imajo in razdelje-vanje tistim, ki jim po "umnih" zamislih to pripada, ni pripeljalo nikamor drugam kot na beraško palico. Če tržna ekonomija tega ne napravi sama, preprosto ni garancije, da velikih napak ne bo, naša in svetovna praksa je vendar že pokazala, kako še nobena dr-žava ni bila in ne more biti pametnejša od trga.

Kaj za Jugoslavijo pomeni politična homogenizacija v Srbiji seveda ni potrebno več pojasnjevati. Kaj pomeni ekonomska, ki ji je pred dnevi blagoslov dala celo srbska pravoslavna cerkev in s tem poslednjim dvomljivcem dopovedala, naj »darujejo«? Vsaj pri deviznem delu posojila je potrebno imeti pred očmi tečajne razli-ke, s katerimi v Jugoslaviji manevriramo na različne načine, ma-nevri pa v bistvu niso nič drugega kot borba za denar. Skrb seveda vzbuja tudi vprašanje, kaj pomeni za jugoslovansko ekonomsko reformo, za resnično reformo gospodarstva. Če drugega ne, je Mi-lošević Jugoslavijo spet prehitel.

M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Brez dobrih strokovnjakov ne bo šlo

V okviru programa Optima, ki ga v kranjski občini izvaja lju-bljanska firma Yugea, namenjen pa je ustanavljanju novih podje-tij in programov, so sklicali sestanek z direktorji, ki poteka danes. Predstavili jim bodo cilje in naloge programa Optima, ki temelji na sodelovanju vodilnih, brez njihovega navdušenja program praktično ni uresničljiv. Na začetku junija bodo sklicali naslednji sestanek, ki bo namenjen usposabljanju lokalnih svetovalecev. Yu-gea jih namreč nima dovolj, zato namerava program uresničiti s pomočjo domačih strokovnjakov, prav tu pa se odpira naslednji problem, saj bodo v podjetjih najboljše strokovnjake težko pogre-shali, program Optima pa seveda terja najboljše. Dokončno se še ni-so odločili, kako bodo to izpeljali, verjetno pa bo potrebna posebna, profesionalna ekipa. Zanimanje za vključitev v program Optima so doslej pokazali: Iskra Kibernetika, Iskra ERO, Gradbinec, Živila-Gostinstvo, Ikos in Exoterm.

Emona uvedla kreditno kartico

V svetu velik del blagovnega prometa že poteka prek kredi-tnih kartic, ki so v veliki meri zamenjale čeke. Pri nas pa so še ved-no dokaj neznana stvar, kar ob sedanjih problemih z gotovino vse bolj ugotavljamo. Emona je prva v Jugoslaviji vpeljala lastno na-kupovalno kartico, "emonsko kartico", ki omogoča lastniku nakup vseh izdelkov in turističnih storitev v poslovalnicah več kot stotih članic podpisnice sporazuma. Vrednost najmanjšega nakupa, ki ga je mogoče plačati z Emonino kartico, znaša 30 tisoč dinarjev, vred-nost najmanjšega nakupa živil pa 250 tisoč dinarjev. V Emoni so se za kartice odločili, ker želijo povečati prodajo, ki jim je lani pad-la za okoli 8 odstotkov. Začenja se torej boj za potrošnika, pri če-mer pa v Emoni sodijo, da kljub hudi inflaciji zaradi prodaje na kartice ne bodo na izgubi, saj tudi dobaviteljem blago plačujejo v petnajstih dneh.

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Naredili in izvozili več

V kranjski Savi so v prvih štirih mesecih letošnjega leta nare-dili 20.361 ton izdelkov, kar je 1,7 odstotka več, kot je bilo načrtova-no in kar 7,7 odstotka več kot lani v tem času. Zastavljene načrte so najbolj presegli v Umetnem usnju, Gumenotehničnih izdelkih in Klinastih jermenih. Po prvih ocenah so za prodano blago v pr-vih štirih mesecih letošnjega leta iztržili 562 milijard dinarjev, kar je za 9,7 odstotka več od načrtovanega in za 0,4 odstotka manj od potrebnega plana za to obdobje. Izvozili pa so po prvih ocenah za 25,7 milijona dolarjev izdelkov, kar je za 3,2 odstotka več od načr-tovanega in za 11,4 odstotka več izvoza kot v enakem lanskem raz-dobju. Zaposlenost pa so zmanjšali za 69 delavcev in v Savi je bilo konec aprila zaposlenih 4.567 delavcev.

Davki in prispevki vse večje breme

V Gorejski predilnici v Škofji Loki so napravili analizo poslo-vanja v letih od 1982 do 1988 in dobili nekaj zanimivih ugotovitev. V teh letih so kljub težavam pri oskrbi s surovinami in izdelavnim materialom povečevali obseg proizvodnje in uspeli zadržati raven izvoza, večji delež pa so dobili kakovostnejši in vrednejši izdelki. Kljub uvoznim in deviznim omejitvam pri uvozu opreme so uspeli modernizirati precejšen del proizvodnje, s čimer so se izboljšali tu-di pogoji dela. Priključili so se na zemeljski plin in s tem prispevali tudi k čistejšemu okolju na Trati. Kot negativno pa ocenjujejo veli-ko uvozno odvisnost z osnovnimi surovinami, bombaž in volna ter barve in kemikalije se skoraj v celoti uvažajo. Zelo so se povečali vhodni stroški, predvsem domačih surovin, energije, transporta itd., zaradi dviga obrestnih mer pa so se zelo povečale obresti, za-radi najemanja blagovnih kreditov pa so se prav tekstilnim pri-marcem zelo povečale tečajne razlike. Vsa leta pa so se povečevali davki in prispevki, tudi za nerazvite, akumulacija pa je vedno manjša.

ureja MARIJA VOLČJAK

KRATKE Z GORENJSKE

V Lomu bodo dobili trgovino - V Lomu v tržiški občini si prebivalci že lep čas želijo, in to upravičeno, trgovino. Ker pa noben trgovec ni še nekaj časa nameraval priti v ta navidez odmaknjen, a zelo lep del tržiške občine, so se v krajevni skupnosti odločili, da bo dobrodošel vsakdo, ki bo uresničil ta del njihovega programa. Tako se je za gradnjo trgovine z manjšim bifejem in kasneje še z ureditvijo nekaj turističnih sob odločil Ljubo Zaplotnik iz Spodnjih Bitenj. Z njim smo se pogovarjali tudi na nedavnem Novinarskem večeru v Lomu. Takrat je tudi povedal, da ne želi obljubljeni, kdaj bo gradnja končana in trgovina odprta. Vendar pa si tako Ljubo kot krajan želijo, da bi bilo to čimprej. Takrat, nekaj dni pred prireditvijo, je Ljubo pod Ddomom družbenih organizacij v Lomu ravno gradil temelje. - A. Ž.

Sporazumevanje

Minili sta dve leti, odkar je republiška konferenca socialistične zveze po Sloveniji organizirala razprave o financiranju krajevnih skupnosti. Takratna spomladanska napoved, da bo še pred koncem leta republiška skupnica dobila ta vprašanja na dnevni red, je danes še vedno zgolj obljuba. Če bi v krajevnih skupnostih pri uresničevanju za to srednjeročno obdobje sprejetih programov čakali na takrat napovedovano sistemsko rešitev o financiranju, bi bila slika danes na področju uresničevanja želja in potreb krajanov, za katere so se opredelili in jih zapisali v programe, bistveno drugačna; predvsem zelo klavna.

Vendar kaže, da v »bazi« že precej dobro poznajo najrazličnejša posvetovanja, sklepe in utemeljitve ter iz vsega tega potem izhajajočo neuspešnost, saj se pravzaprav na Gorenjskem, recimo, zaradi pred dvema letoma dane, a še vedno neuresničene napovedi, nikjer pretirano ne razburjajo. Financiranje, kakršno že je, predvsem pa največkrat različno od občine do občine, se je doslej utrdilo in potrdilo v tolikšni meri, da v krajevnih skupnostih vedo, če bodo prispevali svoj delež, ki pa največkrat pomeni kar precejšen kos, bodo (morda) lahko dobili tudi pomoč oziroma širša družbena sredstva na podlagi različnih natečajev in kriterijev.

Spoznanje, da družba nekaj primakne, krajan pa dajejo in če je treba po večkrat dodajajo, je postalo že kar nekakšna formula reševanja nujnega, ki se potem meri (in hvali) v ocenah o uspehih skupnega družbenega razvoja. Če naj bi bilo to pravilo tudi za naprej, potem velja še enkrat spomniti na izpolnitev obljube izpred dveh let v republiški konferenci SZDL. Šele potem pa bi se namreč veljalo morda tudi kritično vprašati, zakaj se pri nekaterih akcijah ponekod krajevne skupnosti danes ne znajo (ali pa nečejo) bolje dogovarjati in sporazumevati...

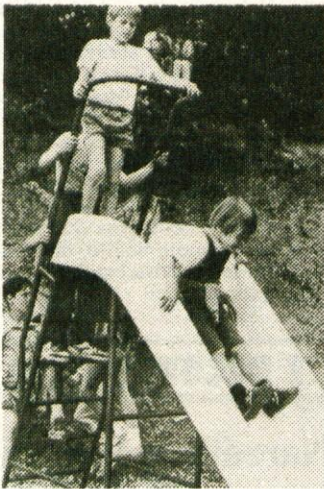
A. Žalar

Modna revija

Škofja Loka - Drevi (2. junija) ob 20. uri in jutri, 3. junija, prav tako ob osmih zvečer, bo v Grajski galeriji v Škofji Loki modna revija. Za prireditev s kulturnim programom Andreje Vodnik in Alenke Stopar ter gostov so vstopnice v prodaji pri Foto Aki v Škofji Loki.

Vedno živahno

Sebenje - V krajevni skupnosti Sebenje v tržiški občini je športno društvo, ki deluje v okviru krajevnih konferenc socialistične zveze, v tem srednjeročnem obdobju začelo urejati rekreacijski center med Sebnjami in Žiganjo vasjo. Zdaj imajo že nogometno igrišče, tlakovani prostor za košarko (na en koš), različna igrala za najmlajše in pomožni objekt za spravilo različne opreme. Letos nameravajo do rekreacijskega centra napeljati tudi vodo in elektriko ter na celotnem območju urediti tudi odvodnjavanje. V teh dneh, ko sonce vse bolj vabi v naravo, pa je posebno ob popoldnevih na otroških igralih v rekreacijskem centru vedno živahno. - A. Ž. - Foto: F. Perdan

Zazidalni načrt javno razgrnjen

V Plastuhovi grapi bodo gradili

Škofja Loka, 1. junija - Žirovcem se končno le odpira zanesljiva pot do novih gradbenih parcel. Občinski izvršni svet je namreč pred dnevi sprejel predlog o javni razgrnitvi zazidalnega načrta za Plastuhovo grapo in če bo šlo vse po sreči, bodo v nekaj mesecih vsi papirji, potrebni za začetek, pripravljeni.

Zazidalna površina obsega 1,8 hektara, kjer je predvideno urbano naselje s karakteristiko vrstnih hiš, razporejenih ob glavni cesti in na terasastih platojih. Ob skrajno racionalni razporeditvi je na območju ob poti do Plastuhove grape predvidena gradnja 28 individualnih hiš oziroma dvojčkov v nizih, trgovina za osnovno preskrbo, del objektov pa bo mogoče izrabiti tudi za obrtne dejavnosti.

Komunalno opremo bo bodoče naselje dobivalo postopno, in sicer najprej vodovod, kanalizacijo, električno omrežje ter ceste v makadamski izvedbi. Zazidalni načrt, ki ga je dodelal Atelje za projektiranje iz Idrije aprila letos, bo mesec dni razgrnjen v prostorih škofjeloške občine in v krajevni skupnosti Žiri, kjer bo na to temo organizirana tudi javna razprava.

Pred dnevi je občinski izvršni svet sprejel tudi program priprave zazidalnega načrta za ureditveno območje Grenc, ki je na 2,75 hektara opredeljeno kot stanovanjsko-obrtna cona s štirimi funkcijskimi celotami. Zazidalni načrt bo izdelal OIKOS Design v obliki osnutka do konca junija, skupščina pa naj bi ga sprejela predvidoma februarja prihodnje leto.

H. Jelovčan

V krajevni skupnosti Gorenja vas praznujejo

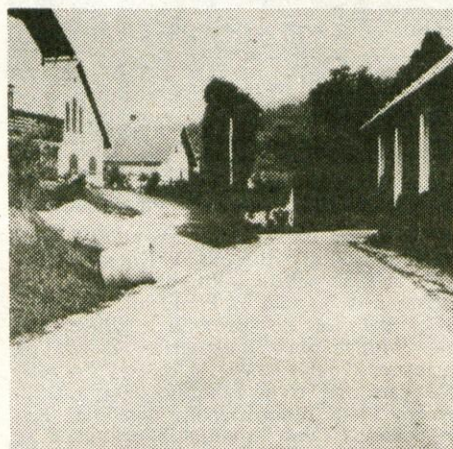
Pogoj za naprej je kanalizacija

Gorenja vas, 1. junija - V spomin na izselitev prvih domačinov med vojno v krajevni skupnosti Gorenja vas v Poljanski dolini 3. junija vsako leto praznujejo. Praznovati so začeli že minulo soboto, ko so na balinišču v Gorenji vasi odprli bife, že sredi maja pa je bilo v počastitev praznika na Gori nad Malenskim vrhom srečanje planincev Poljanske doline. V nedeljo so potem gasilci dobili novo gasilsko vozilo, krajevna organizacija RK je pripravila srečanje z najstarejšimi krajanji, turistično društvo Slajka pa je pripravilo Dan šmarnic. S prireditvami za praznik bodo nadaljevali tudi konec tega tedna. Tako bo že danes dan šole Ivana Tavčarja v Gorenji vasi, teniška sekcija TVD Partizana pa organizira občinsko prvenstvo v tenisu za posameznike. Jutri bo občinsko prvenstvo v balinanju, v osnovni šoli bodo odprli razstavo slikarjev in kiparjev iz krajevnih skupnosti, dopoldne bo tudi dan odprtih vrat delovne organizacije Marmor Hotavlje, popoldne pa bodo imeli vazo gasilci iz Hotavelj. Osrednja proslava pa bo jutri zvečer v osnovni šoli Ivana Tavčarja, na kateri bodo podelili tudi krajevna priznanja. Praznovanje pa bodo zaključili v nedeljo, ko bo dan Rudnika ura na Zirovski vrh.

Že lani, ko smo na Novinarskem večeru poleg Poljan in Javorij tudi krajevni skupnosti Gorenja vas podelili priznanje Gorenjskega glasa za dosežene uspehe, smo ugotovljali, da so v tej, drugi največji krajevni skupnosti v občini s 57 kvadratnimi kilometri in 2500 prebivalci, zadnja leta veliko naredili glede urejanja cest, vodovodov in še nekaterih drugih področij. Že takrat so ugotavljali, da bodo ceste in preskrba z vodo kmalu urejene, da pa se bodo potem morali lotiti urejanja centra krajevnih skupnosti.

»Program na cestah in vodovodih se res bliža kraju, vendar nas po lanskim akcijah tudi letos na tem področju čaka še kar precej dela,« je pred dnevi pripovedoval predsednik sveta krajevnih skupnosti Pavle Razložnik. »Lani smo asfaltirali 850 metrov ceste od Gorenje vasi proti Lajšam, tri kilometre in pol dolg odsek proti Hlavčim njivam, dober kilometer na odseku Dolenja Dobrava-Dobravšče, parkirišča v Blatih in sanirali brežino na odseku Lipan-Tesnar, kjer pa se raziskave še nadaljujejo. Samo dela na teh odsekih cenimo na 500 milijonov dinarjev, kjer so približno tretjino denarja (poleg dela) prispevali krajanji skupaj s krajevno skupnostjo, dve tretjini pa je pokrila občinska cestno komunalna skupnost.«

Podoben ali pa še bolj zahteven program je bil lani v krajevni skupnosti tudi na urejanju vodovodov. Tako je bil dokončan vodovod Srednje brdo in Dobravšče, na Hlavčih njivah pa z deli pravkar končujejo. Hkrati pa so po lanskim pripravah letos že zakopali tudi v Kopačnici. Uredili so lani tudi eno največjih črnih odlagališč odpadkov v Lajšah. Zdaj so v krajevni skupnosti nabavili zaboje, ugotavljajo pa, da je mar-

Zadnja leta so v krajevni skupnosti namenili veliko denarja za ceste in vodovode. Med drugim so lani asfaltirali tudi odsek proti Lajšam...

sikomu še vedno bližje in lažje stresti odpadke kamorkoli, namesto na dogovorjena mesta. S tem pa ob onesnaževanju še vedno hkrati razmetavamo tudi denar, ki bi ga lahko namenili kam drugam, ugotavljajo v krajevni skupnosti.

Ob lanskim cestnih in vodovodnih akcijah pa velja še posebej omeniti Krnice. Do te najbolj oddaljene vasi v krajevni skupnosti je bil zgrajen most, krajanji petih hiš pa so uredili 2 kilometra prehodne ceste in si tako skrajšali pot v dolino kar za šest kilometrov. Da ne bi bili pozimi več odrezani, pa letos z deli nadaljujejo. Želijo si namreč urejeno cestno povezavo.

Na širšem območju krajevnih skupnosti, kjer se je začelo že lani, s pripravami pa celo že prej, pa jih zdaj čaka telefonska akcija. Ob tem, da je tako rekoč že skoraj vse nared za položitev medkrajevnega kabla do centale v Gorenji vasi in zgrajeno razvodno

omrežje za 96 novih naročnikov ter za 37 iz prve telefonske akcije, je ta trenutek še vedno odprta povezava skozi Gorenjo vas do Hotavelj. Projekt telefonije je na tem odseku odvisen tudi od ceste proti Fužinam in naprej proti Gorenji vasi. V krajevni skupnosti še vedno upajo, da bodo tudi ta vprašanja pravočasno razrešena in da bodo telefoni zazvonili, kot je v programu. Kar pa zadeva pokopališče, zemljišče zanj že imajo, zdaj morajo dobiti nekaj zemljišča le še za parkirišče pred pokopališčem.

Jože Bogataj

»Nekaj dela bo letos seveda tudi še na cestah, da v celoti uresničimo ta najbolj nujni program v krajevni skupnosti,« ugotavlja predsednik skupščine krajevnih skupnosti Jože Bogataj. »S pomočjo združenega dela in veliko zavzetostjo krajanov prav zdaj poteka akcija na dva kilometra dolgem odseku ceste v Kopačnici. Tik pred asfaltiranjem pa sta tudi skoraj dva kilometra dolg odsek Suše in približno kilometer ceste Hotavlje-Srednje brdo. Kar pa zadeva Volako, finančno ta projekt še ni v celoti pokrit, vendar načrtujemo, da bomo tudi to leto uredili.

Ena največjih investicij, ki nas letos čaka, pa je kanalizacija. Za šest kilometrov in pol cevi imamo polovico že plačano, za drugo polovico pa bomo avgusta plačali še 570 milijonov dinarjev. Računamo, da bomo prihodnje leto v Gorenji vasi zakopali in da se bo tako začela akcija, ki bo trajala sicer kar nekaj let, vendar bomo z njo omogočili nadaljnji razvoj centra tudi na drugih področjih. Vzpostavimo s kanalizacijo naj bi dobili tudi čistilno napravo; na začetku z 1000 enot, kasneje, ko bo treba, pa še za tisoč. Kot rečeno, bomo s postopnim urejanjem te osnovne komunalne infrastrukture zagotovili tudi pogoje za nadaljnji razvoj. V mislih imam predvsem preskrbo, ki zdaj ni dobra. Tu je potem še drobno gospodarstvo oziroma industrijska cona, ki prostorsko še vedno ni opredeljena itd. Skratka, rekel bi takole: Veliko denarja smo v zadnjem obdobju v krajevni skupnosti skupaj s prispevkom in delom krajanov namenili za odročne kraje. V prihodnje pa bomo morali pospešiti tudi reševanje nekaterih osnovnih problemov v središču krajevnih skupnosti, sicer se lahko zgodi, da bomo običajni nekje na sredi poti, kar zadeva razvoj v celotni krajevni skupnosti.«

A. Žalar

Minuli mesec v Kranju

Več kot zgolj srečanje

Kranj, 1. junija - Lahko bi celo rekli, da je po krivici nekam preveč površno in s premajhno pozornostjo javnosti minuli mesec od 15. do 19. maja v Kranju potekalo 11. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije, katerega organizator je bil SGP Gradbenec Kranj, pokrovitelj pa Medobčinski svet Zveze sindikatov za Gorenjsko.

Ni bila to ena tistih sindikalnih prireditev, ki imajo včasih bolj ali manj upravičen prizvok izletništva in iger za ožje ali malo širše, največkrat pa še vedno predvsem »izbrane skupine«. Tokrat so slovenski gradbeniki že na samem začetku prireditve oziroma srečanja presenetili, saj so se v Kranju, v Sloveniji znanem po tradiciji kot po kvaliteti gradbeništva, zbrali ljubitelji kulturne ustvarjalnosti iz te gospodarske panoge.

Bogato ustvarjalnost, umetniško kakovost, izvirnost in izredno vsestranskost tako na likovnem, literarnem, fotografsko-slikovnem, pesniško predstavljenem na večeru in zborovsko prepeva-jočem na koncu s folklorno obarvanimi nastopi so posamezniki, ki jim takšni kulturni dogodki ne uidejo, lahko spremljali in hkrati primerjali to srečanje po kakovosti. Ocene, tudi strokovno kritične, so bile na trenutke resnično laskave in se jih ne bi sramovali tudi priznani umetniki. Zato tudi po tej plati velja ocena, da je 11. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije v Kranju, ki ga je tokrat izvršno organiziral odbor pod vodstvom Stanislava Božiča, direktorja Gradbinca in z naravnost profesionalno natančnostjo Katjuše Borsan, predsednice komisije za kulturo pri Republiškem odboru sindikata gradbenih delavcev, zelo izstopalo iz tradicionalnih okvirov rekreacijskih ali pa tudi podobnih tovrstnih srečanj.

Z neke vrste simboliko pa je bogato kulturno ustvarjalnost in tudi živahno dejavnost na drugih (nepoklicnih) področjih med gradbenimi delavci v Sloveniji na sklepni prireditvi pevskih zborov in folklornih skupin potem potrdila še podelitev državnih odlikovanj Gradbinčevim delavcem. Red republike z bronastim vencem je prejel Stanislav Božič, red zaslug za narod s srebrno zvezdo Viktor Pavčič, red dela s srebrnim vencem pa Franc Bravhar, Andrej Hlebanja, Marija Kežar (posmrtno), Jože Kumer in Alija Mulalić. Odlikovanja je na sklepni prireditvi 11. srečanja podelil predsednik kranjske občinske skupščine Ivan Torkar.

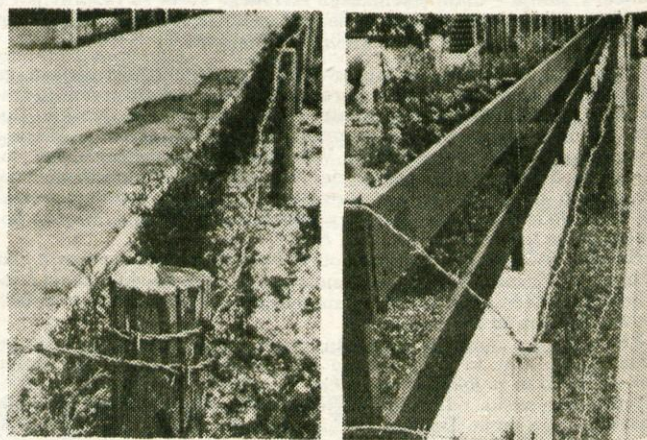
A. Žalar

Očistili so gozdove

Šenčur - Okrog 60 članov ima Lovska družina Šenčur, ki je praznovala že 40-letnico obstoja in delovanja. Predsednik družine Stane Verbič iz Šenčurja nam je pred dnevi povedal, da imajo lovci v družini v programu poleg krmljenja živali, vzdrževanja krmnih in lovskih naprav (krmišča, preže in napajalniki) in jesenskih opravil, da divjad potem lažje prezimi, tudi nekatere druge naloge. Vsako leto na primer nabavijo mlade fazančke in jih potem krmijo, dokler toliko ne zrastejo, da jih spustijo v lovišče. Vsako leto priredijo tudi po dva piknika. Letos pa so se v okviru akcije Čisto okolje na pobudo predsednika Staneta Verbiča in gospodarja družine Marjana Kastelica odločili, da po nekaj letih gozdove spet temeljito očistijo. Očiščevalno akcijo, ki se je je udeležilo okrog 45 članov, so imeli minulo nedeljo, 28. maja. Temeljito so očistili vse gozdove oziroma sektorje na svojem območju in različne navlake je bilo za kar lepo število traktorskih prikolice. Člani so potem vso zbrano navlako odpeljali na za to določeno odlagališče. Zdaj, ko so gozdovi spet čisti, lovci upajo, da jih tako domačini, kot drugi, ki so to do doslej počeli, ne bodo spet takoj onesnažili z novimi divjimi odlagališči.

A. Ž.

PRITOŽNO KNJIGO, PROSIM

Kranj, 31. maja - Telefonski klic nas je opozoril na srhljivo ograjo, ki sta jo postavila dva lastnika zasebnih hiš, sosedna na Oprešnikovih ulici v Kranju. Nisem si ju upala vprašati, čemu takšna ograja, ki spominja na taboriščno, saj me je že bodeča žica prestrašila, kdove kako nevarna sta šele gospodarja... Naj se z njima ukvarjajo inspektorji in druge uradne osebe, sem si mislila in s fotoreporterjem sva urno odnesla pete. Naj njim povesta, kaj ju tako hudo moti, da sta postavila takšno ograjo. Inspektorji pa naj družno ugotovijo, kdo je pristojen, urbanistični, cestni..., saj je primer tako edinstven, da le dober poznavalec predpisov to ve. Zdrav razum pa seveda pravi, da takšne ograje ni dovoljeno postaviti, saj ni le grda, temveč tudi nevarna. M. V. Foto: F. Perdan

Pričevanja in spomini

ZANIMIV IN DRUGAČEN POGLED NAZAJ

Pri Založbi Borec je v zbirki Sila spomina izšla knjiga Bogdana Osolnika Z ljubeznijo skozi surovi čas. Avtor, ugledni družbeni in kulturni delavec, vsa povojna leta je delal v novinarstvu, prosveti in kulturi ter v diplomaciji, se je s temi spomini sicer pridružil vrsti piscev, ki so že napisali svoje vojne spomine - vendar pa so Osolnikovi v mnogočem drugačni.

»Začeli smo izdajati Gorenjski glas. Bil sem njegov urednik. Prvi dve številki sta izšli v nakladi 2000 izvodov. V zapisniku seje, ki je bila 18. avgusta 1944, so ohranjene moje besede o zasnovi časopisa: Gorenjski glas naj vsebuje dopise iz vse Gorenjske, da bo zvesta slika Gorenjske. Vanj naj pišejo vsi člani pokrajinskega odbora...«

Tale odlomek sicer ni najbolj značilen za pisanje Bogdana Osolnika, pa tudi med najbolj razburljivimi dogodki med njegovim enoletnim bivanjem na Gorenjskem - od marca 1944 dalje - prav gotovo ni. Toda priložnost obuditi spomin na predhodnika današnjega časopisa se vendarle ne ponuja vsak dan.

Knjigo bodo bralci vzeli v roke in se morda čudili naslovu. Tega se je zavedal že sam avtor, tako da je v spremni besedi ta nič kaj »udaren« naslov tudi obrazil. Srečal se je namreč s skupino partizanskih prijateljev, nekdanjih gorenjskih aktivistov. Pri obujanju spominov so se spraševali, kako so sploh zmogli skozi vse težave in nevarnosti. »Vse smo delali z ljubeznijo,« je ugotovil eden med njimi. Prav ta misel je bila avtorju tako všeč, da si jo je tudi izbral za naslov. Vendar pa se knjiga prav gotovo ne razlikuje od drugih le po tem. Bogdan Osolnik pač ni pisec in tudi ne take vrste nekdanji vojak, da bi le šel mrtve sovražnike, kot je o njem dejal Lado Ambrožič, ne piše o srhljivih stvareh, ekscesih, ne obtožuje, kot je to pogosto pri naših publicistih. Svoj sicer povsem osebni pogled na dogajanje v NOV dopolnjuje seveda tudi s faktografskimi podatki in upošteva zgodovinske vire, vendar pa s tem ne preobremeni umetnosti in jasnega jezika. V tekočem in jas-

nem jeziku govori o letih, ki jih je sam in tudi njegovi vrstniki preživel kot zelo mlad človek v najbolj burnem času svojega življenja; zaradi mladosti in prav zaradi takšnega videnja vsega skupaj pa ostaja vendarle zanj najlepši čas. Osolnik vpeta v svojo pripoved vrsto za zgodovino sicer manj pomembnih, doslej tudi povsem neznanih dogodkov in podrobnosti o znanih in manj znanih ljudeh. Vsega tega se loteva z določeno mero prizanesljivosti do vsega, kar je lastno človeku, ne da bi pri tem karkoli zamolčal ali celo predurjal. Ne izogne se niti svojim povsem osebnim doživljanjem, partizanski poroki, rojstvu hčerke Katke in povsem očetovskim radostim, ki jih je na kratke trenutke lahko doživel. Na ta način Osolnikovo pisanje prinaša v partizansko zgodovino pisane neko novo doslej še malo izraženo

dimenzijo, ki pa utegne najti dovolj posnemovalcev.

Bogdan Osolnik je pravzaprav dokaj dolgo odlašal s pisanjem, čeprav ni bilo malo takih, ki so ga k temu delu že priganjali. Toda razpet med diplomatskim delom, vprašanji javnega informiranja, s katerim se je ukvarjal kot predavatelj in redni profesor na FSPN Univerze v Ljubljani, veliko je sicer pisal in objavil, toda spomini in pričevanja so prišli šele zdaj na vrsto.

»Glavni junak moje knjige je slovenski narod, njegovo trpljenje, njegova junaška volja in boj za preživetje. Opisal sem vrsto človeških usod, spomnil sem se prijateljev, vzornikov, njihovih človeških lastnosti, ki so lahko danes vzor mladim ljudem,« je povedal Bogdan Osolnik. »Pisanje se sicer nisem lotil povsem brez dilem, kako opisati že znane dogodke. Odločil sem se za

osebno pričevanje. Pisanje spominov je dandanes nekako na slabem glasu, obremenjeno z obračunavanjem s preteklostjo, poravnavanjem dolgov za nazaj. Moj namen prav gotovo ni bil takšen. Moji spomini niso naperjeni proti nikomur. Nisem pa skrival svojih pogledov, tudi ne svojega prepričanja, ki me je vodilo takrat, danes ne spremenjam. O vsem pišem, kot sem doživeljal.

Trudil sem se, da bi prikazal v knjigi izjemnost boja slovenskega človeka za obstoj na svoji zemlji, za svobodo, opisal sem posebnosti, ki jih je ta boj porajal, množičnost in vrsto tradicionalnih kulturnih posebnosti pri tem. Pri tem pogledu nazaj sem se spominjal veliko lepega in dobrega, to je povsem človeška lastnost, da radi pozabljamo hudo. Toda ob vsem tem se nikakor nisem oddaljeval od resnice. Skušal sem prikazati, kako se lahko tudi v tako težavnem vojnem času v ljudeh vzdržuje ljubezen v najširšem pomenu besede - do tovarišev, prijateljev, sorodnikov, do naroda, dežele. Prav iz tega smo črpali moč vzdržati v boju.

Osolnikova knjiga je vsekar svojstven pogled na našo preteklost in v tem pogledu pomemben korak od včasih že kar uniformiranih pogledov na minula dogajanja. Še posebna vrednost pa je v tem, da je prikazal ob čem je zorela slovenska mladina v tistem času, vzroke za to, za kar se je odločala. Osolnikova pripoved, ki teče brez fraz in olepševanj, pa nikakor ne zamolčuje tudi nekaterih napak, ki so se dogajale. Prav zato knjiga ni zanimiva le za soborce in ljudi, ki so doživeli vojno, pač pa bodo v njej našli zanimivo branje tudi mlajši.

Lea Mencinger

ONEMOGOČENO GLEDALIŠKO DELO

Kranj - Prešernovo gledališče Kranj je svojo zadnjo predstavo v tej sezoni odigralo marca. Glede na zastavljen načrt pa bi morali imeti tudi več gostovanj po drugih gledaliških odrih.

Vsesplošna finančna stiska v tako imenovanih družbenih dejavnostih pa je odločilno vplivala na normalen ritem dela v kranjskem gledališču. Za primer velja podatek, da republiška kulturna skupnost še zdaj ni poravnala finančne obveznosti do Tedna slovenske drame, ki je bil v letošnjem februarju. Zaradi slabega dotoka denarja (tak argument je v strani financerjev vedno pri roki) se je v prvih letošnjih mesecih kranjsko gledališče znašlo pred popolnim finančnim zlomom. V takem položaju, v katerem je gledališče v zadnjem času (verjetno pa ne samo gledališče), je seveda nemogoče načrtovati prihodnje gledališke dogodke in naslednjo gledališko sezono. Na žalost pa se pri tem kaže tudi relativna nezainteresiranost vseh tistih, ki s svojimi odločitvami krojijo usodo umetnosti in kulture.

(ar)

Levstikove nagrade Mladinska knjiga

STVARITVE ZA MLADINO

Založba Mladinska knjiga že 40 let podeljuje Levstikove nagrade pesnikom in pisateljem, slikarjem - ilustratorjem in avtorjem poljudnih znanstvenih del za izvršne stvaritve namenjene mladim. Nagrade za leto 1988 so izbrali med deli zadnjih dveh let. Priznanja so dobili Miroslav Košuta, Alenka Goljevšček, Manca Košir in Zvonko Čuh.

Miroslav Košuta je priznanje prejel za svojo zbirko pesmi za otroke Na Krasu je krasno. V obrazložitvi je žirija zapisala, da je zbirka pregledna razstava pesniških podob za otroke, ki so nastajale tri desetletja. Odlikuje jih nežnost, čustvenost, naklonjenost življenju. Ključ, s katerim Košuta odpira vrata v svoje lirčno bivališče, se imenuje hudomušnost. Z njim je pesnik zasejal v slovensko poezijo za mlade občudovanja vreden vitalizem in slast igrivosti.

Med bogovi in demoni je knjiga, za katero je Levstikovo nagrado prejel pisatelj Alenka Goljevšček. Žirija jo je ocenila kot knjigo, v kateri si enakovredno podajata roki strokovna podkovanost in sposobnost barvitega ubesedovanja, tako da zaživi pisana galerija mitoloških likov in z njimi povezanih šeg, verovanj in praznovanj. Delo je po mnenju žirije dragoceno pričevanje o svetu minulih dni, ki pa nas še vedno opredeljuje.

Mladi novinar je knjiga docentke dr. Manca Košir. Knjiga, ki je obrazložila žiriji, nudi temeljne informacije o novinarstvu, vzgaja mladega človeka v pogled na bralca časnikov in ga spodbuja, da si tudi z lastno dejavnostjo pridobiva izkušnje v novinarstvu. Knjiga izčrpnost predstavlja novinarske žanre, tako obvestilne kot presojevalne. S knjigo lahko mlad človek spozna družbeno razsežnost dogajanja na šoli ter v ožjem in širšem okolju. Knjiga ga spodbuja k lastnemu razmišljanju ter ustnemu in pisnemu sporazumevanju, pa tudi k sodelovanju pri uresničevanju skupnih zamisli.

Za izvršne ilustracije je prejel Levstikovo nagrado akad. slikar Zvonko Čuh in sicer v knjigah S. Townsenda Rastoče težave Jadrana Krta in Iva Zormana Račka Puhačka. Žirija je odločitev obrazložila: Ilustracija Zvonka Čuha predstavlja pri nas dokaj redko zvrst ilustracije, ki se ne poskuša dobiti okusu občinstva, marveč ga priteguje prav s svojo izzivalno grotesknostjo. Včasih se približuje neposrednosti tako imenovane ljudske slikarstva, včasih z neprizanesljivimi odstopanji od lepega videza spominja na podobne likovne vrvine že pretečenega poparta, pa tudi nove podobe, ki prevladujejo v sodobnem slikarstvu.

KONCERT MLADIH GLASBENIKOV

Jesenice - V petek, 26. maja 1989, je bil v gledališču Tone Čufar na Jesenicah koncert šolskega orkestra Centra srednjega usmerjenega izobraževanja. Mladi glasbeniki so dijaki različnih letnikov in usmeritev tega centra. Orkester sestavlja 6 flavistik, 4 klarinetisti, 5 trobentačev, bobnar in dve pianistki. K izvajanju so tokrat povabili še nekaj gostov s saksofoni, pozavnami in tenorji, torej z instrumenti, ki jih orkester sam ne premore. Mentorica glasbenega krožka je prof. Marija Heberle - Perat, umetniški vodja orkestra in dirigent pa Janez Kirin.

S koncertom so člani instrumentalnega krožka pokazali širši javnosti, kaj so v letošnjem šolskem letu z marljivim in

vztrajnim delom dosegli na glasbenem področju. V svoje delo so vložili veliko truda in ljubezni. Igrajo različno glasbo, od klasične do moderne glasbe 20. stoletja. Občinstvu so se predstavili z glasbo iz filmov. Z upoštevanja vredno visoko kvaliteto igranja so ogreli poslušalce tako, da jih je dvorana bučno pozdravila po vsaki od štirinajstih zaigranih skladb. Na koncu pa so eno od točk v splošno zadovoljstvo poslušalcev morali še ponoviti. Nastopili so tudi solisti - kitarist in pevec, flavtistka in dva pianista. Program je bil povezan s kratkimi anekdotami, tako da je bilo poskrbljeno tudi za dobro voljo in prijetno sprostitve.

Ivanka Korošec

SREČANJE FOLKLORNIH SKUPIN

Škofja Loka - V nedeljo, 4. junija, ob 16. uri bo na prireditvenem prostoru pod lipo v Novi Oselici občinsko srečanje folklornih skupin. Sodelujejo folklorna skupina Tehnik, folklorna skupina Škofja Loka, folklorna skupina Javorje, folklorna skupina Sovodnje, folklorna skupina Selce, folklorna skupina Osnovne šole Peter Kavčič in folklorna skupina Prešernove brigade Železniki.

Srečanje mladih likovnikov

MALA GROHARJEVA KOLONIJA

Škofja Loka - Konec tega tedna bo Škofja Loka znova gostila mlade likovnike s slovenskih in jugoslovanskih osnovnih šol. Prireditve, zdaj je že dvainvajseta, se udeležujejo mladi iz 12 slovenskih osnovnih šol, iz Bačke Palanke, iz Hrvatske in iz zamejstva.

Okoli 80 otrok se bo jutri, v soboto, razkropilo po Škofji Loki, ko bodo z barvicami v rokah skušali ujeti posebnosti ti-sočletnega mesta. Letos škofojloški organizator Odbor za pripravo Male slikarske Groharjeve kolonije ni predpisal teme, tako da bodo mladi likovniki risali prosto, kar gre vsekakor še bolj v prid likovni ustvarjalnosti. Prireditve, vsako drugo leto je v Škofji Loki, pa ima seveda tudi namen utrjevati prijateljstvo med mladimi Jugoslavlani.

Jutri v soboto bodo mladi udeleženci Groharjeve kolonije risali dopoldne in popoldne, pridružili se jim bodo tudi najmlajši iz VVZ z risanjem po asfaltu; ob 16. uri pa se bodo podali v Sorico, kjer jim bodo pripravili kulturni program. V nedeljo dopoldne ob 10. uri pa bodo v galeriji Loškega gradu podelili najboljšim priznanja ter odprli razstavo likovnih del udeležencev.

L. M.

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V Prešernovi hiši in v obeh galerijah Mestne hiše razstavlja akad. slikar Franc Vozel.

Na dvorišču gradu Kieselstein bo danes, v petek, ob 20.15 srečanje pevskih zborov Gorenjske 1989, na katerem se bo predstavilo osem gorenjskih pevskih zborov. Program bo povezovala Alenka Bole - Vrabc.

V Prešernovem gledališču bo danes, v petek, ob 19.30 predstava M. Grgića Juhica. Gostuje Teatar u gostima iz Zagreba. Predstava je za red petek 1. Jutri bodo predstavo ponovili za red sobota 1.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik je na ogled razstava slik akad. slikarja Kamila Legata.

V Kosovi graščini je na ogled razstava Lutka in ustvarjalnost. V Gledališču Tone Čufar bo v nedeljo, 4. junija, ob 17. in 19.30 uri koncert Plesnega orkestra jeseniških železarjev pod vodstvom Francija Koširja. Kot gost nastopa pevec Alfi Nipič.

DOSLOVČE - V Finžgarjevi rojstni hiši bo danes, v petek, ob 18. uri spominska proslava ob obletnici smrti F. S. Finžgarja. V programu sodelujejo prof. Jože Šifer in mešani pevski zbor DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica.

RADOVLJICA - V fotogaleriji Pasaža radovljiške graščine bodo danes ob 19. uri odprli razstavo fotografij članov fotokrožka iz CSUI Jesenice.

V Šivčevi hiši razstavlja slike iz ciklusa Barjanska zemlja Tone Lapajne.

Likovna sekcija KPD Veriga Lesce je organizirala štiridnevno likovno kolonijo za svoje člane, ki so se jim pridružili še štirje likovniki iz RKUD Sloboda Vis Varazdin. Pokrovitelj je Kompas.

BLED - Mešani pevski zbor Primskovo iz Kranja pod vodstvom Nade Kos bo nastopil v ponedeljek, 5. junija, ob 20. uri v cerkvi na Blejskem otoku s koncertom renesančnih, umetnih in ljudskih pesmi.

BREZJE - V Domu družbenih organizacij Brezje bo jutri, v soboto, ob 20.30 koncert moškega komornega zbora DPD Svoboda iz Podnartia pod vodstvom Egijsa Gašperšiča. Zbor bo predstavil nov koncertni program, ki obsega 25 izvirnih slovenskih narodnih pesmi.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Ivana Groharja so na ogled slike Jožeta Slaka.

Zbirke Loškega muzeja so na ogled vsak dan razen ponedeljka od 9. do 17. ure.

V kinodvorani na Česnjici bo v soboto, 3. junija, ob 20.30 koncert mešanega pevskega zbora Iskra Železniki, ki praznuje svojo desetletnico.

KAMNIK - Na Srednji ekonomsko - naravoslovni šoli Rudolfa Maistra bo danes, v petek, ob 20. uri srečanje pevskih zborov društev upokoencev Gorenjske.

DOMŽALE - Danes, v petek ob 20.15 bo v Muzeju Jelovškovihi fresk v Grobljah koncert ljudskih in umetnih pesmi, ki sta ga pripravila Komorni moški zbor Lek pod vodstvom Janeza Močnika in Mešani pevski zbor KD Domžale pod vodstvom Darinke Bole.

MENGEŠ - Jutri, v soboto, ob 10. uri bo v Kulturnem domu Mengeš X. tekmovalje slovenskih orkestrrov v koncertnem programu in korakanju.

NAKLO - Jutri, v soboto, ob 19. uri bo v Domu Kokrškega bataljona Veseli večer slovenskih ljudskih, šaljevih in ljubezenskih pesmi v režiji Mihe Štefeta. Nastopajo člani dramskega krožka Osnovne šole 1. kranjske čete v Naklem.

KONCERT OBRRTNIŠKEGA PEVSKEGA ZBORA KRANJ

Kranj - Sezona za kranjski Obrtniški moški pevski zbor je zelo pestra. Danes zvečer sodeluje zbor na srečanju pevskih zborov Gorenjske, jutri, v soboto zvečer pa bo zbor, ki obstaja že osmo leto, pod vodstvom dirigenta Janeza Forška z novim programom in v razširjeni zasedbi nastopil v dvorani Gimnazije Kranj. Sezona pa bo za ta kranjski zbor še bolj pestra. Septembra bo zbor sprejel v goste mešani pevski zbor iz Artnegne v Furlaniji-Julijjski Krajini, takoj zatem pa bodo Kranjčani ponovno gostovali s koncerti v Pomurju in na Stajerskem.

(Z)GODBENI VEČER V ŽIREH

Žiri - Danes, v petek, ob 20.30 bodo v galeriji DPD Svoboda Žiri pripravili literarni večer, na katerem bodo predstavili novo knjigo pisatelja Mihe Mazzinija Godbe. Ob tej priložnosti bodo odprli tudi priložnostno, a reprezentativno razstavo žirovskih slikarjev. Ob tej priložnosti bo mogoče kupiti tudi Mazzinijevo knjigo in tudi novo številko Žirovskega občasnika.

To poletje v Kranju

KIESELSTEINSKE PRIREDITVE

Kranj - S Srečanjem pevskih zborov Gorenjske se danes zvečer (če bo vreme naklonjeno, sicer pa v dvorani kranjske gimnazije) na lepo urejenem prireditvenem prostoru gradu Kieselstein začnejo letošnje poletne prireditve. V ta namen so že postavili velik oder, ki bo primeren tako za pevske kot tudi folklorne in druge nastope.

»Začetek je najtežji, zato smo rekli, da bodo letošnje poletne prireditve na prostem na dvorišču gradu Kieselstein poskusne; pripravljala jih bo Zveza kulturnih organizacij Kranj ali pa v sodelovanju z vsemi gorenjskimi ZKO,« je povedal Matevž Oman iz kranjske ZKO.

Kaj vse pa pripravljate čez poletje?

»Nekaj prireditev se je že zvrstilo v okviru meseca mladosti. Danes zvečer je na sporedu pevsko srečanje gorenjskih pevskih zborov. Računamo, da bomo v poletnih mesecih lahko ponudili Kranjčanom po eno do dve prireditvi na teden. Ponudb je že zdaj kar veliko: s Primskovega so nam ponudili nastop vasovalcev, v načrtu je literarni večer, ki ga pripravlja Alenka Bole - Vrabc, Teatar ante portas bo predstavil svojo novo igr. Dogovorili smo se tudi za nekaj nastopov učencev kranjske Glasbene šole, nastopati so pripravljene naše plesne skupine, določen je že nastop kranjskega Adrie Dixieland banda, nastopil bo Pihalni orkester Kranj, APZ France Prešeren z delom Simfoničnega orkestra in drugi.

Za kranjski občinski praznik bo menda nekaj posebnega? »Predlagamo, da bi za 1. avgust pripravili posebni projekt, v katerem bi v celodnevnem popoldanskem in večernem programu nastopila cela vrsta skupin, program pa bi omogočile kranjske delovne organizacije in na ta način čestitale občanom za praznik.

L. M.

ureja LEA MENCINGER

PREJELI SMO

MEDITACIJA O
EKOLOGIJI IN
OBLASTI

Pri nas veliko govorimo in pišemo, kako bi očistili vode in zrak, zelo malo pa storimo za varstvo narave in lepše bivalno okolje. Tudi mladinska organizacija obravnava vamo večje onesnaževalce naših voda in zraka, prav nič pa je ne moti onesnažena narava in bivalno okolje. In vendar je za rešitev prvega problema potreben čas in denar, za čisto naravo in bivalno okolje pa samo večja osveščenost občanov. Najprej ugotovimo, kdo so tisti, ki so kulturno tako neosveščeni? Po večletnih opazovanjih smelo trdim, da nam bivalno okolje najmanj 80 % onesnažijo mladi, da pri tem ne naštevam še namerno povzročene škode na nasadih, prometnih znakov i. t. n. Zato je demagog vsak mladinec, ki redkokdaj poskuša v časopisih navedeno razmerje nekulturnega početja obrniti. Res pa je, da na račun starejših lahko zapišemo vse nastajajoče kupčke odpadkov v obronkih gozdov okrog gorenjskih vasi, zlasti ob kolovozih in ob cestah, ki peljejo skozi gozdčike. Praviloma bi morala imeti vsaka vas določen prostor za odlaganje odpadkov, zdaj pa je okrog nekaterih vasi več odlagališč, ko je hiš. Zelo redki so namreč tisti občani, ki kaj odpeljejo na komunalna odlagališča.

Vseposod onesnažena narava in bivalno okolje nista privlačna za turiste, čeprav je sicer vsa Gorenjska zelo primerna za pospeševanje turizma. Nihče od tujcev se ne počuti dobro, če ob vsakem prehodu vidi polno odpadkov. Pravzaprav se vsak kulturno osveščen počuti med kupčki odpadkov še bolj zdravstveno ogroženega. Žal je med nami še veliko takih, ki onesnaženja nič več ne vidijo, ker so zgubili čut za lepoto narave ali jim tega v mladih letih ni nihče privzgojil.

Večkrat slišim mnenje, da se mladinska organizacija bori samo za oblast. Če bi se to res zgodilo, namreč da bi oblast dobili, potem bi prišli iz dežja pod kap. Navadno se povsem neizkušeni mladinci prehitro odločajo, kaj je in kaj ni prav. Po naši ustavi že vsak z 18 leti pridobi aktivno

in pasivno volilno pravico, medtem ko si v medvojni Jugoslaviji pridobil aktivno volilno pravico z 21 leti, pasivno pa s 30 leti. Osebo sem bil pasivne volilne pravice deležen leta 1938, ko sem bil star 31 let kot namestnik opozicijskega kandidata za poslance. V mojih mladih letih smo starejše z zanimanjem poslušali, kaj so doživeli, zdaj pa vsak mladinec o vsem hoče vedeti več kot starejši. Po njihovi presoji smo namreč vsi starejši krivi za sedanje gospodarsko stanje, dejansko pa so krivi samo tisti, ki so odločali oz. vlada. Med drugim so tudi krivi, da je država obubožala, medtem ko so občani obogatili (seveda ne vsi, saj vsi niso nikjer bogati!). Tudi s pohvalami in priznanji so marsikoga pokvarili za vse življenje. Če bi pohvale in priznanja res vsi zasluženo prejeli, potem bi se v državi cedila med in mleko.

Moram reči, da mlajši zelo slabo poznajo življenjske in politične razmere v medvojni Jugoslaviji. Nedavno sem slišal po RTV, ko so drug za drugim ponavljali, da je kralj Aleksander uvedel diktaturo leta 1930, namesto leta 1929 (6. januarja). Po letu 1931, ko je kralj izdal oktroirano ustavo, smo uživali podobno demokracijo kot v povojni Jugoslaviji, izvemši spremembe v produkcijskih sredstvih in delovnih razmerjih. Sprva je vladaala režimska Jugoslovanska nacionalna stranka (JNS), pozneje pa jo je nasledila Jugoslovanska radikalna zbornica (JRZ). Kralj je do smrti protežiral JNS, po volitvah leta 1935 pa je začela hitro razpadati, tako da pri volitvah leta 1938 ni več imela svoje »državne« kandidatske liste. Leta 1931 sem izkoristil priložnost in se brezplačno peljal z vlakom v Split na shod režimske stranke, seveda ne zato, da bi prisostvoval shodu, temveč zato, da sem prvič videl Split in Jadransko morje. Tako so se zdaj vozili na mitinge v Srbiji in Črni gori, z razliko, da so zdaj poskrbeli tudi za brezplačno prehrano, kar je po vojni za mitinge že običajno.

Povojna generacija nas nič ne sprašuje, kako smo živeli v stari Jugoslaviji. Nekateri vedo povedati, da smo živeli bolje kot zdaj. Tem v premislek naj navedem nekaj dejstev: Najnižji zaslužki delavcev so bili po 2 din na uro, v redkih primerih celo

manj. Stanarina za enosobno mansardno stanovanje brez vsakih pritliklin je bila 150 din mesečno, v pritličju pa ca 200 din, in sicer na periferiji mesta. V mestih je bila stanarina enosobnega stanovanja do 50 % dražja. Če sta imela zakonca po dva ali več otrok, je bil navadno zaposlen samo eden. V tem primeru je šlo tretjino mesečnih dohodkov samo za stanarino, delavec pa je moral delati 60 ur tedensko, brez plačnega letnega dopusta. Pri primerjavi medvojnih in povojnih plač je upoštevati še bonitete, ki jih zdaj dobi delavec poleg plače (delni regres za malico, za prevoze na delo itd.). V stari Jugoslaviji so pokojnino prejimali samo železničarji, rudarji in železarji ter državni uslužbenci in privatni nameščenci. Zakon o splošnem pokojninskem zavarovanju je bil sprejet šele leta 1938, in po desetih letih bi se po tem zakonu upokojili prvi delavci z minimalno pokojnino. Za primerjavo lahko tudi vzamemo, da so bili v stari Jugoslaviji zelo redki tisti delavci, ki so zgradili skromne hišice (ti so bili večinoma zaposleni kmetički sinovi, ki so imeli doma zastojno hrano in stanovanje ter les za gradnjo), medtem ko je bilo po vojni veliko zgrajenih, vili podobnih stanovanjskih in počitniških hiš. Še večja je razlika na kmetih. Zelo redki so bili tisti kmetje, ki so med obema vojnima kaj zgradili, zdaj pa ima večina nove hiše in nova gospodarska poslopja. Kapitalizem je v stari Jugoslaviji posredno izkoriščal tudi kmeta, in sicer s politiko nizkih cen kmetijskim pridelkom. Na ta račun je lahko manj plačeval svoje delavce, namreč toliko, kolikor je bilo nujno potrebno za preživetje.

Sedanji življenjski standard je v povprečju še vedno dober, čeprav že precej slabši kot pred leti, ko smo dobro živeli na račun kreditov, zunanjih in notranjih. Zaposleni imajo še vedno velike možnosti zaslužiti z dopolnilnim delom, kvalificirani delavci zlasti s šušmarstvom v vseh obrtniških poklicih (kar pa seveda znatno vpliva na nizko produktivnost v tovarnah). Srednjeolci in študentje imajo v glavnem štipendije samo za žepnino, kar se vidi po kupovanju v samopostrežnih trgovinah in po odpadkih okrog njih. Kadilci so tudi še med osmošolci. Pred kratkim sem pred samopostrežno videl 2-krat zaporedoma po najmanj šest srednjeolcev in vsak je imel v rokah steklenico piva. To je bilo okrog 10. ure, po čemer lahko sodim, da so pili

tudi prejšnji večer. Razbite steklenice, ki ležijo vsepovsod, pa so ogledalo njihovega obnašanja. In kdo ima po mojem mnenju možnost, da to mladino kultivira? Edino mladinska organizacija, mlajše pa tudi starši in pedagogi! S tem ne mislim podcenjevati milice, če bi dosledno izvajala kazenske določbe veljavnih predpisov. Opozorila stare generacije, ki je pri mladih na splošno vsa obremenjena s predsodki, pomagajo toliko, kot če bi gasil ogenj s tekočim gorivom.

Osebo sem vseskozi opozarjal kolege, zdaj že pokojnega prevojnega komuniste, na vse zgrešene ukrepe in tendenciozne laži naše sicer »nezmotljive« oblasti. Informiral sem ga tudi z »bistroumno« izjavo republiškega ministra za obrt ob priložnosti, ko sem mu poročal o poslovanju obrtniških združenj, češ da so špekulantske tiste zadruge, ki poslujejo z dobičkom, zadruge z izkazano izgubo pa poslujejo pošteno (v SRS so tedaj izgubo izkazale samo tri, medtem ko je z izgubo poslovala večina državnih obrtnih podjetij). Pripomnil je še, da je dobiček združenj treba vzeti (po njegovem receptu so potem dobiček DO vseskozi jemali...). Pred kolegom sem bil kritičen zlasti na ustanavljanje kmetičkih delovnih združenj, nacionalizacijo drobne industrije in trgovine in na sprovojen politične procese. Še sedaj mi večkrat zveni v ušesih priznanje insceniranih lažnih obtožb prof. Mirka Koširja na dachauskem procesu (poslušal sem prenos po radiu). To je bil satanski proces, za katerega se nihče od glavnih ni odgovarjal.

Omenjeni moj kolega je bil sicer politično vseskozi na liniji, vendar je mojo kritiko nedvomno odbrljal za sebe. Verjetno je bilo tako bolje za oba. Zame se je že tako ali tako zanimala Udbo leta 1952. Tedaj smo delovna mesta na Obrtni zbornici za območje Gorenjske zasedli za Udbo štirje zanimivi tipi: šef pisarne je prišel s kazenske delovne akcije v Litostroju, referent za izpise je prišel z »idejno-politične prevzgoje« na Golem otoku, pisarniška moč je prestala 2-letni zapor v Brestanici, jaz pa sem bil registriran kot socialdemokratski opozicionalec. Prva dva sta bila občasno klicana na Udbo. Pripomnim naj še, da se je moj kolega v zadnjih letih le nekoliko spremenil. Nasproti meni je bil po ok. 50-letnem partijskem stažu vendarle razočaran, češ mi bomo do svoje smrti še preživeli, v blato zavoženo

gospodarstvo pa naj ven potegnemo mlajši.

Dokler bodo vsi proizvajalci in pridelovalci samo navijali cene svojim izdelkom oz. pridelkom, hkrati pa povečevali OD, premalo ali nič pa se prizadevali, da bo povečali proizvodnjo in zmanjšali stroške, inflacije ne bomo zaustavili oz. zmanjšali. Premalo se zavedamo, da se mora življenjski standard v povprečju še znatno poslabšati, sicer gospodarstva ne bomo stabilizirali. Bolj učinkovito se bo treba prizadevati za zmanjšanje raznih obveznosti, zlasti tistih, ki odteka iz Slovenije za nezavrite. Ogromna sredstva splo-

šne porabe gredo za vedno bolj pogoste seje in zasedanja, na katerih se v nedogled in večurno obravnava ista problematika (zvezna, republiške in občinske skupščine in na teh območjih pristojnosti ZK, SZDL in Sindikata). Delavci se premalo zavedajo, da potrebna sredstva za vso to glomazno administracijo v glavnem bremenijo DO v obliki obveznosti iz dohodka. Upanje na počasno obračanje na bolje nam daje nova zvezna vlada, vendar pod pogojem, da bomo več delali in manj zapravljali, ne pa minirali njenih gospodarskih ukrepov z mitingi in štrajki.

Karel Bajd

UREDNIŠTVU
GORENJSKEGA
GLASA, IVANU
JANU IN CIRILU
ROZMANU

P. K. ugotavljam, da sem pričakoval hušji plaz na moj zapis kot odmev Ivanu Janu. Ugotavljam, da enake sorte ptici skup letijo. Cirilu Rozmanu pa naj povem, da nisem sedel pred njim med tistimi, ki so ploskali le navidezno in podpora sedanje slovenskemu vodstvu. Vprašujem ga, ali kaj bere pisma bralcev v Delu, ki jih posamezniki naslavljajo na predstavniške tega slovenskega »partijskega« vodstva, le-to ga je izbralo. Jaz jim ne ploskam niti navidezno, Ciril Rozman, zares zaploskal sem samo Stanetu Kavčiču, ne prej in ne potem nobenemu iz slovenskih vodstev, ker si niso zaslužili. Najmanj pa sedaj, ko je to vodstvo pustilo zapreti štiri nedolžne ljudi, zasluži, da bi mu ploskali. Ploskal sem lani 21. junija pred univerzo vsem govornikom pa tudi 21. novembra pred skupščino. Zaploskal lahko Jožetu Pučniku za članek v Odprtih straneh Gorenjskega glasa z dne 12. maja 1989, ko opisuje »Politični pluralizem in sestopanje z oblasti«. Zaploskal sem pesniku Tonetu Pavčiču letos 8. maja pred univerzo in tudi drugim govornikom, ki so bili zelo izvirni, čeprav temu našemu vodstvu, »sedanjemu« ni go-dilo. Ploskam tudi urednici, ker je uvedla Odprte strani.

P. K.

Ker oba zanima, kdo je ta P. K.,

TV O BRDU

Brdo se odpira petičnežem z markami, da bi družbo olajšalo za stroške. Tako usmeritev so podprle občinske strukture.

Mislím, da je prav, da so ljudje, ki imajo na skrbi Brdo, končno spoznali, da ne morejo večno živeti na račun družbe. Ne zdi se mi pa pravilna njihova usmeritev. Sprašujem se, ali delavcev in kmetov denar, prislužen z žulji, ni enakovreden markam. Zakaj se njim ne omogoči dostop do sprehajalnih površin okrog ribnikov in raznih rekreacij, ki jih lahko ponudi Brdo. S čigavim denarjem je pa vse to zgrajeno kot s prispevki delovnih ljudi. Protestiram proti dajanju soglasja Občinskih struktur na tako usmeritev. Predlagam vsem sindikalnim organizacijam in Kmetički zvezi, da v imenu delavcev in kmetov ter turističnim organizacijam, da se preko svojih delegatov odločno zavzemajo za odpiranje kompleksa Brda vsem ljudem. Naj Brdo vplelje vstopnino in postavi čuvaje – redarje, ki bodo skrbeli za urejenost kompleksa. Tudi tu lahko pridobijo kakšen dinar več za vzdrževanje.

Jože Dolhar

Predoslje 21, Kranj

16 ljubljanska banka

IZOGNITE SE
VRSTAM!!!

Temelina banka Gorenjske

4000 IMETNIKOV
TEKOČEGA RAČUNA NA
GORENJSKEM SI ŽELI, DA
BI JIM BANKA ČEKOVNE
BLANKETE POŠILJALA NA
DOM

V LJUBLJANSKI BANKI
TEMELJNI BANKI
GORENJSKE SMO SE
POTRUDILI

Na vseh bančnih okencih, kjer izdajamo čekovne blankete, boste prejeli pismo zaupanja, na katerem označite:

— število čekovnih blanketov,

— število vašega tekočega računa

— in naslov, na katerega želite prejeti blankete.

Izpolnjeno pismo zaupanja vložite v ovojnico in jo oddajte v najbližji poštni nabiralnik brez plačila poštne, saj bo le poravnala banka.

V NEKAJ DNEH VAM BO VAŠ
PISMOŃA DOSTAVIL ŽELENE
ČEKOVNE BLANKETE

Sergej Nikitič Hruščov

UPOKOJENEC
ZVEZNEGA RAZREDA

20

Prevedla S. P. in E. T.

Oče je rad pripovedoval, kaj mu je rekel Scilard, ko mu je podaril to uro.

»Želel sem vam podariti nekaj v spomin, kar vam bi bilo v zadovoljstvo. Nisem vam želel dati formalnega darila. Ta ura je zelo praktična, tudi sam nosim takšno – zaprta je v škafci in se ne more razbiti, in zjutraj je ni treba navijati. Nama, ki sva že v letih je težko nositi zapetne ure, ki ovirajo krvotok. Upam, da vam bo koristna.

Iskrenost in prisrčnost sta zelo ganili očeta, zadeli sta ga v dušo. In sedaj se je, sedeč v naslonjaču, igral z uro, tako da je ves čas odpiral in zapiral pokrovček.

»Lansiranje je zaključeno,« je rekel in pogledal telefon.

Telefon je molčal.

»Zgodaj je še, vse kaže da jim ni uspelo dobiti informacij.«

Običajno je takoj po lansiranju očetu telefoniral namestnik predsednik ministrskega sveta, odgovoren za raketno tehniko in poročal o dogodkih, potem je telefoniral Koroljov, včasih Malinovski. Vsakdo je želel prvi sporočiti veselo novico, da bi dobil svoj delež komplimentov.

uredništvo tel. 21860

Oče sam ni telefoniral, ni spraševal, kako napreduje delo.

»Naj delajo v miru. Z ničemer jim ne moremo pomagati, telefonski klici vodstva pa ljudi samo nervirajo, začnejo hiteti in lahko naredijo napako. Pri tem delu so napake neodpušljive, je pojasnjeval svoje stališče.

Tokrat je telefon dolgo molčal. Oče se je skušal zamotiti s papirji, a se ni mogel osredotočiti. Ves čas je pogledoval masivni beli telefon. Nihče ni klical. Minilo je pol ure, štirideset minut – molk je postajal vse bolj čuden.

Če je vse v redu, so vesoljci že zdavnaj v orbiti; če je prišlo do odloga ali nesreče, bi bili prav tako dolžni javiti.

Postalo mi je neprijetno. Videti je bilo, kot da so na Hruščova pozabili, da odpisali, nihče več se ni zanimal ne za njegovo mišljenje ne za njegove ukaze. Nekaj zlovoščega je bilo v tem telefonu, ki je molčal. Stisnilo me je pri srcu, spet sem se ne hote spomnil na Goljukova, in dogodkov v zadnjih tednih.

Ne, to ni kar tako, sem pomislil.

Očitno je tudi oče prišel do te misli in je ukazal Lebedevu:

»Zvežite me s Smirnovom!«

»Smirnov pri telefonu,« se je čez minuto javil Vladimir Semjonovič.

Zveza je bila brezhibna.

Oče je vzel slušalko.

»Tovariš Smirnov,« je začel zadržano, »kako je z lansiranjem vesoljcev pri Koroljovu? Zakaj me ne obveščate?«

V njegovem glasu je bilo čuti razdraženost. Smirnov je očitno odgovoril, da je lansiranje potekalo normalno, da so vesoljci v orbiti in da se dobro počutijo.

»Zakaj pa me potem ne obveščate?«

Razdraženost je prerasla v srd.

»Vaša dolžnost je bila, da mi takoj poročate o dogodkih!«

Smirnov je očitno rekel, da ni uspel telefonirati. Seveda mu je bilo že vse znano in se mu ni mudilo telefonirati očetu. Zanj je bila zamenjava oblasti dejansko že gotovo dejstvo...

Brez dvoma je takšno obnašanje moralo vznemiriti očeta, a kaj je mogel storiti, ko pa je bil tukaj, v Picundi...

»Kako to, da niste uspeli telefonirati?!« Tega ne razumem. Vaše vedenje je neznosno!« je rohnol oče.

Sodeč po odzivu, se je Smirnov nespretno opravičeval.

»Tovariš Smirnov, računajte na to, da zahtevam od vas največjo operativnost! Vi odlašate z reševanjem problemov!« Oče je prešel na drugo temo: »Na poligonu ste dobili nalogo, da pripravite predloge za novo raketo Koroljova. Rok je že zdavnaj minil, a predlogov ni! Upoštevajte to, da nisem zadovoljen z vami!«

Oče je odložil slušalko. Postopoma se je njegova jeza ohladila.

Prosil je, naj ga zvežejo s Koroljovom. Toplo ga

je pozdravil vnovične zmage, zaželel je nove uspehe kolektiv.

Pomirjen se je začel ukvarjati s tekočimi zadevami.

»Zakaj posedas brez dela?« se je z nasmeškom obrnil name, »preberi mi informacije TASS-a, Lebedev pa naj se medtem spočije.«

Odprl sem debelo zeleno mapo in začel z branjem informacij TASS-a, novice iz tujega tiska. Lebedev je potihoma odšel. Čez pol ure se je vrnil in povedal, da bo vsak čas vzpostavljena direktna zveza z vesoljsko ladjo.

»Nikita Sergejevič, ali želite pozdraviti vesoljce?«

»Seveda. To jih bo razveselilo, pa tudi zame je pogovor z njimi zadovoljstvo. Obvestite Mikojana, naj pride tudi on.«

Zvezo bo najbolje organizirati iz malega kabineta, ne bo se treba vzpenjati v drugo nadstropje. Novinarji bi na veliko želeli snemati. Imate kaj proti?« je rekel Lebedev, vedoč že vnaprej, kakšen bo odgovor.

»Nič. Ko bo nared me obvestite.«

Oče je oboževal telefonske pogovore z vesoljci. Z otroško neposrednostjo se je navduševal nad tehniko, ki je omogočala, da se človek iz kabineta tako enostavno poveže z vesoljsko ladjo. Bil je ponosen na takšne dosežke, v njih je videl tudi delček svojega dela.

»Naj se ljudje razveselijo, naj občutijo našo pozornost. Ni jim lahko tam,« je ponavljal oče, kadar so se obračali nanj, da bi se pozdravil z vesoljci ali jih slovesno pričakal v Moskvi.

Prišel je Anastas Ivanovič. Lotila sta se svojega dela, čakajoč na telefonski klic.

Končno je prišel Vladimir Semjonovič Lebedev in javil, da je vse nared.

TV SPORED

PETEK

2. junija

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik
11.00 Arhitektura slovenskih pokrajin
11.20 E. Orzeszkowa: Ob Njemnu, poljska nadaljevanka
12.25 Video strani
12.30 Video strani
12.40 TV dnevnik 1
12.45 TV mozaik
12.50 Mostovi
13.05 Propagandna oddaja, Video strani, Spored za otroke in mlade
13.30 Nevarni zaliv, angleško-avstralska nadaljevanka
13.40 Risanka
13.50 TV okno
14.00 Propagandna oddaja
14.10 TV dnevnik 2
14.15 Vreme
14.20 V hribih se dela dan... Za Grintovci
14.30 J. Susan: Dolina lutk
14.40 TV dnevnik 3
14.50 Pogledi: Iz zgodovine slovenskega naravoslovja
15.00 Nedosegljiva bližina, nemški film
15.10 Video strani
15.20 II. program TV Ljubljana

17.00 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.50 Alpski večer '89
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče
20.35 Virtuozi: Isaak Stern v Dublino, ponovitev
21.30 Nižinski, božji klov, baletna oddaja belgijske TV
22.10 En avtor, en film; N. Majdak: Igre iz Srbije, dok. film
22.25 EP v boks, posnetek iz Aten

TV Zagreb I. program
8.20 Dom brez doma, oddaja za otroke
9.00 TV v šoli
10.30 Poročila
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
12.40 Poročila
15.15 Nočni program, ponovitev
17.15 TV dnevnik 1
17.35 Oddaja za otroke
18.05 Številke in črke: Kviz
18.25 Narodna glasba
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Detektiva iz Miamijske, ameriška nanizanka

20.55 Pesem je... Tomaž Pengov
21.30 TV dnevnik 3
21.50 Na samem z vsemi, oddaja o kulturi
22.50 Nočni program
0.50 Poročila

SOBOTA

3. junija

8.00 Video strani
8.10 Otroška matineja
8.25 M. Čanak: Čirule-čarule
8.30 James, kratki film
10.30 Ex libris
11.30 Naša pesem
12.00 Mednarodna obzornja
12.40 Video strani
15.10 Video strani
15.20 Murska Sobota: Festival mladih
15.40 Videogodba
16.30 TV dnevnik 1
16.45 ZBIS: P. Zidar: Tončkove sanje
17.00 Vesela dvajseta leta z Laurelom in Hardijem, ameriški film
18.25 Naš edini svet: Menih, vas in sveto figovo drevo, dokumentarna oddaja
19.05 Risanka
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Naš utrip
20.15 Propagandna oddaja
20.20 Zrebanje 3 x 3
20.30 J. Susan: Dolina lutk, ameriška nadaljevanka
21.15 Propagandna oddaja
21.20 V spomin Countu Basieju
22.35 TV dnevnik 3
22.45 Zadeva Cartier, ameriški film

0.20 Video strani
II. program TV Ljubljana
14.30 Kako biti skupaj, oddaja TV Priština
15.00 Atene: EP v boks
17.00 Beograd: Finale PEP v atletiki, prenos
19.00 Kronika svetovnega festivala športne rekreacije v Rovinju
19.15 Pokal prvakov v judu
19.30 TV dnevnik
20.15 Slike časa
20.55 Poročila
21.00 Dobrodelni koncert ob dnevu zaštite človekove okolice, satelitski prenos

I. program TV Zagreb
8.00 TV kolektor
9.00 Izobraževalni program
9.15 Bauer: Parnik Kolombina
9.30 Iz zgodovine glasbe: Luka Sorkočević
10.30 Poročila
14.25 Zvočnost slovenskih

14.45 pokrajin: Gorenjska D'Arcan in štirje mušketirji, španski risani film
16.10 Sedem TV dni
16.55 TV dnevnik 1
18.30 Priručno vaši, dokumentarna oddaja
19.15 Risanka
19.15 Vreme
19.30 TV dnevnik 2
20.15 Lovca na jelene, ameriški film
23.20 TV dnevnik
23.55 Nočni program
1.15 Poročila

NEDELJA

4. junija

9.15 Video strani; Otroška matineja
9.25 Živ žav
10.40 J. Susan: Dolina lutk, ponovitev
11.30 Domači ansambli: 20 let celjskega instrumentalnega kvinteta
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Video strani
14.10 Video strani
14.20 Murska Sobota: Festival mladih
16.25 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.45 Circummusica, 2. oddaja
17.35 J. Susan: dolina lutk, ponovitev 5. - zadnjega dela ameriške nadaljevanke
18.25 Popularni operni zbori
18.45 Risanka
18.55 EP, video strani
19.00 TV mernik
19.15 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Vreme
19.59 Zrcalo tedna
20.15 Propagandna oddaja
20.20 I. Brešan: Ptice pod nebom, nanizanka TV Zagreb
21.30 Propagandna oddaja
21.25 Zdravo
23.05 Video strani

II. program TV Ljubljana
10.00 Danes za jutri, oddaja TV Zagreb
13.30 Sarajevski glasbeni večeri
15.00 Športno popoldne
19.00 Motodirke za veliko nagrado Avstrije, posnetek iz Salzburga TV dnevnik
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Ptice na Kosovu
20.40 Satelitski programi - poskusni prenosi
20.40 Satelitski programi - poskusni prenosi
22.30 Phoenix: Avtomobilске dirke formule 1

TV Zagreb I. program
9.20 Poročila
9.30 Otroška matineja
11.00 Kmetijska oddaja

12.00 Ziveti skupaj, izobraževalna oddaja
13.00 J. Dietl: Veliko sedlo, češkoslovaška nadaljevanka
14.10 Nedeljsko popoldne
16.25 Reportaža
17.05 Pismo za tri žene, ameriški film
18.45 He-man in gospodari vesolja, risanka
19.10 TV sreča
19.30 TV dnevnik
20.00 Tovarišica ministrica, TV nadaljevanka
20.55 Beg, ameriški film
22.25 TV dnevnik
22.45 Nočni program
0.45 Poročila

PONEDELJEK

5. junija

17.20 Video strani
17.30 pred izbiro poklica: Poklici v izdelovanju usnja in krzna ter usnjene konfekcije, izobraževalna oddaja
18.00 EP in video strani
18.05 Poročila
18.10 Zrcalo tedna
17.35 Oči kritike
18.05 Video strani
18.10 TV mozaik
18.10 Zrcalo tedna
18.25 Utrip
18.40 Spored za otroke in mlade
18.40 Radovedni taček: Črka
18.15 Risanka
19.20 TV okno
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 Mladi avtorji
Miran Zupančič: Domov Jan Zakonjšek: Primer Vladimira Pavlina Mile Vilar: Zima
20.55 Propagandna oddaja
21.00 Osmi dan
21.45 TV dnevnik
22.00 Poletna noč
2.00 Video strani

II. program TV Ljubljana
16.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
17.45 Po brezkončnosti sveta: Afrika, izobraževalna oddaja TV Zagreb
18.15 Svet športa
19.30 TV dnevnik 2
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče
20.35 Po sledih napredka
21.05 Videogodba
21.05 Svet na zaslonu
22.20 Satelitski programi - poskusni prenosi

TV Zagreb I. program
8.20 TV kolektor
8.30 Pravljica o carju Saltanu, serija za otroke TV Ljubljana
8.45 Miti in legende, serija za otroke

9.00 Dan zaštite človekove okolice
13.00 Onesnaževalci organskega in anorganskega izvora
13.20 Vpliv onesnaževanja na ekosistem potoka
13.40 Kako nastajajo iz jezera barja
14.00 Dan zaštite človekove okolice, nadaljevanje
15.30 Poročila
15.40 Nočni program, ponovitev
17.40 Risanka
17.50 TV dnevnik 1
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Dokumentarna oddaja
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Picasso, drama TV Skopje
21.50 TV dnevnik 3
22.10 Nočni program
0.10 Poročila

TOREK

6. junija

10.00 Video strani
10.10 TV mozaik
10.10 Solška TV
11.10 Angleščina, 12. lekcija
11.30 Video strani
16.30 Video strani
16.30 TV dnevnik 1
16.40 Poletna noč, ponovitev
16.40 P. Evans: Onassis, ameriška nadaljevanka
17.35 Alo, alo, angleška nanizanka
18.00 Video strani
18.05 Poročila
18.10 TV mozaik
18.30 Spored za otroke in mlade
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 H. Robbins: Trgovci s sanjami, ameriška nadaljevanka
20.50 Propagandna oddaja
20.55 Omizje
22.35 TV dnevnik
22.50 Poletna noč

II. program TV Ljubljana
18.00 Beograjski TV program
18.05 Srečanje koroških vizarjev
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.00 Zrebanje lota
20.05 Žarišče
20.35 Mali koncert
20.55 Poročila
21.10 Zabavni torek
21.40 Satelitski programi - poskusni prenosi

TV Zagreb I. program
8.20 TV kolektor
8.30 Oddaja za otroke
15.30 Poročila
15.40 Satelitski program
16.49 Novi Sad: Zmajevo otroško iare

17.50 TV dnevnik 1
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Znanost
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Zrebanje lota
20.05 Vodomec, angleški film
21.40 TV dnevnik 3
22.00 Kontaktni magazin
23.30 Poročila

SREDA

7. junija

16.40 Video strani
16.50 Poletna noč, ponovitev
16.50 P. Evans: Onassis, ameriška nadaljevanka
17.35 Nenavadne zgodbe, angleška nanizanka
18.00 Video strani
18.10 Spored za otroke in mlade
18.40 ZBIS: G. Strniša: Lučka regat
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik 1
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 Film tedna
Brezglavo
21.35 Propagandna oddaja
21.45 TV dnevnik 3
22.00 Poletna noč, P. Evans: Onassis, ameriška nadaljevanka

II. program TV Ljubljana
17.30 Satelitski programi - poskusni prenosi
18.30 Regionalni program TV Ljubljana - studio Maribor
19.30 TV dnevnik
20.05 Žarišče, aktualna oddaja
20.35 Antologija slovenske violinske glasbe
21.05 Svet poroč
22.05 Satelitski programi

TV Zagreb I. program
8.25 TV kolektor
8.35 Sopotnica, avstralska drama za otroke
9.00 Poletni program
9.05 Vodomec, angleški film
10.30 Dokumentarna oddaja o neuvrščeni
10.35 TV v šoli
11.00 Cvetna kraljica, opera za otroke
12.50 Zabava vas Halid Muslimović
13.35 Kako nastane umetniško delo: Opera
16.55 Hoover proti Kennedyjem, ameriška dokumentarna nadaljevanka
17.50 TV dnevnik
18.05 Številke in črke, kviz
18.25 Dokumentarna oddaja
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik 2
20.00 Filmskop in ples na vodi,

jugoslovanski film
22.30 TV dnevnik 3
22.55 Nočni program
0.55 Poročila

ČETRTEK

8. junija

10.00 Video strani
10.10 TV Mozaik: Solška TV
10.10 Restavracija, 2. oddaja
10.50 V parku: Triglavski narodni park
11.20 Video strani
11.35 Video strani
16.45 Poletna noč, ponovitev
16.45 P. Evans: Onassis, ameriška nadaljevanka
17.35 Hooperman, ameriška nanizanka
18.00 EP video strani
18.05 Poročila
18.10 TV Mozaik ZL Po sledih napredka: Na pragu 21. stoletja
18.40 Spored za otroke in mlade
Bendji, ameriška nanizanka
19.05 Risanka
19.15 TV okno
19.20 Dobro je vedeti
19.24 Propagandna oddaja
19.30 TV dnevnik
19.55 Vreme
19.59 Propagandna oddaja
20.05 E. Orzeszkowa: Ob Njemnu
21.00 Propagandna oddaja
21.05 Tednik
21.55 TV dnevnik
22.10 Poletna noč
1.10 Video strani

II. program TV Ljubljana
18.05 Mednarodni TV parlament: Zagreb - Budimpešta
19.30 TV dnevnik
19.55 Propagandna oddaja
20.05 Žarišče
20.35 Oči kritike
21.05 Mednarodni TV parlament

TV Zagreb I. program
13.30 Kako nastane umetniško delo: Risanka, izobraževalna serija
14.00 Resna glasba
14.55 Ni tudi letos, izobraževalna oddaja
15.25 Poročila
15.35 Nočni program, ponovitev
17.35 Risanka
17.45 TV dnevnik
18.00 Številke in črke, kviz
18.20 Zapeljivec, angleška nadaljevanka
19.10 Vreme
19.15 Risanka
19.20 TV dnevnik
20.00 ZIP, politični magazin
21.05 »Varisarije«, zabavna oddaja

21.15 TV dnevnik
22.35 Nočni program
Onassis, ameriška nadaljevanka
0.35 Poročila

RADIO

PETEK, 2. junija:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - 11.05 Za starejše občane - 12.00 Poročila - na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Gremo v kino - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovenem po svetu - 23.05 Literarni nočno 23.15-4.30 Nočni program - glasba

SOBOTA, 3. junija:

Prvi program
4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.00 Poročila in Dnevni kolektor - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Pionirski tednik - 9.05 Jezikovni pogovori - 10.05 Kulturna panorama - 11.05 Prizma optimizma - 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.00 Poročila - 14.05

Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 14.40 Radijski Merkurček + EP - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Tedenski aktualni mozaik - 18.05 Znano in priljubljeno - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Koncert iz naših krajev - 22.00 Zrcalo dneva - 22.30 Večeri slovenskih skladateljev zabavne glasbe - naši poustvarjalci - 23.05 Literarni nočno 23.15-5.00 Nočni program - glasba

NEDELJA, 4. junija:

Prvi program

5.00-8.00 Jutranji program, glasba - 8.00 Poročila - 8.05 Radijska igra za otroke 9.05 Še pomnite, tovariši - 10.05 Nedeljska matineja - 10.35 Nedeljska reportaža - 11.03-16.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 16.00 Ljotica domačih - 17.00 Poročila - 17.30 Humoreska tega tedna 18.05 Priljubljene operne melodije - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00-22.00 V nedeljo zvečer - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno 23.15-04.30 Nočni program, glasba

PONEDELJEK, 5. junija:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 6.00 Poročila - 7.00 Druga jutranja kronika - 8.05 Glasbena lepjenka - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Izbrali smo... Wagnerjevo Predrago in Seherazado N. Rimskega - Korsakova 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.10 Minute z instrumentalnimi ansambli 12.30 Kmetijski nasveti - 14.02 Za mlade radovedneže - 14.20 Mladi na glasbenih revijah in tekmovalnih - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.00 Poročila - 18.05 Pihalne godbe vam igrajo - 18.25 Zvočni signali - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Sotočja 21.05 Zaplešite z nami - 23.05 Literarni nočno - Ina Ros: Pesmi 23.15-4.30 Nočni program, glasba

TOREK, 6. junija:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - 10.00 Dopoldanski dnevnik: Informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 Človek in zdravje - 12.10 Pojemo in gode - 12.30 Kmetijski nasveti - 13.30 Čestitke poslušalcev

14.02 Znanje za jutri - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Za ljubitelje lahke glasbe - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.35 Odskočna deska - 22.00 Zrcalo dneva - 23.05 Literarni nočno - Tama Janowitz: Tina 23.15-4.30 Nočni program, glasba

SREDA, 7. junija:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 8.05 Za knjižno molje - 9.05 Glasbena matineja - 10.00 Dopoldanski dnevnik: informacije, gospodarstvo, glasba - 11.05 S poti po domovini - 12.10 Pojemo in gode - 14.05 Mehurčki - 15.55 Zabavna glasba - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Minute za jazz - 18.30 Na ljudsko temo - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 20.00 Zborovska glasba po želji poslušalcev - 20.35 Z našimi interpreti - 21.05 S knjižnega trga - 23.05 Literarni nočno - Alojz Gradnik: Istrski motivi - 23.15-4.30 Nočni program - glasba

ČETRTEK, 8. junija:

Prvi program

4.30-8.00 Jutranji program, glasba - 5.50 Rekreacija - 6.50 Dobro jutro, otroci - 8.05 Radijska šola za višjo stopnjo - 9.05 Glasbena matineja - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 14.05 Jezikovni pogovori - 15.30 Zabavna glasba - 16.00 Od melodije do melodije + EP - 17.00 Studio ob 17.00 in glasba - 18.05 Vodomet melodij - 19.00 Radijski dnevnik - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.30-23.00 Slovenem po svetu - 23.05 Literarni nočno 23.15-4.30 Nočni program - glasba

matineja - 12.00 Poročila - Na današnji dan - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Domača glasba - 14.05 Jezikovni pogovori - 14.25 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 15.15 Radio danes, radio jutri - 15.30 Dogodki in odmevi - 15.55 Zabavna glasba - 18.05 Minute z Big bandom RTV Ljubljana 18.30 Zborovska glasba - 19.35 Lahko noč, otroci - 19.45 Z instrumentalnimi ansambli - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - Začelo se je z Matičkom: ljudski pevci: Andrej Šuster Drabosnjak 22.20 Iz naših sporedov - 23.05 Literarni nočno - Marta Mvungi: Ubijalec 23.15-4.30 Nočni program, glasba

Radio triglav jesenice

PETEK, 2. junija:

16.00 Pričetek programa - 16.05 Pregled kulturnih in športnih dogodkov ob koncu tedna - 16.30 Domače novice - 17.00 Kamen spotike - 17.45 Obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.40 Povabljeni ste - 18.55 Zaključek programa

SOBOTA, 3. junija:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 16.47 Moja je lepša kot tvoja z lestvico narodnozabavne glasbe - 17.45 Obvestila - 18.00 Čestitke poslušalcev in obvestila in EP - 19.55 Zaključek programa

NEDELJA, 4. junija:

11.00 Mi pa nismo se uklonili - 11.30 Obvestila - 12.00 Nedeljsko popoldne - vmes čestitke poslušalcev, Minuta za varčevanje z energijo in EP

PONEDELJEK, 5. junija:

16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 17.00 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.15 Športni pregled - 18.40 Mi-

nute za resno glasbo - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

TOREK, 6. junija:
16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 17.00 Rekl so... - 17.30 S čajem ob pol šestih - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.40 Novosti iz zabavne glasbe - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

SREDA, 7. junija:
16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 17.00 Aktualno - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.35 Novice iz narodnozabavne glasbe - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

ČETRTEK, 8. junija:
16.00 Obvestila - 16.30 Domače novice - 17.00 Turistična borza Radia Triglav - 18.00 Čestitke poslušalcev in EP - 18.35 Vedno zelene melodije - 18.55 Pregled dogodkov jutrišnjega dne in zaključek programa

KINO

KRANJ CENTER

2. junija premiera amer. barv. komedije VOZNIŠKO DOVOLJE - NJE ob 16. in 18. uri, amer. barv. trda erotika POPER IZ MIAMIJA ob 20. uri 3. junija amer. barv. komedija VOZNIŠKO DOVOLJE - NJE ob 16., 18. in 20. uri, premiera hongkon. barv. akcij. filma VELIKA ZMEDA V HONGKONGU ob 22. uri 4. junija amer. barv. komedija VOZNIŠKO DOVOLJE ob 15., 17. in 19. uri, premiera amer. barv. trde erotike VONJ PO GREHU ob 21. uri 5. junija angl. barv. thriller film BURNI PONEDELJEK ob 16., 18. in 20. uri 6. junija angl. barv. thriller film BURNI PONEDELJEK ob 16. in 18. uri 7. junija premiera amer. barv. akcij. film PEKEL V SOLI ob 16. uri, IV. MEDNARODNI EKOLOŠKI FILMSKI DNEVI ob 18. in 20. uri 8. junija amer. barv. akcij. film PEKEL V SOLI ob 16. uri, IV. MEDNARODNI EKOLOŠKI FILMSKI DNEVI ob 18. in 20. uri

STORŽIČ
2. junija šved. barv. erotični film LJUBEZENSKE SANJE ob 16. in 18. in 20. uri 3. junija šved. barv. erot. film LJUBEZENSKE SANJE

ob 16., 18. in 20. uri, film ni primeren za otroke! 4. junija avstral. barv. akcij. film ČETRTRA NORA MISIJA ob 16. uri, nem. barv. erot. komedija ŠEST ŠVEDINJ NA BENCINSKI ČRPALKI ob 16. uri, film ni primeren za otroke! premiera jug. barv. komedije TESNA KOŽA III ob 20. uri 5. junija Ni kinopredstav! 6. junija amer. akcij. barv. film SMRTONOSNI PLEN ob 18. in 20. uri 7. junija amer. barv. thriller film SAKALI AMERIŠKA PRAVICA ob 18. in 20. uri 8. junija amer. barv. akcij. film DVA VRAGA IZ CHICHAGA ob 18. in 20. uri

ŽELEZAR

2. junija amer. barv. akcij. film SFX MAŠČEVALEC ob 18. in 20. uri 3. junija amer. barv. akcij. film GROM NA KOLESIH ob 17. in 19. uri, premiera amer. barv. tr

V škofovškem zdravstvenem domu krčijo specialistične ambulate

Za manj denarja, manj muzike

Škofja Loka, junija - Govorice so vselej malce napihnjene, zno resnice pa je vendarle v njih. Da bi se v škofovškem zdravstvenem domu odrekli trem specialističnim ambulantam, in sicer ortopedski, okulistični in ginekološki, ne drži povsem. Pač pa je resnica takšna, da bodo morali njihovo obratovanje skrajšati. Strah, da bi morali pacienti iz Loke in obeh dolin k specialistom v Kranj ali celo v Ljubljano, je torej odveč, pač pa bosta ortoped in okulist poslej manjkrat na voljo kot prej, ginekolog pa - potlej ko se bodo v zdravstvenem domu domenili s kranjsko porodnišnico, od koder prihajajo tovrstni specialisti - prav tolikokrat kot zdaj, le pacienti se bodo morale privaditi novih obrazov. Sicer pa je škofovski primer krčenja zdravstvenih zmogljivosti odkril stara neskladja v zdravstvenem sistemu in med drugim tudi dejstvo, da predimenzioniranega zdravstva tudi ni mogoče oklestiti od danes do jutri.

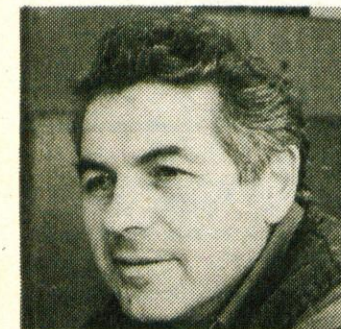
Štirikrat precenjeni ortopedi

Zapletati se je začelo, ko so ortopedi za delovni dan zahtevali precej višji honorar, kot so se bili dogovorili. Na delo v loški zdravstveni dom so bili namreč sprejeti po pogodbi, ki je narekovala plačilo po pacienti, medtem ko so drugi specialiti (denimo ginekolog) po pogodbi plačani za specialistično uro. Ortopedom naj bi po novem plačali 150 DEM (govorimo seveda o dinarski protivrednosti) za dan ordiniranja. Za univerzitetno ustanovo od koder prihajajo, to najb. z ni pretirano, še manj, če honorar primerjamo z zaslužkom enakega specialista pri naših prvih severnih sosedih. Za Škofjo Loko pa bi bil zaloga vendarle prevelik. Prvič zato, ker domači specialiti dobijo kar štirikrat manj, drugič ker od zdravstvene skupnosti za tako visoke zahteve ne dobe dovolj denarja.

Podobna je zgodba pri okulistu, ki so ga sicer lahko plačali toliko, kot zdaj zahteva ortoped, vendar bolj utemeljeno, ker ima pacientov še enkrat več. V Zdravstvenem domu Škofja Loka se kljub vsemu ne morejo odreči specialistoma, ki ju potrebuje kakih sto ljudi, zato so ponudili salomonsko rešitev: namesto štirikrat mesečno bo ortoped ordiniral enkrat samkrat, prav tako okulist, ki je prej prihajal trikrat mesečno. V Kranj ali Ljubljano ljudem torej ne bo treba, kako pa se bo 30 ortopedovih in 69 okulistovih pacientov razporedilo v dveh dneh, je seveda drugo vprašanje.

Normative iz "bele knjige" si lahko zatakemo za kloboč

Zgodba o ginekologu je na oko še bolj banalna. Kranjsko porodnišnico zapušča specialist dr. Pajntar, namesto njega naj bi zaposlili dr. Poljančev, ki je dotlej delala za zdravstveni dom Škofja Loka. Njeno mesto v Loku je ostalo izpraznjeno, zdaj pa tečejo pogajanja, kako v bodoče organizirati nepogrešljivo ginekološko ambulantno. Medtem ko zdravstveni dom in kranjska porodnišnica usklajujeta svoje predloge, je prišel na dan nov (a pravzaprav desetletje star) problem.

»V Škofji Loki z okolico in dolinama je 15.800 žensk, starih nad 15 let in potrebnih tozadevnega zdravstvenega varstva,« je povedal dr. Tone Košir, pomočnik direktorja Osnovnega zdravstva Gorenjske za strokovno področje. »Po tako imenovani 'beli knjigi', v kateri so opredeljeni zdravstveni normativi, naj bi en ginekolog skrbel za 12.000 žena. Zdravstvena skupnost v Škofji Loki pacientkam prizna (in plača) 1,08 ginekologa, torej 26 ambulant mesečno. Po številu fertinlinskih žensk v teh krajih bi morala priznati 1,32 ginekologa, se pravi 32 ambulant mesečno. Toliko so jih doslej v resnici tudi opravili. Hkrati s strokovnimi dogovori s kranjsko porodnišnico o organizacijski rešitvi ginekološke ambulate

v Loku, Žireh, Gorenji vasi in Železnikih, naj bi se na občinskih zdravstveni skupnosti začeli boriti tudi za priznavanje normativa po "beli knjigi".«

»Za honorarne ambulate denarja nimamo, zato se moramo organizacijsko prilagoditi novim razmeram,« dodaja dr. Majda Seljak, direktorica ZŠ Škofja Loka. »Črtali ne bomo nobene specialistične ambulate. Za ginekološke preglede smo imeli doslej organiziranih 34 dispanzerjev v občini, po novem pa predloga zdravstvenega doma in porodnišnice (urnika se zaenkrat še ne ujemata) predvidevata celo ugodnejši standard. Širjenja si seveda ne moremo privoščiti, saj razliko med priznanim (se pravi odkupljenim) programom zdravstvene skupnosti in dejansko opravljenim delom v ambulantah že zdaj plačujemo iz svojih osebnih dohodkov. Kot rečeno, OZS plača ginekologa le za 26 ambulant, 6 manj kot bi nam šlo po "beli knjigi", medtem ko nam v celoti ne prizna tudi tamkaj zaposlene višje medicinske sestre.«

Med Scilo in Karibdo

V loškem zdravstvenem domu žal desetletje prepozno prihajajo na dan z besedo. Njihovim tožbam s človeškega zornega kota tudi na občinski zdravstveni skupnosti lahko pritrdijo, medtem ko so realne možnosti, da bi v kriznih časih lahko uveljavili kratene pravice, bolj majhne. Že od leta 1979 se gorenjsko zdravstvo vestno uklanja restriktivni politiki omejevanja porabe, zadnja tri leta, kar vlada v teh skladih primanjkljaj, pa nas to tepe. Zdravstvo ne dobi dovolj denarja niti za sproti, dodatni denar pa je tako rekoč sanjska dežela.

»Bela knjiga zdravstvenih normativov do leta 1990 je preveč optimistično sestavljena,« pravi Olga Logar z občinskih sirov. »Najsi je človeško še bolj utemeljeno zadostiti normativom za ginekološko zdravstveno varstvo žena, to finančno ni mogoče. Občinska zdravstvena skupnost ne zbere dovolj denarja, tudi s še tako velikim povečanjem prispevne stopnje ne bi mogli dobiti toliko, kolikor se razhajanja z normativi. Kriza gospodarstva in stalno omejevanje takojmenovane skupne porabe se žal ne sklada z načrti v zdravstvenem varstvu.«

Naj na zgodbo odgovorimo za konec z besedami enega od gorenjskih zdravstvenih managerjev: škofovski cirkus s specialisti je posledica nekega drugega, še večjega cirkusa: ureditve našega zdravstvenega sistema, od financiranja dalje, saj ga napaja vse manj denarja, pa še porabo tega omejuje interventni zakon, do prevelike širokogrudnosti zdravstvenih normativov, ki se v sedanjih razmerah berejo kot spisek želja. Skratka začarani krog, na katerega tu in tam opozori kak boleč primer iz vsakdanje prakse.

D. Z. Žlebir

Politična represija in pravna država

Nenadzorovana oblast lahko zlorablja tudi odlično napisane zakone

Ljubljana, 31. maja - Društvo novinarjev Slovenije je pripravilo v sredo v dvorani ČGP Delo v Ljubljani pogovor na temo Politična represija in pravna država. Čeprav se ga nista udeležila prva dva z liste povabljenih - republiški sekretar za notranje zadeve Tomaž Ertl in republiški sekretar za pravosodje Janez Zajc - je ob dobri udeležbi ostalih izzvenel kot zanimiv strokovni posvet, ki pa, kljub temu da je bil organiziran natančno ob obletnici, ko so zaprli Janeza Janša in Ivana Borštnerja, vsaj formalno ni imel spominskega značaja. Nekaj simbolike pa je vendarle bilo: prav proces proti četverici je odprl številne družbene probleme in izzval (skupaj z drugimi) marsikatero strokovno razpravo - in nenazadnje tudi pogovor o politični represiji in pravni državi.

Mojca Drčar - Murko, ki je spretno vodila in usmerjala razpravo, je že v začetku vse postavila na realna tla z besedami, da je cilj, za katerega se zavzema demokratična javnost pri nas - to je pravna država - še zelo daleč in da se ji včasih zdi, kot da se odmika in da je podoben matematičnim vzporednicam, ki se srečata šele nekeje v neskončnosti. Ko se je spominjala dvestoletnice deklaracije o človekovih pravicah in precej mlajše listine Združenih narodov, je dejala, še tako lepo napisan dokument ne more takoj spremeniti odnosov, saj so, na primer, v ZDA morali čakati kar 80 let na odpravo suženjstva in 150 let na uvedbo ženske volilne pravice. Ničesar ni dano, elementi pravne države, zakonitosti in enakosti pred zakonom se rojevajo v nenehnem konfliktu, v boju za demokracijo. Represija, ki poteka po strogo določenih pravilih in je javno nadzorovana in preverjena, je normalna, nenormalna pa je politična represija, ki išče utemeljitev v dnevni politiki in koristi za obračunavanje s političnimi nasprotniki, je dejala Mojca Drčar - Murko in poudarila, da je bistvo pravne države v tem, da je mogoče omejitve človekovih pravic določiti le z zakonom in da ni možno odvzeti ljudem svobode v imenu nekih "višjih ciljev", kot se dogaja pri nas.

Upanje in ovire (prazni miti in svete krave)

Dr. Jože Pučnik, profesor iz Ineburga, se je strinjal s tem, da proces demokratizacije tudi pri nas daje upanje, da bo (nekoč) nastala pravna država, vendar je opozoril na prazne mite in nedotakljive "svete krave", ki kot del naše povojne preteklosti ovirajo uveljavljanje civilne družbe in pravne države. "Če hočemo priti iz liberalizma, v katerem smo zdaj, v proces demokratizacije, moramo natančno zaznati vse simbole in svete krave, ki nas ovirajo, in se tudi zavesti, da pravna država niso le inteligentno sestavljeni zakoni, ampak da morajo ustrezno dozoriti tudi vse službe in organi za uveljavljanje pravne države," je dejal dr. Pučnik in se tudi zavzel za to, da vojska ne bi imela svojega sodstva, razen morda v vojnem času.

Geografski novinar Milovan Brkič je dejal, da je bila Jugoslavija do sredine šestdesetih let bolj pravna država, kot je zdaj. Zakaj? Zato, ker družba tedaj ni ustvarila zaščitnih mehanizmov za človeka, državljanja in ker je partija začela odločati tudi o tem, kakšen bo kazenski zakon, kako bo preganjala gospodarske in politične delikvente, koliko

zapora bo kdo dobil... "Toliko časa, dokler se ne bo zrušila ideološka država (to je blizu), ne bomo imeli pravne države in toliko časa tudi ne bomo varni pred zlorabami oblasti," je dejal Brkič in poudaril, da sodniki že na podlagi tega, ali si član ZK ali ne, poročeni ali razvezani, odlikovani ali ne, že napišejo prvo sodbo.

Nekatere zakonske določbe so kot harmonikarski meh

Igor Bavčar, predstavnik Odpora za varstvo človekovih pravic, je svoje razmišljanje o politični represiji in pravni državi zasnoval na podlagi (bogatih) enoletnih izkušenj. "V tem času me že ni toliko presenetilo spoznanje, da imamo zakonodajo, ki brani državo in je uperjena proti državljanom," je dejal. "Sokiralo me je predvsem to, da so številne zakonske določbe nenačelne, neopredeljene in raztegljive in da veliko zakonov in predpisov javnosti sploh ni znanih, ampak se pojavijo šele tedaj, ko nastanejo nekatere izredne razmere. Raztegljivost zakonskih določb je tako fantastična, da vzbujajo tudi dvome in vprašanja o (ne)odvisnosti so-

Mag. Pavle Čelik, načelnik inšpektorata milice UNZ Ljubljana-mesto, je dejal, da se milica bliža načelu - vse je prepovedano, kar ni izrecno dovoljeno - in da se tudi zaveda, da sedanje stanje ni največji dosežek pravne države in da bo to zgodovina ocenila s svojimi merili. "Če v Sloveniji ne bi bilo kritične javnosti, bi še naprej uporabljali 50. člen zakona o notranjih zadevah in bi ob državnih in drugih obiskih še vedno zapirali vse "moteče ljudi". To smo prenehali pred tremi leti, po obisku nemškega kanclerja Helmuta Kohla," je dejal mag. Čelik in poudaril, da razmerje držbenih sil vpliva tudi na ravnanje organov notranje zadeve.

dišč, še zlasti vojaških, pri katerih postavlja sodnike vrhovni poveljnik JLA. Proces proti četverici, ki ga je doživljala Slovenija in Jugoslavija, je odprl številna tovrstna vprašanja; sicer pa nas zgodovina uči, da se prek usode nekaterih ljudi rešujejo pomembni problemi držav, narodov, skupin..."

Iskanje (možnih) notranjih sovražnikov

Vladimir Šeks iz Zagreba je dejal, da država, v kateri državljan niso enakopravni in enaki pred zakonom, ni pravna in demokratska, ampak je ideološko-politična. To velja tudi za Jugoslavijo in za vsako njeno republiko, pa čeprav je podpisala številne mednarodne dokumente, v katerih je načelo enakopravnosti in enakosti še posebej poudarjeno. Zdaj, ko se pripravljajo nove ustave, je priložnost, da bi napake popravili in da bi dobili odgovor na vprašanje, ali želi biti pravna država ali pa bo še naprej z zakoni diskriminirala državljanke.

Do kakšnih absurdov prihaja,

je Šeks ponazoril s primerom iz enega od predlanskih uradnih listov SFRJ, v katerem je bilo objavljeno navodilo zveznega sekretarja za notranje zadeve, da morajo vsi "subjekti družbene samozastite" (krajneve skupnosti, podjetja, društva itd.) izdelati samozastitne načrte in v njih identificirati notranje sovražnike ali tiste, za katere se pričakuje, da bi to postali, in določiti, kako bi ukrepali proti njim v primeru izrednega stanja. Čeprav v navodilu ni bilo meril, na podlagi katerih bi v okoljih prepoznali (možne) sovražnike, je tragedija še toliko večja, ker ima represivni aparat precej možnosti za onemogočanje takšnih ljudi, med drugim tudi z osamitvijo, kakršno poznamo s Kosova in kakršne ni mogoče pravno opredeliti. Kot meni Šeks,

Matevž Krivic meni, da osnovni pogoj za pravno državo niso boljša ustava in zakoni, temveč pluralizem in pluralistično sestavljena in demokratsko izvoljena skupščina, ki bo odločno reagirala na kršitve pravne države, kakršne doživljajo na Kosovu in kakršne poznamo tudi v Sloveniji. Trditev, da je osamitev ljudi dovoljena z ustavo, je nesramna laž, ki jo predstavniki oblasti širijo in s tem zavajajo domačo in svetovno javnost. Tudi drugi ukrep, ki je na Kosovu aktualen - gre za delovno obveznost - nima ustavne in zakonske podlage. 160. člen zvezne ustave ne govori o nobeni omejitvi pravice do dela, zakon o ljudski obrambi pa predvideva delovno obveznost le za tiste dejavnosti (vojaško industrijo), od katerih je odvisna obrambna moč države.

nobenega "spopada", nobenega sogovornika in nobene opozicije in da bomo vedno mislili vsi enako. Zdjaj se je pokazalo, da je tudi naša družba konfliktna z vrsto novih problemov in vprašanj in da to, kar je bilo še pred kratkim skrivnostno, ni več. Za tajne uradne liste dolgo nismo vedeli, zdaj vemo in zdaj si zastavljamo tudi vprašanja o 12. in 50. členu zakona o notranjih zadevah, ki organom omogoča, da za čas visokih državnih obiskov pozaprejo vse "moteče ljudi". Primer Kemanovič je precej očitno odprl vprašanja o položaju, pooblastilih in moči službe državne varnosti in tudi nakazal, da strokovna glesla, kot so pravna država, zakonitost in podobno, dobivajo politični značaj.

Abdić je obsodila že skupščina

V Jugoslaviji poteka trenutno vsaj trije sodni procesi, za katere se utemeljeno sumi, da imajo (tudi ali predvsem) politično ozadje - proces proti ljubljanski četverici, kosovski politiku Azemu Vllasiju in nekdanjemu direktorju velikokladuškega Agrokomerca Fikretu Abdiću. Dr. Hrvoje Šošić je na pogovoru v sredo govoril predvsem o politični represiji v gospodarstvu in o primeru Abdića, zoper katerega se vodi politični proces. V obrazložitvi, da se ga odklopiče z delegatskega mesta v zvezni skupščini, piše, da je storil (!) kaznivo dejanje po 114. členu kazenskega zakona SFRJ

Bodeča neža za trud in delo

Jesenice, 1. junija - Planinci Planinskega društva Jesenice so upravičeno prizadeti in užaljeni, ker jim je RTV Ljubljana podelila bodečo nežo. Tičarjev dom na Vršču nikoli ne bo pozimi odprt, naj planincem podelijo še dvajset bodečih než!

Uredništvo notranjopolitičnih in gospodarskih oddaj RTV Ljubljana že tradicionalno podeljuje turistične nagelje kot priznanje za turistična prizadevanja in uspehe ter bodeče nežo tistim, ki so slabi gospodarji in ne storijo dovolj za turistični razvoj kraja.

Letošnja podelitev nageljev in bodečih než je bila pred desetimi dnevi. Jeseniška občina je dobila že tri bodeče než: prvič so jo prejeli za železarski dom na Mežakli, letos pa za zanemarjen in zapuščen Mladinski dom v Gozd Martuljku, prejelo pa jo je tudi Planinsko društvo Jesenice. Zato, je bilo rečeno v obrazložitvi, ker Tičarjev dom na Vršču pozimi ni bil odprt!

Po bodečo nežo je na Primorsko, kjer je bila podelitev, prišel predsednik Planinskega društva Jesenice Pavel Dimitrov in jasno ter glasno povedal, da je bila po mnenju številnih planincev, predvsem pa občanov železarskih Jesenic bodeča neža tokrat podeljena povsem neupravičeno. Planinci so bili v resnici precej prizadeti in užaljeni, petdeset železarjev pa se je podpisalo pod pismo, v katerem zahtevajo, da se Planinskemu društvu Jesenice podeli turistični nagelj!

Zanimivo je, da Tičarjev dom na Vršču pozimi, čeprav ni bilo snega, še nikoli ni bil

odprt, kajti zgrajen je tako, da lahko obratuje le poleti. Nima niti centralnega ogrevanja, vodo pa bi morali »vkopati« najmanj dva metra globoko, da pozimi ne bi zmrznila. A ne le to: Tičarjev dom je Planinsko društvo Jesenice odprlo leta 1966, tretjino koče pa je leta 1974 podrli pršni plaz. Planinci in alpinisti dobro vedo, kakšno rušilno moč ima takšen plaz; ko se je pred petnajstimi leti sprožil, so bili tramovi porušene-ga dela koče na povsem drugem koncu je dilnice. Planinci zato koč, kjer je nevarnost plazov, pozimi nikjer ne odpirajo, tudi na Vršču ne.

Planinsko društvo Jesenice sodi med večja planinska društva in ima v upravljanju in v oskrbi največ planinskih postojank: Kočo na Golici, Erjavčovo kočo in Tičarjev dom na Vršču, Kočo pri izviru Soče in Zavešče pod Špičkom. Vse so bile po vojni obnovljene, večina od njih pa stoji ob magistralni cesti, ki povezuje Gorenjsko in Primorsko. Leta 1987 so se lotili temeljite obnove Erjavčeve koče, novi sta koči pod Špičkom in na Golici.

Pavel Dimitrov, eden najbolj zaslužnih jeseniških planincev, neumorno amaterskih delavcev pravi: »Na podelitvi sem kratko orisal kronologijo izgradnje koč in dela Planinskega društva Jesenice in poudaril,

da lahko dobimo še dvajset bodečih než, pa Tičarjev dom pozimi vseeno ne bo odprt, ker ne more biti. Prejšnja leta je bila domača noč in dan skozi vse leto odprta naša Erjavčeva koča na Vršču, kot nasploh edina slovenska visokogorska postojanka, ki nikoli ne zapre vrat. Zdjaj se obnavlja. Tistim, ki so pozimi prihajali na Vršč, so se lahko ustavili v Mihovem domu ali v koči na Gozdu, ki je vseskozi odprta. Ne razumem in ne morem verjeti, da so nam podelili bodečo nežo. Prebral sem jim tudi pismo Jeseničanov, ki zahtevajo, da se društvu podeli turistični nagelj...«

Planinsko društvo Jesenice je resnično povsem neupravičeno dobilo bodečo nežo, če pomislimo na njihovo dolgoletno prostovoljno delo pri izgradnji koč in planinskih domov. In tudi sicer bi veljalo razmisliti o kriterijih za podeljevanje bodečih než in tudi nageljev ali se vsaj prepričati, zakaj so posamezne koč zaprte. »Niti telefoniral nam ni nihče in se pozanimal, kako je z zadevo,« prizadeto pravijo planinci, čisti amaterji, ki so žrtvovali nešteto prostovoljnih ur za gradnjo koč in njihovo oskrbo. Zato, ker podeljuje RTV Ljubljana, je odmev še toliko večji, moralno škodo pa je težko popraviti. Ob jeseniškem primeru bi se veljalo zamisliti in se domniti, da se amaterskim delavcem v društvih v nobenem primeru ne podeljuje bodečih než!

D. Sedej

Moto praznovanja kranjskih planincev: gore v ljudeh

lovanja, strahot druge svetovne vojne, povojnega aktivizma in velike volje do dela in življenja. Ana je bila rojena v Sovjetski zvezi, v Starem Tukšumu, kjer je obiskovala osnovno šolo, doži-

vela oktobrsko revolucijo in se nato nekaj let preživljala kot služkinja. Ko je v tistih časih spoznala fanta z Gorenjske, se je vnela ljubezen, ki jo je 1921 leta tudi po nekaj težavah pri vedla v Jugoslavijo, kjer je od vsega začetka "simpatizirala" s Komunistično partijo Jugoslavije in njenimi idejami in se zavzemala za pravice delavstva - najprej v tržiščem Peku, nato v tovarni Jugočeška v Kranju, kjer je bila kot tkalka tudi soorganizatorica stavke, tekstilnih delavcev 1936. leta. Čez tri leta se je v partijski celici Orehek-Stražišče včlanila v komunistično partijo, kar je bil ob vsem drugem tudi razlog, da so jo že na začetku druge svetovne vojne aretirali in jo zaprli. Iz Begunj so jo kmalu poslali v nacistično taborišče Ravensbrück, kjer je bila skoraj štiri leta, vse do razpada Hitlerjeve Nemčije in do svobode, ki si jo je tako želela. Po vojni je bila Anočka, kot jo kličejo prijatelji, aktivna v različnih organizacijah, prešla pa

je tudi več priznanj in odlikovanj, med drugim red zaslug za narod s srebrno zvezdo. Zdaj je njena glavna skrb bolezen - kako jo ukrotiti, kako jo premagati... Kot pravijo njeni skrbniki, je neizmerno žilava, z veliko volje do življenja, iskrena v zahtevah, da se jo družba še spomni, "in tudi hudomušna, ko pravi: 'Saj ni res, da sem že toliko stara. Vsaj dve leti sem mlajša. Carska birokracija je nekaj zamešala.'"

96-letna Angela Sepin, teta predvojnih revolucionarjev Janka in Stanka Mlakarja in sestra Janeza Mlakarja, organizatorja narodnoosvobodilnega boja Šenčurju, je - kot navajajo viri - članica komunistične partije od 1940. leta dalje. Ko se je po osemnajstih letih življenja v Trstu vrnila 1936. leta z družino v Šenčur, se je začela sestajati z naprednimi vaščani, predvsem s člani komunistične partije. Med vojno je njeno stanovanje služilo kot javka in zatočišče prvororcev. Junija 1944 so jo aretirali gestapovci in jo internirali v taborišče Burgan v Nemčiji, odkoder se je vrnila julija naslednje leto. Po osvoboditvi je bila aktivna v ljudskem odboru, partijski celici, v krajevni samoupravi, v raznih organizacijah... Ob treh državnih odlikovanjih ji veliko pomeni tudi to, da je pred tremi leti postala častna krajan-ka Šenčurja.

"Vse je v redu, nič se ne pritožujem, samo mojih kolegov ni več," pravi Angela, ki pri teh letih živi sama in se sama "rihta". Veliko bere knjige, ki si jih spoja v šenčurski knjižnici, sicer pa časopise - Gorenjski glas, Dnevnik, Komunist... "Televizije ne maram, radia ne odprem,raje vidim, da gredo dogodki mimo in da zvem zanje z enodnevnemu zamudo," pravi Angela, ki bo 18. junija praznovala 96.rojstni dan. Že vnaprej - čestitke in predvsem zdravja!

C. Zaplotnik

Roparski odnos do gora

Kranj, 31. maja - Goram smo leta in leta samo jemali in jih siromališili. V planinskih sveti nenačrtno posegamo, bore malo pa mvrčamo. Zanj naj bi bili zadolženi planinci, edini vanje nekaj vlagamo, vsi ostali, vključno z obiskovalci, pa skoraj nič ne prispevajo. To je vprašanje varovanja družbene lastnine na gori. Tako razmišlja Franci Ekar, predsednik Planinskega društva Kranj, ob 90. obletnici organiziranega planinstva v Kranju, ki jo slavimo letos. Gore v ljudeh je moto praznovanja, pod tem naslovom pa je izšla tudi zajetna kronika kranjskega planinstva.

Pri zahtevah po varovanju gorskega sveta ste ostri. Že leta in leta terjate, da bi morali vsi, ki posegajo v ta prostor, zanj pokazati več skrbi in prispevati več za njegovo varovanje. Ogrivate se za sistem "planinske vstopnine".

"Ogrevam se zanjo in plačal naj bi jo vsak, kdor bi prestopil prag planinske postojanke.

Niso vsi, ki obiskujejo gore, člani planinske organizacije s plačano članarino. Zakaj ne bi plačali vstopnine za vstop v Triglavski narodni park, za vzpon na Vršič na primer. Gore samo ropamo, nenačrtno posegamo vanje in jemljemo, kar je za ta svet najdragocenejše in najbolj značilno. Imamo sicer gorsko stražo, ki je praktično brez moči, brez pooblastil. Nad nami je zelo prometen letalski koridor in to je dodatna nevarnost, dodatno onesnaževanje. Že leta in leta si prizadevamo, da bi postale Kamniškosavinjske Alpe nacionalni park, pa ne uspemo. Korošci so na svoji strani to že speljali. Ob letošnjem jubileju se tega problema ponovno lotevamo. V gore se zajedajo smučišča. Planinci nismo proti, vendar moramo imeti tu mero. Za Kalški greben predlagamo, da se ne bi spremenil v smučarsko središče, ampak bi bil namenjen turnim smučarjem in v tem oziru bi bil nadgradnja, dopolnilo Kravca."

Planinsko društvo Kranj je po množičnosti in dejavnosti med vodilnimi v Sloveniji. Imate sekcije po šolah in tovarnah, skrbite za tri pomembne planinske postojanke, kakovosten je alpinistični odsek. Boste zmogli tak tempo držati tudi v prihodnje.

"Nameravam ga zdržati. Seveda pa je za to nekaj pogojev. Predvsem se planinska organizacija z vodstvi vred ne sme še naprej strati. V vodstvih prevladujejo starejši in se marsikdo že sprašuje, če mladih ne pustimo zraven. Za pomladite članstva pa je temeljni pogoj vključitev planinske vzgoje v šole. Telesna vzgoja nista le stadion ali telovadnica, temveč tudi narava. Žal smo planinci pri uveljavljanju te ideje neuspešni, trkammo na zaklenjena vrata. Problemi so tudi pri nas samih. Mislim, da se mladi, ki se razumljivo usmerjajo k alpinizmu in plezanju ter se skušajo tu dokazati, premalo vključujejo v društveno delo. Prav oni bi bili lahko tista skupina, iz katere bi izhajali gorski reševalci, pa bodoči oskrbniki postojank, planinski vodniki, organizatorji in mentorji planinstva. Ker nimamo oskrbniškega kadra, prehajajo planinske postojanke v druge roke, ki nimajo interesa, da bi vlagale nazaj v planinstvo. Planinska lastnina, zgrajena s prostovoljnimi delom, se nam odtuji in zgublja. Mi za zdaj s postojankami še nimamo večjih problemov. Kališče je dobro obiskano, prav tako Krvavec in Ledine s smučarji. Transporte do postojank imamo urejene z žičnicami, ki so sicer najdražje, so pa najbolj zanesljive."

V Kranju ste postavili nove temelje planinskemu in gorskemu vodništvu, katerega vloga se bo očitno povečevala zaradi tega, ker bo planinstvo vedno bolj iskana cenena rekreacija, hoja v gore pa je najbolj varna pod strokovnim vodstvom.

"PD Kranj ima 10 registriranih gorskih in 50 planinskih vodnikov. Lahko bi se vključili v turistično ponudbo, kot je to po svetu že navada. Marsikaj smo sposobni organizirati in s tem popestriti turistično ponudbo, o kateri je bilo dosti govora na zadnji kranjski problemski konferenci o turizmu. Seveda pa je treba prelomiti z miselnostjo, da mi delamo vse zastoj. Zaslužimo vsaj plačilo zidarske ure. Planinci edini skrbimo za kilometre planinskih potov. To je fizično, naporno delo. Če gredo tisoči po teh poteh, je povsem neumestno spraševanje, kaj so ta pota. To so športni in rekreativni objekti in na tem izhodišču bi morali graditi financiranje gradnje in vzdrževanja. Sploh pa mislim, da bi ZTKO morala končno le začeti graditi drugačen odnos do množičnega planinstva in njegovega kakovostnega vrha, alpinizma. Mislim, da bi morala biti ZTKO koordinator rekreativne in športne dejavnosti v občini, nekakšna naddržvena organizacija."

Kranj je lahko ponosen na alpinizem. Z vzponom Toma Česna je dosegel vrhunec. PD Kranj se lahko pohvali, da ima s Česnom sedaj edinega zaslužnega športnika v občini. Napredek alpinizma in odpravarstva pa terja nove in nove denarje. Bo planinska organizacija zmogla ta tempo.

"Kranj je dosegel v alpinizmu maksimum. Pred desetimi leti sta Kranjčana Zaplotnik in Štremfelj kot prva Jugoslovana stala na Everestu, Tomo pa je deset let kasneje začrtal nov razvoj vrhunskega alpinizma. Ob Česnu se sprašujem, kje so meje človekovih zmogljivosti v gorah. Marsikdo mi očita, da sem preveč nastrojen zoper športno plezanje. Sem ob bojazni, da bomo s prenosom tega plezanja v dvorane osiromašili srčnost v pravih stenah. Sem pa za plezanje v dvoranah, pred občinstvom, kar povečuje zanimanje za alpinizem, če je to tudi trening za prave stene, za vrhunske dosežke pravega alpinizma. Sploh pa menim, da smo z napakami in stranpotmi v športu naredili športniki samemu sebi slabo uslugo. V ustavi recimo o športu in telesni vzgoji sploh ni več govora. Mislim, da zaradi najrazličnejših zlorab. Alpinizem je tu izjema, saj je med športi na stranskem tiru. Odprave so drug problem. Vedno dražje so, pogosto se za njimi skrivajo povsem osebne ambicije, in razmisлити bo treba, kako naprej. Mislim, da je prihodnost odprav kombinacija alpinizma in drugih, tudi znanstvenih raziskovanj. Dosežkom alpinizma bi morali slediti tudi naši izdelovalci opreme, ki že 40 let capljajo za svetom, čeprav bi zlahka našli firme ali zasebnike, ki bi to izdelovali, naši alpinisti pa preizkušali. Vendar se tu nič ne premakne. Smučarja je znala zainteresirati industrijo, mi pa ne. Titanov cepin in kroparski klin je čas že prehitel."

J. Košnjek

Kam na maturantski izlet, to ni več vprašanje

Škofja Loka, 1. junija - Še deset dni in učenci tretjih letnikov škofjeloške družboslovno-jezikovne gimnazije bodo za dobra dva meseca spaznili šolske učilnice. To je generacija, ki jo, prvo od uvedbe usmerjenega izobraževanja, čez leto dni spet čaka matura oziroma zaključni izpit. Prav na začetku četrtega letnika, prve dni septembra, pa gredo učenci po lepi stari navadi na tako imenovani "maturantski izlet po Jugoslaviji". Na maturantski izlet, to že, ne pa tudi vsi po Jugoslaviji. Že nekaj časa namreč prihajajo iz škofjeloške "gimnazije" govorice o "uporu" učencev, ki da namesto po domovini hočejo celo v daljino tulo Španijo. Kaj je res in kaj ne?

Dora Krstić, 3. č: »Z načrtovanjem izleta smo imeli precej težav, ker se nismo mogli zediniti, kam. Večinoma so hoteli v tujino, v Španijo. Starši so bili za, v šoli pa niso dovolili, da bi to speljali med rednim poukom kot uradno zaključno ekskurzijo. Presenetili so nas tudi stroški potovanja v Španijo. Torej smo se odločili za Jugoslavijo, za nekoliko spremenjeno standardno turo: Jesenovac, Kozara, Jajce, Sarajevo, Mostar, Dubrovnik, Črnogorsko primorje, Split, Zadar, Trogir, Plitvice. Potovali bomo z avtobusom, stalno nas bo približno 200 mark. Denar zbiramo že od prvega letnika, žal ga je inflacija veliko pojedla, saj ga nismo sproti pretapljali v marke. Ceneje bi'lo, če bi šla dva razreda skupaj, vendar se z nobenim nismo našli.

Prvi mesec skupaj me najbolj moti to, ker so nam v šoli najprej rekli, naj sami predlagamo, kaj bi radi videli, kam bi radi šli, ko smo predlagali, pa so našli vrsto argumentov proti. Mislim, da bi standardno turo po Jugoslaviji že lahko spremenili. Partizanski spomeniki nas ne zanimajo več.

Danijela Ivanković, 3. b: "Dora je govorila o nesoglasjih. Nam je razredničarka je takoj rekla, da ne gremo v tujino in o tej možnosti niti na smo razmišljali. Premlevali smo dve varianti za Jugoslavijo in se nekoliko prerekali okrog njiju. Radi bi z ladjo ob obali, pa je to po sestanku s stariši odpadlo. Tako bomo ubrali standardno pot, le nekaj krajev bomo izpustili. Dve sošolki ne bosta šli z nama, ampak s 3. a, zaradi pocenitve pa smo se dogovorili s 3. c, da gremo skupaj z avtobusom. Denar smo sicer varčevali in vezali v banki že dalj časa, vendar ga je zelo malo."

Urša Krizaj, 3. c: »Ze od prvega letnika se prijavljamo na maturitetni izlet in dinarje menjamo v marke. V našem razredu ni bilo ugovorov zaradi Jasenovca in Kozare, ker bi ju radi videli. Trije zaradi denarja ne bodo šli z nami. Prevoz smo organizirali prek Integrala, kjer so nam obljubili najmanj 30-odstotni popust, sicer pa bomo potovali z Inexom. Izlet nas bo stal do 2500 mark, upam, da nam bodo v podjetjih, kjer smo prosili, kaj primaknili. Gremo prvi teden pouka, to je od 2. do 8. septembra. Veselimo se, ker bomo videli lep kos Jugoslavije, za kar kdaj kasneje morda ne bo več prave prilikoosti.«

Barbara Porenta, 3. a: »Mi smo tiste črne ovce, ki gremo v Španijo. Naš razred je zelo homogen in smo vztrajali, da gremo v Španijo. Imeli pa smo precej problemov. Potujemo od 25. avgusta do 1. septembra, torej med počitnicami. Takrat, ko bodo drugi na ekskurziji, bomo mi v šoli. Nič za to. Izlet nam organizira zasebna agencija Mak, po 650 tisočakov za vožnjo smo že plačali, morali bomo še 165 mark. Razrednik ne gre z nami, imeli bomo samo vodnika, ki govori špansko. Starši so nas podprli. Od 35, kolikor nas je v razredu, jih sedem ne gre z nami; štirje bodo šli raje po Jugoslaviji. Mislim, da bi pri izbiri potovanja moral obveljati predlog večine. Precej nas med počitnicami služi denar,

zanj bi šli radi tja, kamor res želimo. Spomeniki nikogar ne zanimajo.»

In kaj na vse to pravi **ravnateljka škofojloske "gimnazije" Vladka Janč?** »Vem, da me imajo za starokopitno, vendar odločitev o zaključitvi ekskurziji ni tako preprosta, kot si jo slikajo mladi in njihovi starši, ki so prepričani, da imajo najbolj pridne in najbolj zrele otroke na svetu. Prvič je tu predmetnik, ki govori o strokovni ekskurziji kot sestavnem delu rednega pouka; zato tudi pade na prvi teden začetka šolskega leta. Vsebinska je prav tako določena: spoznavanje značilnosti Jugoslavije. Res, da je treba ekskurzijo plačati in da ni poceni, a kdo pravi, da je šola za-
stoj?

Učencem smpredlagali, naj predo, kam bi radi šli, kaj bi radi videli, dopuščam odmike od tradicionalne poti. Na tuju pa ne pristajamo zaradi več razlogov; zaradi že omenjenega predmetnika, zaradi deviznih stroškov, ki si jih niti učitelj sam niti šola ne moreta privoščiti, zaradi slabe izkušnje (nesreče) pred več leti, zaradi zamegljenih realnih stroškov (za tiste, ki bodo potovali v Španijo in s seboj ne bodo imeli šopa deviz, s katerimi bi lahko plačali še izlete v druga mesta, ogleda muzejev, hrano, bodo imeli od Španije samo kopanje) in ne nazadnje tudi zaradi večje varnosti, ki jo vendarle imamo v Jugoslaviji. V dolgih letih nazaj pomnim, da le enkrat ni bilo treba iskati zdravniške pomoči. Ne kličem nesreče, vendar vprašujem; kaj, če se komu kaj zgodi? Na poti po Jugoslaviji so učenci vsaj zavarovani.

Jugoslovansko turo imamo dobro preštudirano, je pouk, združen s prijetnim. Vsako skupino spremljata po dva učitelja, ki o vsakem kraju, o vsakem spomeniku, vsaki znamenitosti učencem vesta veliko povedati. Mislim, da mora vsak vedeti, kaj se je med vojno dogajalo na Kozari, kaj v Sarajevu ob prvi vojni, da naj vse to, kar je del naše zgodovine, nas, podoživi v tistem kraju, če je le mogoče. Seveda pa je za učitelje še bolj kot strokovna razlaga naporno breme odgovornosti za učence. Možnosti, da kaj ne gre prav, je toliko, kot je učencev. Mladež pa zna biti, veste, pod krinko polnoletnosti še zelo vihrava, nepremišljena, neizkušena. "Svetovljanski" 3. a se je po svoje odločil za Španijo. Če že, potem najto-pleje priporočam starešem, naj gre vendarle kdo z njimi!...

Ne želim koncentrirati niti izjav srednješolcev niti argumentov ravnateljice, saj vsak zase vse pove. Kot nekdanja srednješolka pa razmišljam takole: v tistih davnih časih so bili v Kranju izleti po Jugoslaviji "rezervirani" samo za gimnazijce. Še dobro vem, kako hudo mi je bilo v sosednji šoli, ker smo se zapeljali samo do Novigrada, se tam tri dni cvrli in vrnili brez kakšnih posebnih vtisov, ki bi jih z veseljem vleki na dan ob vsaki obletnici mature. Kako rada bi bila takrat v družini gimnazijcev! Kasneje, že v službi, me je vsekoli vleklo na dolg dopust po Jugoslaviji. Do danes mi še ni uspelo. Po koščkih lovim mozaik; enkrat v Jasenovac, drugič v Split pa v Sarajevo. Bojim se, da nikoli ne bom zlepljen, če pa že bo, pe to bisto, kar bi lahko bil pred dvajsetimi leti. "Bojim" se, da bodo tudi loški srednješolci, ki gredo septembra na potep po Jugoslaviji, kdaj kasneje imeli več priložnosti za dopust v Španiji ali Italiji ali Grčiji kot vrstniki iz 3. a za zamujeno maturantsko pot...

H. Jelovčan

Predsednik vaterpolskega kluba Triglav Iz tok Krašovec

Uresničena želja: prva A liga

Kranj, 30. maja — Želja članskega vaterpolskega moštva Triglav iz Kranja se je v letošnji sezoni uresničila. V prvi B ligi so bili drugi in s tem so si priborili vstop v A ligo. Odigrali so že dve tekmi letošnjega državnega prvenstva. V prvem krogu so izgubili dve tekmi s Kotorjem, ki je bil peti na A lestvici, vendar s tem Triglav ni izpadel iz A lige. Kako naprej v A ligo, nam je odgovoril predsednik VK Triglava Iz tok Krašovec, ki je že pet let predsednik kluba.

● Cilj, uvrstiti se v prvo A ligo, je bil dosežen. Kako naprej?

»Cilj smo dosegli, čeprav nismo igrali v domačem bazenu. Bili smo »zdomci« v zimskem bazenu Tivolija v Ljubljani. »Zdomstvo« je bila tudi naša slabost, saj nismo igrali pred domačimi gledalci. V igri je bilo še vedno preveč nihanja, čeprav se je že v toku B lige izluščila fiziognomija ekipe. Glavni za ta uspeh je bil trener Rado Čermelj. Uspela mu je združitev nekaterih starejših igralcev z mlajšimi. Na končno državno prvenstvo nismo šli posebno pripravljeni in menim, da je v tem trenutku ta oblika tekmovanja pokazala svojo neprimernost. Tako glede finančnih obremenitev kakor tudi ostalih. Vendar mislim, da nam je bil pokazatelj, kako težka naloga je pred nami v prvi A zvezni ligi.«

● Od moštva sta se poslovila Marjan Jerman in Perica Richter. Za A ligo bo potrebno precej odpreti denarnico za nakup dveh, treh že izdelanih igralcev, ne že odsluženih. Na katere računate?

Iz zagrebške Mladosti se vrne mladi Krištof Štromajer, iz JLA prihaja Igor Štirn. To sta igralca, ki lahko s svojo kvaliteto veliko doprineseta k naši hitri igri. Okrepiti se bomo morali z odličnim sidrom in dobri branimi. Dogovarjamo se z Mladostjo iz Zagreba, Partizanom iz Beograda in Jadranom iz Splita. Prvenstvo se bo končalo 23. junija, od takrat naprej pa bo prestopni rok. Iz teh treh sredin vaterpola v Jugoslaviji se lahko dobi res kvalitetne igralce. Liga je za naše igralce nov izziv, da bodo dvakrat dnevno trenirali, da bodo sposobni parirati najboljšim ekipam te najmočnejše prve A zvezne vaterpolske lige na svetu. Igrali bomo spet v Ljubljani. Upamo, da nas bodo pri tem podpirali tudi naši zvesti gledalci.«

D. Humer

Vabila, obvestila

Nogometni spored - V II. slovenski nogometni ligi bodo igrali v nedeljo ob 17. uri Triglav : Lama, Naklo : Sava in Jesenice : Postojna. Mladinci Save gostijo v nedeljo ob 15. uri Rudarja iz Trbovelj, mladinci Britofa pa igrajo v Mirnu pri Novi Gorici. V gorenjski ligi pa bodo igrali v soboto ob 18. uri Alpina : Primskovo, LTH : Zarica, Visoko : Britof, Mavčiče : Polet, Lesce : Bitnje in Polet : Kokrica. Kadeti igrajo v soboto ob 10. uri, pionirji popoldne ob 16.30, mladinci pa s tekmovanjem že končali.

D. Jošt

Gorenjsko prvenstvo v aktivnem šahu - V nedeljo, 4. junija, ob 9. uri se bo v šahovskem domu na Jesenicah začel drugi odprti turnir za prvenstvo Gorenjske v aktivnem šahu. Pristopnina je 5000 dinarjev in jo je treba plačati ob prijavi.

J. K.

Nogometni turnir v Trzinu - Nogometni klub Trzin pripravlja junija občinsko rekreacijsko ligo v malem nogometu. Začetek tekmovanja bo 7. junija ob 15.30 na igrišču pod Gradom, kjer bodo tudi sprejemali prijave. Prijave sprejema v Frizerskem salonu Stevo Novkovič. Ob prijavi je treba plačati 250.000 dinarjev za ekipo. Turnir se bo upošteval za tečkovanje za delavskošportne igre 1989 - 90.

J. Kikel

Tržiško kegljaško prvenstvo - Kegljaski klub Ljubelj iz Trziča vabi na letošnje občinsko prvenstvo v kegljanju za moške in ženske. Prijave bodo sprejemali do ponedeljka, 5. junija, na kegljišču pod avtobusno postajo. Tekmovanje bo v dveh delih: prvi bo junija, drugi pa oktobra, ko bodo ponovno nastopili najboljši. Prijavnina za spomladanski del znaša za moške 40 in za ženske 20 tisoč dinarjev. Začetek tekmovanja bo v torek, 6. junija, ob 19.30. Razpored bo na kegljišču.

J. Kikel

V Cerkljah vsi na kolo - Športno društvo Krvavec Cerklje organizira za člane društva in krajanje vasi pod Krvavcem akcijo Vsi na kolo. Zbor kolesarjev bo v nedeljo, 4. junija ob 9. uri pred šolo Davorina Jenka v Cerkljah. Proga bo dolga 30 kilometrov.

J. Kuhar

Gorenjska rokometna liga - V gorenjski rokometni ligi so danes in v nedeljo na sporedu tekme zadnjega kola. Danes ob 18.30 bosta tekmi Britof : Storžič in Veterani : Predvor, ob 20. uri pa Duplje : Žabnica, v nedeljo ob 10. uri pa Besnica : Sava. J. Kuhar

Pokal Žita najboljšim

Ljubljana 1. junija — Žito Ljubljana je vrsto let pokrovitelj pionirjev, smučarskih tekačev. Vsako leto po končani sezoni se v tej delovni organizaciji najboljši mladi smučarski tekači in tekačice. Včeraj so si tako v Žitu ogledali proizvodnjo. Še naprej bo ta delovna organizacija skrbela za napredek pionirskega smučarskega teka.

Žito pokal — posamezno — mlajši pionirji — 1. Rudnik 70, 2. Gostiša (oba Logatec) 60, 3. Grašič (Kokrica) 45, 4. Dežman (Bled) 30, 5. Globočnik (Kokrica) 27; **mlajše pionirke** — 1. Jerina (Logatec) 65, 2. Kastelic 60, 3. Zalaznik (obe Olimpija) 37; **starejši pionirji** — 1. Pintar (Olimpija) 70, 2. Petkovšek (Logatec) 52, 3. Grgurič (Bled) 44, 4. Arhar (Olimpija) 39, 5. Marič (Bled) 32; **starejše pionirke** — 4. Cerkovnik (Bohinj) 70, 2. Seljak (Kokrica) 55, 3. Amb-ožič (Logatec) 51, 4. Larisi (Gorje) 32, 5. Zevnik (Kokrica) 29; **ekipno — skupno — pionirke** — 1. STK Logatec 200, 2. ŠD Kokrica 159, 3. TKS Unior Olimpija 102, 4. SK Bohinj 70, 5. ZŠD Maribor 53, 6. SK Bled 49, 7. Delnice 38, 8. TVD Partizan Gorje 32, 9. SK Črna 29, 10. TSK Triglav 26; **pionirji** — 1. SK Logatec 259, 2. ŠD Kokrica 158, 3. TKS Unior Olimpija 145, 4. SK Bled 130, 5. TSK Kranjska gora 25; **klubi skupno** — 1. Logatec 459, 2. Kokrica 317, 3. Unior Olimpija 247, 4. Bled 179, 5. Bohinj 70, 10. Gorje 34, 11. Kranjska gora 30, 12. Triglav 26.

Planinska izleta

Kranj, 30. maja - Planinsko društvo Kranj organizira v soboto, 3. junija, izlet na Boč. Odhod bo ob 5.43 z železniške postaje Kranj, kjer je treba kupiti povratno železniško vozovnico na relaciji Kranj - Poljčane. Odhod vlaka iz Ljubljane bo ob 6.30. Izletniki bodo izstopili v Poljčanah in se povzpeli na 980 metrov visoki Boč. Planinski dom, kjer je žig, je 659 metrov visoko. Hoje bo za približno 4 ure, izlet pa bosta vodila Joži Muršec in Alojz Zelnik.

Planinska sekcija Alpetour vabi na desetdnevni planinski izlet v Bosno in Hercegovino ter Dalmacijo. Izlet bo od 30. junija do 10. julija. Izletniki bodo obiskali Sarajevo, Sutjesko z okoliškimi vrhovi, Mostar, Makarsko z Biokovim, Paklenico, Velebit. V avtobusu je še nekaj prostih mest, prijave pa sprejemata Anica Bertonec po telefonu (064) 23-389 in Jože Škorc po telefonu (064) 46-400.

J. K.

Trenerja Radovljice Ciril Globočnik in Triglava Sandi Savnik

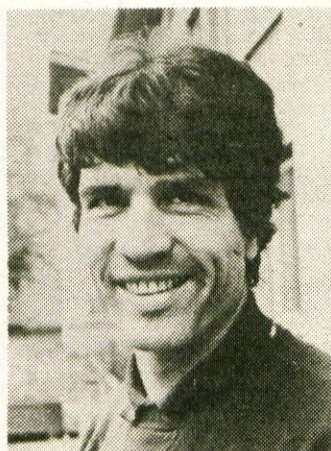
V letni sezoni ponoviti zimske uspehe

Kranj, Radovljica, 31. maja — Začela se je letna plavalna sezona. Na sporedu so regijska tekmovanja za pokal plavalne zveze Slovenije. Kaj pričakujejo od letne sezone plavalci Radovljice in Triglava? Odgovarjata trenerja PK Radovljice Ciril Globočnik in Triglava Sandi Slivnik.

● Trener Radovljice Ciril Globočnik: »Priprave za letno sezono smo začeli v letnem kopališču v Kranju, sedaj pa že treniramo v Radovljici. Predpriprave smo imeli v Dolenjskih toplicah.

Letošnja zimska sezona je bila najuspešnejša doslej, saj imamo kvalitetne kadetne in kadete. To so Potočnik, Nataša Kejžar, Sekovaničeva in Demšarjeva, ki so bili v svojih kategorijah prvaki Jugoslavije. Pri mladinkah je medalje osvojila Robičeva, pri članicah pa Polona Rob. Tu so tudi dobri pionirji, pionirke in mlajši mladinci ter mladinke. Pri teh bi omenil Mašičevo, Grahovčev, nasploh pa mlado slovenskega plavanja. Lepe mednarodne uspehe smo dosegli na mitingih na Madžarskem, ZRN, ČSSR in Avstriji. Če bomo poleti ponovili uspehe zimske sezone, sem prepričan, da bomo za naše pogoje dela v Radovljici, naredili ogromno. Pripravljamo se že na naš tradicionalni mednarodni miting Radovljica 89, ki bo v počastitev občinskega praznika,

5. avgusta, v letnem bazenu v Radovljici.

● Trener Triglava Sandi Slivnik: »V zimski sezoni smo že od lanskega septembra začeli s pripravi v zimskem bazenu. Konec aprila smo začeli s pripravi za letno sezono v Splitu, Dolenjskih toplicah, nato pa smo

začeli trenirati v letnem bazenu v Kranju. Po načrtih treniramo dvakrat dnevno. Cilji, ki smo si jih zastavili za zimsko sezono po kategorijah, so bili realizirani. Plan je bil dosežen, čeprav na absolutnem prvenstvu nismo dosegli naslovov in osvojili kolajn. Za to so naši tekmovalci in tekmovalke še premali.

Načrti za letno sezono so, da bi ekipno ponovili zimsko sezono. Pri individualnih ciljih lahko pričakujemo, da bomo dosegli kategorizacijo. To naj bi dosegli Mojca Jamnik, Alenka Pirc, Dušan Križnik, Roni Pikec, Simon Rus, Braco Vojčič, Krešo Božič, Maša Jamnik, Nina Prosen in Jure Kirbiš. Neža Rebolj pa je tudi kandidat za reprezentanco, ki bo nastopila na evropskem mladinskem prvenstvu. Priprave pa tečejo tudi za naš mednarodni miting za dan borca, ki bo konec junija.

D. Humer

Nogomet

Triglavu ušel vrh

Kranj, 31. maja - Nogometaši Triglava iz Kranja so verjetno s porazom v Biljah z 1 : 0 zapravili možnosti za prvo mesto v II. slovenski nogometni ligi. Naklo je izgubilo z enakim izidom s Slavijo, Sava in Jesenice pa sta igrala neodločeno. Tri kola pred koncem vodi Jadran Lama s 27 točkami. Elan jih ima 26, Triglav 23, Slavija 23, Naklo 20, Bela Krajina 19, Jesenice 17, Bilje 16, Adria 14, Sava 14, Postojna 14 in Primorje 13. Mladinci Save so z 1 : 0 izgubili z Dravinjo, mladinci Britofa pa so si z zmago 2 : 0 proti Primorju zagotovili prvo mesto in se uvrstili v slovensko mladinsko ligo, kjer igra Sava.

Položaj v II. slovenski ligi je zapleten. Triglav je izločen iz borbe za prvo mesto, kjer sta kandidata še Jadran Lama in Elan. Če bosta na koncu enaka, enako velja tudi za kandidate za izpad, odločajo medsebojna srečanja. Za izpad se bori kar pet moštev, med njimi tudi Sava. Odločilo bo zadnje kolo, v primeru enakega števila točk pa je Sava na boljšem proti Postojni in Adriji, na slabšem pa proti Biljam in Primorju. Naklo lahko mirno čaka na zaključek prvenstva, Jeseničani pa igrajo dvakrat doma in jim za obstanek zadostuje že točka. Kako igrajo Gorenjci do konca prvenstva: Triglav igra z Lamo, Slavijo in Savo, Naklo s Savo, Postojno in Elanom, Jesenice s Postojno, Elanom in Adrio, Sava pa z Naklom, Belo Krajino in Triglavom.

V gorenjski nogometni ligi pa so bili doseženi naslednji izidi: Zarica : Alpina 0 : 1, Bitnje : LTH 2 : 2, Britof : Mavčiče 3 : 1, Primskovo : Visoko 2 : 3, Kokrica : Lesce 2 : 3. Britof ima 36 točk, Alpina 31, LTH 27, Visoko 24, Trzin 23 itd.

D. Jošt

Ločanom nogometni maraton

Trzin, 31. maja - ŠD Loka je priredilo 24 ur malega nogometa na igrišču v Bistrici. Igrali sta moštvi Mokrovega hrama in Škofje Loke. Končni izid tekme je bil 122 : 84 za Ločane. Srečanje je bilo odlično organizirano. Najuspešnejši strelci je bil domačin Goran Boldin, ki je dal 25 golov, 22 jih je dal Igor Vene, 13 pa Sašo Pogačnik (oba Loka). Nogometašem so pomagali nekateri zasebniki in tovarne.

J. Kikel

Franc Peternelj zmagal

Kranj, 31. maja - V Tolminu je bilo 11. republiško prvenstvo v prostem letenju z zmaji. Tekmovalo je 70 zmajarjev, opravljenih pa je bilo več preletov med Tolminom in Bovecem. Največ kilometrov je preletel Kranjčan Franc Peternelj, član društva Let iz Škofje Loke. Ekipno je zmagalo Posočje, Let pa je bil drugi. Zmagal je Franc Peternelj, drugi je bil Bogdan Marčič (Comet), tretji Brane Potočnik (Šmarna gora), četrti Janez Jež (Kavka Kamnik) in peti Matija Maležič (Delta Ljubljana).

J. Podpečan

Državno prvenstvo v mnogoboju

Kranj, 31. maja — Stadion Stanka Mlakarja bo od jutri gostil najboljši jugoslovanske mnogobojske. V konkurenci članov, starejših in mlajših mladinskih kategorij, bodo tekmovali za državne naslove v mnogoboju. Nastopilo bo več kot petdeset tekmovalcev in tekmovalcev v šestih starostnih kategorijah. Med njimi tudi člani kranjskega atletskega kluba Triglav.

Med najboljšimi bo tudi večkratni državni prvak med člani v desetorboju, član Partizana iz Beograda Sašo Karan. Za naslov bo hud boj med njim, Goranom Kabičem in Matjažem Polakom iz AK Triglav. Polak bo prvič v letošnji sezoni nastopil med člani.

Jutri, v soboto, se prvenstvo začne ob 9.30 dopoldne, popoldne ob 16. uri. V nedeljo bo začetek ob 9.30 in nadaljevanje popoldne ob 15.30.

D. H.

Namizni tenis

Dve zmagi Merkurja

Kranj, 30. maja - Nadaljevalo se je tekmovanje v moški republiški namiznoteniški ligi. Merkur je ponovno dvakrat zmagal in vodi ter je praktično že prvak lige. Kranjčani so najprej premagali Novo mesto s 6 : 3. Tome, Maček in Jeraša so dosegli po dve zmagi. V drugi tekmi pa je Merkur s 6 : 3 premagal Sevnico. Maček je zmagal trikrat, Jeraša dvakrat, Tome pa enkrat. Vse kaže, da bodo kvalifikacije za vstop v II. zvezno ligo, na katerih bo igral tudi Merkur, v Kranju.

J. K.

Nogometni turnir v Zalogu

Zalog pri Cerkljah, 30. maja — Športna sekcija v krajevni skupnosti Zalog pri Cerkljah organizira spet tradicionalni turnir v malem nogometu. Letošnji bo že tretji po vrsti in ga bodo igrali 16, 17. in 18. junija na igrišču v Zalogu. Tako kot doslej so tudi letos nagrade vabljuje. Zmagovalec bo prejel pokal in sto starih milijonov, drugouvrščeni pokal in komplet dresov, tretjevrščeni pa pokal in nogometno žogo. Prijave sprejemata vsako popoldne od petka, 9. junija, do 19. ure Škrabar (telefon 42-892) in Markovič (telefon 42-572).

J. K.

V Radovljici sindikalni nogomet

Radovljica, 30. maja - Zveza telesnokulturnih organizacij radovljiške občine in Občinski svet Zveze sindikatov razpisujeta letošnje občinsko sindikalno prvenstvo v nogometu. Tekmovanje bo v torek, 13., in v četrtek, 15. junija, na travnatih igriščih v Radovljici, Lescah in na Bledu. Za moštvi se lahko prijavijo 6 igralcev in 4 rezervne. Tekme bodo trajale dvakrat po 20 minut. V primeru neodločenega izida se izvajajo kazenski strelji. Prijavnina za ekipo je 60.000 dinarjev. Prijave bodo sprejemali do četrтка, 8. junija, na ZTKO Radovljica, telefon 75-350. 12. junija bodo vse prijavljene ekipe prejele razpored tekmovanja.

J. K.

Mladi rod blejskih planincev

Bled, 26. maja - Planinsko društvo Bled, vrtec in planinska skupina na osnovni šoli dr. Josipa Plemlja so priredili 26. maja prirčno slovesnost: v Planinsko društvo Bled so sprejeli 85 cibicbov iz blejskega otroškega vrta. Potem so se cibicbani z vzgojiteljicami podali na pohod. Starejši so odšli na Stražo, najmlajši pa na Grad. Z njimi so odšli tudi starejši člani Planinskega društva. Za ponovno oživitvev planinstva v vrtcu imajo največji zaslug pedagogski vodja in vzgojiteljice. Pionirji, člani planinske skupine na osnovni šoli, pa so tega dne že zgodaj zjutraj krenili na tradicionalni pohod na Stol. 19 planincev je vodil prizadevni mentor Mišo Šerajnik s še dvema vodnikoma.

I. Jenko

V nedeljo

Trinajstič na Poljano

Kokrica, 30. maja - Tako kot že dvanajst let nazaj bo tudi letos prvo nedeljo junija, to je 4. junija, tradicionalni pohod na Poljano, ki ga organizirajo športniki in rekreativci s Kokrice. Tako kot vsi dosedanj se bo tudi letošnji pohod začel ob šestih zjutraj na Trsteniku, od koder je dobri dve uri hoda do Velike Poljane. Med potjo bosta dve okrepčevalnici, pa tudi na Poljani čaka pohodnike okrepčilo, pripoha, značka in razglednica. Pohoda se skoraj vsako leto udeležijo blizu 2000 pohodnikov, željnih rekreacije, hoje in užitkov v naravi.

J. K.

V soboto

Tek na Mohorja

Nemilje, 1. junija - Klub maratoncev Mali vrh z Jamnika organizira v soboto, 3. junija, 12. rekreativni tek na Mohorja. Start bo ob 16.30 pri gostilni Razpoke na Nemiljah. Prijave bodo sprejemali eno uro pred startom, proga bo dolga 7 kilometrov, potekala bo po gozdu in cesti proti Mohorju, tekači pa bodo morali premagati 450 metrov višinske razlike. Ženske bodo tekle v dveh starostnih skupinah: do in nad 30 let. Moški pa bodo tekli v treh starostnih skupinah: do 30 let, od 30 do 45 let in nad 45 let.

J. K.

Šolsko atletsko prvenstvo Trziča

Tekmovalo nad 250 šolark in šolarjev

Trzin, 29. maja - Šolsko športno društvo Polet z osnovne šole heroja Bračiča je priredilo atletsko prvenstvo učenk in učencev vseh treh trziških osnovnih šol. Tekmovanje je bilo v Bistrici, nastopilo pa je nad 250 atletinj in atletov. Veliko se jih je uspelo uvrstiti na področno prvenstvo, ki je bilo v Kranju.

Med učenci 5. in 6. razreda so zmagali: 60 metrov Aleš Jazbec in Romana Tomažin (oba Polet), 300 metrov Matej Ahačič in Urška Plajbec (oba Polet), 600 metrov Gorazd Štrukelj (Storžič) in Petra Jurjevčič (Polet), daljina Aleš Jazbec (Polet) in Maja Krašovec (Kokrški odred), višina Simon Grčnar (Polet) in Sanja Škofic (Polet) ter Aleksandra Draškovič (Storžič), met žogice Igor Veršnik (Storžič) in Blanka Ribnikar (Polet), ekipno pa Polet 8430 točk, Kokrški odred 6980 in Storžič 6840.

Med učenci 7. in 8. razredov so zmagali: 60 metrov Uroš Laussegar (Polet) in Saša Ličen (Kokrški odred), 300 metrov Robi Zver in Urška Ude (oba Polet), 1000 metrov Anže Renner (Kokrški odred) in Estera Kogoj (Polet), daljina Gregor Meglič in Maja Švegelj (oba Kokrški odred), višina Peter Medič in Anika Gašperlin (oba Polet), met krogla Milan Gregorič in Irena Brejč (oba Polet), met žogice Robi Ternik (Storžič) in Barbara Draginc (Kokrški odred), štafeta 4 x 100 metrov Polet in Kokrški odred, ekipno pa med pionirji Polet 5765, Storžič 5085 in Kokrški odred 4970, med pionirkami pa Polet 5100, Kokrški odred 4130 in Storžič 3360.

J. Kikel

D. Sedei

[illegible]

ŽG TTG

SVENIJATURIST *Hej, pojdite z nami!*

TOZD TURIZEM, LJUBLJANA
Pivovarniška 1

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge za OE MENJALNICA JESENICE

MENJAVA VALUT NA MEDNARODNIH VLAKIH — 1 dela-vec

Pogoji:

V. stopnja zahtevnosti ekonomske smeri dve leti delovnih izkušenj, 1 mesečno poskusno delo, znanje enega svetovnega jezika

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas. Delo je primerno samo za moške kandidate.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v kadrovsko službo delovne organizacije, Ljubljana, Pivovarniška 1.

Prijave sprejemamo 15 dni po objavi oglasa. O izbiri bomo obvestili vse prijavljene v 15 dneh po prejemu sklepa o izbiri.

DELAVSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA

Vse v juniju vabi na predavanje Franca Vogelnika

ZDRAVILNE RASTLINE IN NJIH UPORABA

Predavanje bo spremljano z barvnimi diapozitivi. Podrobnejše informacije dobite po telefonu 621-865 in 622-761, int. 48, vsak dan od 7.00 do 15.00 ure.

Blagovnica
Kranj

IZKORISTITE UGODNE CENE

itisonov in preprog

LTH Škofja Loka objavlja javno licitacijo za odprodajo sledečega osnovnega sredstva:

Tračna žaga PRVOMAJSKA SELECT TIP 325 PA

letu proizvodnje 1974, izklicna cena 20.000.000.— din. Licitacija bo v torek, 6. j. nija 1989, ob 12. uri v obratu Vincarje. Vsi interesi si osnovno sredstvo lahko ogledajo istega dne od 10. do 12. ure.

Vsak interesent mora v času ogleda vplačati 10 % varščine od izklicne cene. Kupec na zlicirano ceno plača še prometni davek v višini 30,9 %

Licitacija bo ustna.

ZAPRAVLJIVČEK

SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA Z MEŠANIM BLAGOM **Delavska 19, Stražišče — Kranj 64000**

Objavlja za potrebe nove prodajalne prosta dela in naloge:

— 2 Prodajalca — ke

Pogoji:

srednja strokovna izobrazba IV stopnje.

Kandidate vabimo, naj pošljejo svoje ponudbe z opisom dosedanjih del ter dokazili o izpolnjevanju pogojev na zgornji naslov v roku 8 dni po objavi. Vse informacije dobite na tel 22-065 od 8. do 11. ure.

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ n. sol o.
TOZD Gozdno gradbeništvo, transport in mehanizacija Kranj n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

VZDRŽEVANJE VOZIL IN STROJEV

Pogoji: — strojni ključavničar

— pooblastilo za avtogeno in elektroobložno varjenje

— poskusna doba 3 mesece

Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas. Stanovanja ni na razpolago. Kandidati naj pisne vloge z dokazili pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ, TOZD Gozdno gradbeništvo, transport in mehanizacija Kranj, C. Staneta Žagarja 53.

SE PRIPOROČA ZA OBISK IN VAM NUDI SLEDEČE USLUGE:

- CELOTNO NEGO OBRAZA IN TELES,
- TELESNO MASAŽO,
- DEPIlacijo S SMOLO,
- CELULIT TERAPIJO,
- SONČENJE

Delovni čas: torek, sredo, četrtek in petek od 13. do 19. ure, informacije: (po telefonu) 064-633-048

NE BI VAS RADI PREPRIČEVALI — ČE MISLITE, DA POTREBUJETE NAŠE USLUGE, NAS OBIŠČITE IN SE PREPRIČAJTE SAMI!

Darijana Hafner
Hafnerjevo naselje 108
64220 Škofja Loka

DELAVSKA UNIVERZA "TOMO BREJC" KRANJ

Objavlja možnost študija ob delu na:

Ekonomski fakulteti Ljubljana

Študij je organiziran na prvi in drugi stopnji. Prijave sprejemamo do 31. avgusta 1989 (možen bo tudi naknadni vpis).

Na Tehniški fakulteti Maribor

Na prvi stopnji bomo organizirali študij ob delu v oddelkih za strojništvo, elektrotehniko, kemijsko tehnologijo in delno za gradbeništvo ter računalništvo in informatiko. Za drugo stopnjo pa sprejemamo evidenčne prijave za vse te smeri. Študij bomo organizirali le, če bo zadostno število prijavljenih kandidatov.

Prijave sprejemamo do 15. septembra 1989, možen bo še naknadni vpis.

PRIJAVI je treba priložiti:

- prijavo za vpis (center za razvoj univerze), ki jo dobite na delavski univerzi
- originalno diplomu oziroma spričevalo o zaključeni šoli
- izpisek iz rojstne matične knjige oziroma poročne knjige (če gre za spremembo priimka)
- potrdilo o zaposlitvi oziroma potrdilo skupnosti za zaposlovanje, če je kandidat iskalec zaposlitve
- izjavo o kritju stroškov študija ali potrdilo delovne organizacije

Kandidati dobijo informacije vsak dan razen soboto od 7. do 15. ure.

GORENJSKI GLAS

VEČ KOT ČASOPIS

Nova Gorica
hoteli, igralnica, turizem p.o.

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

UPRAVLJALEC IGRALNIH AVTOMATOV 2 delavca

Kandidati za opravljanje tega dela morajo imeti končano poklicno šolo smer električar-elektronik, eno leto delovnih izkušenj pri vzdrževanju elektronskih naprav ter odslužen vojaški rok.

Za objavljeno delo sklenemo delovno razmerje za nedoločen čas s 3-mesečnim poskusnim delom oz. predhodnim preizkusom.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: HIT Nova Gorica, IX. korpusa 35, 65000 Nova Gorica, najkasneje v 8 dneh od dneva objave. Podrobnejše informacije lahko kandidati dobijo v kadrovsko splošno sektorju oz. po telefonu 065 21-324.

KOZMETIČNI SALON

VERONIKA

JENKOVA 4, Tel.: 25-013

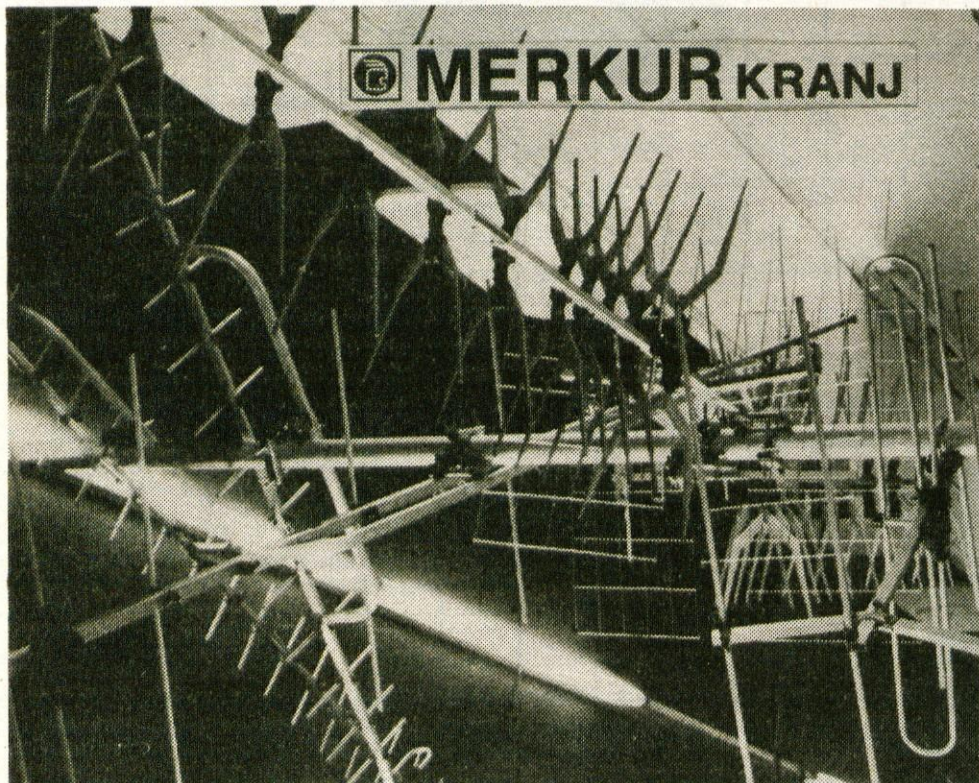

ZANESLJIVA, IZPOLNJENA
METODA ZA ODSTRANJEVANJE

CELULITA

POPOLNA NEGA OBRAZA, PEDIKURA,
DEPIlacija

IZBRALI SO ZA NAS

V MERKURJEVI prodajalni v GLOBUSU na oddelku akustike so vam pripravili veliko izbiro TV anten priznanega proizvajalca GORENJE - ELRAD. Posebnost ponudbe je svetovanje pri nakupu. Ugodnost, ki pa je ne kaže zamuditi, je popust pri gotovinskem plačilu, ali plačilo na več obrokov.

ALPETOUR
DO CREINA Kranj
Mirka Vadnova 8

OBJAVLJAMO

razpored tehničnih pregledov kmetijskih traktorjev in traktorskih priklopnikov na terenu:

OBMOČJE GORENJSKIH KMETIJSKIH ZADRUG

Kraj in prostor	Datum pregledov	Delovni čas
Cerklje — KZ Cerklje	12. 6. 1989	6.30 do 13.00
Sp. Brnik — GD Sp. Brnik	13. 6. 1989	6.30 do 10.00
Velesovo — ZD Velesovo	13. 6. 1989	11.00 do 13.00
Zalog — ZD Zalog	14. 6. 1989	6.30 do 13.00
Šenčur — dom na Jami	15. 6. 1989	6.30 do 13.00
Kokrica — Dom DPO	16. 6. 1989	6.30 do 10.00
Primskovo — ZD Primskovo	16. 6. 1989	11.00 do 13.00
Predoslje — dom DPO	17. 6. 1989	6.30 do 13.00
Goriče — dom DPO	19. 6. 1989	6.30 do 13.00
Bela — pri Bizjaku	20. 6. 1989	6.30 do 13.00
Visoko — ZD Visoko	21. 6. 1989	6.30 do 13.00
Naklo — dom DPO	22. 6. 1989	6.30 do 13.00
Podbrezje — GD Podbrezje	23. 6. 1989	6.30 do 13.00
Voklo — KZ Voklo	24. 6. 1989	6.30 do 13.00
Voklo — KZ Voklo	26. 6. 1989	6.30 do 13.00
Čirče — na Krtini	27. 6. 1989	6.30 do 11.00
Trboje — ZD Trboje	27. 6. 1989	12.00 do 13.30
Mavčiče — ZD Mavčiče	28. 6. 1989	6.30 do 10.00
Besnica — dom DPO	28. 6. 1989	11.00 do 13.30
Tržič — KZ Tržič	29. 6. 1989	6.30 do 13.00
Tržič — KZ Tržič	30. 6. 1989	6.30 do 13.00
Cerklje — KZ Cerklje	1. 7. 1989	6.30 do 13.00
Žabnica — dom DPO	5. 7. 1989	6.30 do 13.00
Trstenik — pred trgovino	6. 7. 1989	6.30 do 13.00

OBMOČJE KMETIJSKE ZADRUGE MEDVODE

Kraj in prostor	Datum pregledov	Delovni čas
Medno — GD Medno	7. 7. 1989	6.30 do 10.00
Senica — dom DPO	7. 7. 1989	11.00 do 13.00
Smlednik — dom DPO	8. 7. 1989	6.30 do 10.00
Skaručna — trgovina Emona	8. 7. 1989	11.00 do 13.00
Vodice — dom DPO	10. 7. 1989	6.30 do 13.00
Pirniče — dom DPO	11. 7. 1989	6.30 do 13.00
Medvode — KZ Medvode	12. 7. 1989	6.30 do 13.00
Utik — dom DPO	13. 7. 1989	6.30 do 11.00

Vse informacije dobite na telefon 42-164 in 42-184.

Tehnične preglede na terenu izvaja: »ALPETOUR« — DO CREINA

Servis Cerklje

MALI OGLASI

☎ 27-960
cesta JLA 16

APARATI STROJI

Barvni TV Iskra z dalj. upravljanjem, star 2 leti, prodam. ☎ 631 784 8407

Prodaj malo rabljen TROSILEC za gnoj Tehnostroj. Tenetiše 5, Golnik 8405

Ugodno prodam malo rabljeno REZIL-KO Iskra. Žun, Sp. Besnica 81 B. 8404

Prodaj zelo malo rabljen PARNI ČISTILEC 100 grad. Cena 150 SM. Melita Jensterle, Bl. Dobrava 81 8429

Ugodno prodam nov, nerabljen MAC (Minimum Amount Consumption), uvoznik, kontrola in zmanjšanje porabe bencina. ☎ 74-559 8431

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

Prodaj 20 odstotkov ceneje novo CISTERNO za gnojevko 4200 litrsko. Kopic, Podreža 10, Mavčiče 8441

Prodaj 6 kosov TV ANTEN, OJAČEVALE in USMERNIK. ☎ 26-624 8475

Prodaj PEČ, 20 kW, za etažno centralno ogrevanje, 50 odstotkov ceneje. ☎ 27-547 8477

240-litrsko zamrzovalno OMARO, brezhibno, prodam. ☎ 25-687 8560

Prodaj ohranjene orodjarske STROJE in tovarno PRIKOLICO. ☎ 26-344 8624

Prodaj barvni TV iskra in termoakumulacijsko PEČ 4 kW. Perko, Koroška 2, Lesce 8630

Prodaj dobro ohranjen ŠTEDILOK gorenje (2 plin, 4 elektrika). Janez Rešek, Zasip, Sebenje 1, Bled 8676

Prodaj GLASBENI CENTER ITT shabub lorenz ful automatic, 4 x 100 W izhoda. ☎ 57-977 8687

Prodaj RADIO z dvojnimi kasetofo-nom hitachi, 60 W. Barabaš, Cankarjeva 1, Tržič, ☎ 50-236 8691

Nov barvni TV philips, 55 cm, prodam. ☎ 061/448-475 8716

Prodaj TRAKTOR šture 404. Informacije na ☎ 68-272, od 19. do 22. ure 8720

Prodaj malo rabljen GREBEN s palci za mertejlo kosilnico za traktor zetor. ☎ 80-755 8721

Prodaj dobro ohranjen KOSILNICO bertolini s sedežem, enaka kot BCS ali menjaj za smrekove DESKE ali govejko ŽIVINO. Dolinar, Višelnica, Zg. Gorje 8726

Barvni TV philips, 56 cm, najnovejši model, deklariran, AVTORADIO tec in levi ŽAROMET za Fiat Uno, ugodno prodam. ☎ 26-792 8727

Prodaj dvovretenski farov OBRAČALNIK za seno, s kardanom. Primeren za hribovite teren. Jože Bohinc, Zg. Brnik 60, Cerklje 8733

Prodaj barvni TV gorenje s teletekstom, ekran 56 cm. ☎ 22-590, dopoldne ali 45-797, popoldne 8739

Prodaj nov plinski ŠTEDILOK gorenje. Lotrič, Belca 24, Mojstrana 8751

Ugodno prodam VIDEOREKORDER sharp. ☎ 35-364 8754

Ugodno prodam dobro ohranjen, obnovljen PRALNI STROJ naonisi mini 5 kg. ☎ 39-313 8765

Prodaj štiridelni OBRAČALNIK za seno - pajek. Čemažar, C. JLA 41, Kranj (ob stari cesti Kokrica - Naklo) 8771

GRADBENI MATERIAL

Prodaj 1,5 kub. m. suhih smrekovih PLOHOV. Ž. J., Visoko 119/a, Senčur

Ugodno prodam 60 kvad. m. gradbenih ELEMENTOV, PUNTE, 130 kosov MODULARCA in 300 kosov pregradnih BLOKOV 30 x 25 x 12 cm. ☎ 75-753 ali 38-561 8478

Prodaj PPR KABEL 2 x 2,5. ☎ 58-084 8481

Prodaj LETVE in LES za strešno ogrdje za kozolec. ☎ 64-379 8489

Prodaj 10 vreč PERLITA za izolacijo fasade. ☎ 631-513 8532

PEČ za centralno, 25.000 kal., nerabljen, poceni prodam. Franc Rabič, Majstrova 11, Radovljica, ☎ 75-813 8576

Schiedel odprti KAMIN "antika" tip 3, nov, nerabljen, zelo ugodno prodam. ☎ 24-448 8586

Prodaj novo alpsko STREHO, sive barve, 40 x 40, 220 kvad. m., 30 odstotkov ceneje. ☎ 721-416 8592

30 kvad. m. novih keramičnih PLOŠČIC gorenje iva, ugodno prodam. ☎ 37-270 8615

Poceni prodaj rabljena garažna VRATA. Luznar, Pintarjeva 12, Kranj 8619

Kombinirani 80-litrski BOJLER, italijanski in KABEL PPR 3 x 1,5, ugodno prodam. ☎ 38-684 8634

Prodajmo železno KONSTRUKCIJO za ostrešje, približno 150 kvad. m. Informacije dobite v Balinarskem klubu, Trata, Škofja Loka 8648

CISTERNO za kurilno olje, 2.000-litrsko, prodam. Predoslje 60/a 8650

Prodaj 6 marmornatih montažnih STOPNIC. Smole, Hrastje 49/a, Kranj, ☎ 37-175 8655

Prodaj rabljeno 2.000-litrsko plastično CISTERNO za kurilno olje. Finžgarjeva 3/a, Bled, ☎ 78-441 8667

Prodaj 22 kvad. m. KAMNA, deb. 3 cm, za tlake. Cena 200.000 din. Informacije na ☎ 89-047, popoldne 8670

Prodaj 0,75 kub. m. hruškovih PLOHOV, deb. 5 cm. ☎ 45-672 8682

Prodaj smrekove PLOHE in DESKE ter PUNTE in BANKINE. Rajko Sršen, Dvorje 77/a, Cerklje, ☎ 42-037 8698

Poceni prodam 100 kvad. m. KOMBI PLOŠČ 5 cm. Kejžar, Zg. Sorica 9 8708

Prodaj 350 kosov betonskih ZIDAKOV 30 x 40 cm, 20 odstotkov ceneje. Franc Lisičnik, Škofjeloška 36/d, Kranj - Stražišče 8730

Prodaj rabljen betonski MEŠALEC. ☎ 48-258 8737

V Bašlju prodam obžagan LES za ostrešje hiše, dolžine 8 m. Naslov v oglasnem oddelku. 8755

VOZILA

Počitniško PRIKOLICO adria 530, izvožno, novo, prodam. ☎ 35-922

Prodaj ZASTAVO 128, letnik 1985, 25.000 km. ☎ 66-492

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik oktober 1984. ☎ 51-411 8379

Prodaj APN 6, letnik 1988. ☎ 70-043 8428

FORD TAUNUS 17 M, letnik 1968, registriran do julija, prodam za 8 mio. ☎ 75-092 8435

Prodaj CITROEN GS 1.3, letnik 1980, 95.000 km, 1. lastnik. Ogled popoldne. Britof 268, Kranj 8465

Prodaj dobro ohranjen AUDI 100 L, letnik 1977. Kuralt, C. Toneta Fajfarja 5, Cerklje 8473

Prodaj otroško KOLO po ugodni ceni. ☎ 631-513 8482

Ugodno prodam ali zamenjam za večji osebni avto Z OM 635 NF, letnik 1977, z novim motorjem in karoserijo. Karel Rajhard, Kamna gorica 1/e 8483

Prodaj motor BT 50, letnik 1987. Bogdan Trpčič, Bl. Dobrava 127/b 8486

Prodaj GOLF, letnik 1978, obnovljen, v dobrem stanju, registriran do maja 1990. Ogled vsak dan po 15. uri. Kovač, C. 1. maja 130, Jesenice 8491

Prodaj GOLF, letnik 1979. Milan Katrišnik, Sp. Besnica 102 8492

Prodaj R 4 GTL, letnik 1986, registriran do maja 1990. Josip Harastija, Vinčarje 22, Škofja Loka 8494

Karambolirano R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Kokra 3, Preddvor, ☎ 45-458 8500

Prodaj dobro ohranjen R 4, letnik 1986. Informacije po 20. uri. Jože Florjančič, Cankarjeva 10, Radovljica 8501

Prodaj GOLF, letnik 1980, obnovljen. Vojko Molnar, Benedičičeva 8, Jesenice 8503

Ugodno prodam Z 101 GX 1.1, letnik 1988. Ogled popoldne. Mrežar, Sv. Duh 108, Škofja Loka 8505

Prodaj Z 750 SE, letnik november 1980. ☎ 723-332 8506

Prodaj 126 P, letnik 1978. ☎ 51-787, od 18. ure dalje 8507

Prodaj Z 101, po delih. ☎ 46-379 8508

Prodaj Z 750, letnik 1982. Stane Benik, St. Loka 143, Škofja Loka 8509

Prodaj MOTOR za čoln tomos, 18 KS. Radulović, Mlakarjeva 2, Kranj, ☎ 34-253, dopoldne 8510

MITSUBISHI LANCER 1500 GLX, letnik maj 1988, prodam. ☎ 70-115 8511

Prodaj 126 P, letnik 1980. Trstenin 19, Golnik 8512

Prodaj GOLF, letnik 1981. Dežmanova 4, Lesce 8514

Prodaj Z 101, letnik 1987, registracija maj 1990. Cankar, Štefotova 28/c, Senčur 8515

Prodaj GLISER Elan GT 402 S, PRIKOLICO in MOTOR Yamaha 30, kratka os. Jože Lužan, Žeškova 1, Kranj 8516

LADO 1200 L, letnik september 1984, prodam. Bertonclicjeva 14, Kranj 8517

Prodaj nov AKUMULATOR baren, 6 V, 66 Ah. Jezerska c. 11, Kranj 8518

Prodaj Z 101 po delih. Žnidar, Zg. Brnik 101, Cerklje 8519

Z 101, letnik 1978, prodam. Informacije na ☎ 061/313-010 8520

Prodaj JUGO 45, letnik 1984. ☎ 77-201 8522

Ugodno prodam Z 101, obnovljena, letnik 1977. ☎ 631-570 8524

Prodaj WARTBURG turist, letnik 1978, generalno obnovljen. Kokalj, Gorice 20, Golnik 8525

Prodaj Z 101, letnik 1986, po zelo ugodni ceni. ☎ 620-729 8529

Po ugodni ceni prodam Z 750 SC, letnik 1980, registriran do junija 1990 in 2 zimski GUMI. ☎ 69-879 8530

Prodaj MOPED avtomatik A 3 ML. ☎ 22-106, po 20. uri 8534

Prodaj Z 101 L, letnik 1977. ☎ 42-608, popoldne, Cerklje 8535

Prodaj karambolirano Z 101, celo ali po delih. Kokalj, Kurirska pot 34, Kranj 8538

Prodaj MOTOR APN 6 za 250 SM. ☎ 38-548 8540

Prodaj JUGO 55, letnik 1984. Cena 4.400 DEM. ☎ 77-013, Čosič 8544

Prodaj VW 1200 (hrošč), letnik 1975, registriran do konca marca 1990. Cena 20 mio. Despot, Frankovo nas. 42, Škofja Loka 8546

Prodaj MOPED TL 14. ☎ 27-742, Kokrica 8549

Prodaj JUGO 45, letnik 1981. Mlekarska 14, Kranj - Čirče 8552

CITROEN VISO 11 RE, sivo modre kovinske barve, 28.000 km, prodam. Hrušica 126, Jesenice, 82-497 8553

FORD TAUNUS 1.3, letnik 1978, ugodno prodam. Renata Stupan, Cegelnica 46, Naklo 8554

Prodaj registriran, karamboliran GOLF J, letnik 1977, v voznem stanju. Cena po dogovoru. Mario Zajc, Starovaška 19, Žiri, ☎ 69-202 8555

Prodaj motorno KOLO MZ 150, letnik 1971, registriran. Ogled popoldne, od 15. do 19. ure. Hajdinjak, Planina 9, Kranj 8556

Prodaj Z 850, letnik 1984, prevoženih 31.000 km. Vinko Demšar, Ravne 5, Žiri 8557

Prodaj Z 750 LE, letnik oktober 1983. ☎ 73-553 8558

DISKONT

DISKONT

POD KLANCEM

Ljubljanska 5, KRANJ

tel.: 21-650

Posl. čas:

pon. - pet. 8 - 18

sobota, 8 - 13

SE PRIPOROČAMO!

JUGO 45 AX in VESPO PX 200 E, prodam. ☎ 21-894 8559

Prodaj Z 101, letnik 1985. ☎ 24-971 8565

Prodaj Z 750, letnik 1983. Stare, Trata 27, Cerklje 8570

Prodaj JUGO 45 E, letnik 1986. ☎ 82-015 8572

Prodaj Z 101, letnik 1980, dobro ohranjena. ☎ 22-938 8573

Prodaj Z 750, letnik 1985. Ogled popoldne. Ješeševa 1/a, Kranj - Stražišče 8574

VOZILA

Prodaj JUGO 45, letnik 1985, registriran do maja 1990. Bojan Vlačič, Frankovo nas. 64, Škofja Loka 8729

Prodaj Z 128 in VW 1303. ☎ 51-875 8731

Prodaj R 9 GTD, letnik 1985. Kovač, Suha 32, Kranj 8732

ELECTRONIC 90, neregistriran, prodaj ☎ 621-803 8735

APN 6, letnik 1988 in Z 101 GTL 55, letnik 1984, prodaj. Bavdkova 4, Kranj - Stražišče 8736

Poceni prodaj športno KOLO BMX. Vrhovnik, Pipanova 66, Senčur 8738

Prodaj Z 101 GTL, letnik 1987, prevoženih 17.500 km. Strlič, Podbrezje 173, ☎ 70-040 8741

Poceni prodaj R 4, letnik 1978. Kranjska 29, Senčur 8743

ALFO 33 1.3 S, letnik 1987, prodaj. ☎ 631-206 8744

Prodaj Z 750 lux, letnik 1975 in Z 750 LE, letnik 1981, oba registrirana celo leto. Voklo 47, Senčur 8745

Prodaj GOLF diesel, letnik 1985 in YAMAHA 750 XS, letnik 1977 ali zamenjaj za avto. Jože Rogelj, Kurirska pot 29, Kranj 8746

Nujno in poceni prodaj R 4, letnik 1976, delno obnovljen, registriran celo leto. ☎ 64-219, zvečer po 19. uri 8748

Ugodno prodaj Z 750 in AUDI 60, po delih. ☎ 37-279 8749

Prodaj Z 101, letnik 1977, karoserija potrebna popravila, rezervni deli zagotovljeni. Košir, Vrtača 1, Lesce ali ☎ 75-961, dopoldne 8752

Prodaj VISO RE 11, letnik november 1985. ☎ 52-001 8758

Prodaj Z 101, letnik 1974. Cena po dogovoru. ☎ 620-711 8759

Prodaj GOLF JGL, letnik 1981 in MOPED apn 6, star 10 mesecev. Bijelič, Ul. Gorenjskega odreda 8, Kranj 8760

Prodaj Z 750, letnik 1981. ☎ 633-426, popoldne 8761

Prodaj R 4, letnik 1977, registrirana, v voznem stanju, primerna za rezervne dele. ☎ 42-014 8763

GOLF, letnik 1982, prevoženih 85.000 km, registriran do aprila 1990, prodaj. ☎ 66-662 8766

Prodaj MERCEDES 190 D, starejši letnik. ☎ 633-554, popoldne 8767

Prodaj VISO II club, letnik 1982, prevoženih 62.000 km. Sonja Arh, Benedikova 25, Kranj - Stražišče 8768

Prodaj VISO 11 RE, letnik 1983. ☎ 37-341 8773

Prodaj Z 750, letnik 1978. Žabnica 64 8775

RAZNO PRODAJ

Dvojna vhodna VRATA, dvojno pomivalno KORITO, ležec 80-litrski BOJLER, vse rabljeno, prodaj. Podbrezje 231, Duplje, ☎ 70-353 8495

Prodaj dvodelno pomivalno KORITO in malo dirkalno KOLO na 5 prestav, znamke Rog. ☎ 631-954, popoldne 8502

Prodaj belo dolgo poročno obleko št. 40, izdelana v butiku. ☎ 21-325 8597

Prodaj 10 kvad. m. rabljenega bukovega PARKETA in FIAT 126 P. ☎ 25-678 8631

Prodaj barvni TV gorenje, starejši letnik, SEDEŽNO GARNITURO jasna in 1 leto star MOPED APN 6. ☎ 78-837 8665

Prodaj PAJKA leo 2 in 3 kub. m. DESK ter 2 kub. m. PLOHOV. Gabrk 4, Škofja Loka 8764

Prodaj bukovka DRVA in malo rabljeno motorno ŽAGO stihl 045. Predvor 10 8770

Prodaj suhe smrekove PLOHE, deb. 5 cm in PRIZME, deb. 10 cm ter nov ELEKTROMOTOR 7,5 kW, 1.450 obratov na minuto, 20 odstotkov ceneje ter Z 101, letnik 1975. ☎ 42-519 8776

Prodaj chicco STOLČEK. Silvo Šefer, Podbrezje 147, Duplje, ☎ 70-088 8696

Prodaj kombiniran otroški VOZIČEK in AVTOSEDEŽ. ☎ 47-250 8699

Prodaj ŠOTOR za 4 osebe - nemški. Marjanovič, Sp. Bitnje 40, Žabnica 8722

Prodaj nove kostanjeve KADI za namakanje, od 600 do 700 litrov. Homan, Ljubljanska c. 19, Kranj - Labore, ☎ 23-670 8742

Prodaj brako PRIKOLICO. ☎ 82-554 8762

Prodaj ČOLN maestral 5, z motorjem tomos 4 in pribor. ☎ 26-836 8769

Prodaj GUMI KABEL 3 x 2,5, 40 m. Zg. Duplje 80 8406

Prodaj PEČ za centralno CTC, 60.000 kal., novo in AVTOPRIKOLICO 1,5 x 1 m, nosilnosti 500 kg. ☎ 70-245 8523

Prodaj APN 6, 2 športni KOLESI in HLADILNIK. ☎ 621-464 8567

STAN.OPREMA

Prodaj KAVČ in nizko (2,40 m) macesnovo OMARO. ☎ 22-463 8472

Prodaj kuhinjske ELEMENTE, PRALNI STROJ gorenje in termoakumulatorsko PEČ 3,5 kW. Bektešević, Zg. Duplje 28/a 8474

Ugodno prodaj termoakumulatorske PEČI, ena 2 kW in dve 3 kW. Marjan Mali, Snakovska 42, Krize, ☎ 57-782 8497

Prodaj ohranjen DVOSED. ☎ 35-077 8564

Kombinirano OMARO, program E Meblo, bela, 350 x 220 cm, zelo ugodno prodaj. Grmiceva 4, Kranj, ☎ 38-290, popoldne 8588

Prodaj rabljena štedilnika (3+2, 4+2). ☎ 25-575 8604

Prodaj rabljene KUHINJSKE ELEMENTE kuhinje gorenje pea, dolžine 2,8 m. Britof 357, Kranj 8617

Prodaj raztegljiv KAVČ, dva FOTELJA, MIZO in 280-litrsko zamrzovalno SKRINJO. ☎ 37-060 8664

Prodaj otroško SPALNICO, rdeče barve in KAVČ. ☎ 36-286, popoldne 8671

Ugodno je naprodaj TROSED, dva FOTELJA in TABURE. ☎ 57-254, Pristava pri Trziču 8689

Rosfrei KORITO z dvema koritoma in odcejevalnikom, novo, prodaj. Primerno je za gostinski lokal. ☎ 68-763 8740

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Gradbeno PARCELO in polovico HIŠE z večjim vrtom, med Kranjem in Radovljico, zamenjam za 1-sobno STANOVANJE v Slovenskem Primorju. Šifra: PRIMORJE 8638

PARCELO, 640 kvad. m., v Kranju, prodaj najboljšemu ponudniku. Naslov v oglašnem oddelku. 8641

Enonadstropno HIŠO na Jesenicah prodaj. ☎ 061/264-105, vsak dan po 20. uri 8719

Ugodno prodaj GARAŽO z električno napeljavo. Pandža, Zl. polje 3/c, Kranj 8779

PRIREDITVE

Aktiv mladih združnikov iz Škofje Loke ORGANIZIRA v nedeljo, 4. junija, ob 15. uri v Poljanah v Poljanski dolini "TEKMOVANJE KOSCEV IN GRABLJIC TER PLEZANJE NA MLAJ". Po tekmovalstvu bo velika vrtna veselica. Igra ansambel Sora. Vabljeni! 8276

Prodaj ohranjen DVOSED. ☎ 35-077 8564

Kombinirano OMARO, program E Meblo, bela, 350 x 220 cm, zelo ugodno prodaj. Grmiceva 4, Kranj, ☎ 38-290, popoldne 8588

Prodaj rabljena štedilnika (3+2, 4+2). ☎ 25-575 8604

Prodaj rabljene KUHINJSKE ELEMENTE kuhinje gorenje pea, dolžine 2,8 m. Britof 357, Kranj 8617

Prodaj raztegljiv KAVČ, dva FOTELJA, MIZO in 280-litrsko zamrzovalno SKRINJO. ☎ 37-060 8664

Prodaj otroško SPALNICO, rdeče barve in KAVČ. ☎ 36-286, popoldne 8671

Ugodno je naprodaj TROSED, dva FOTELJA in TABURE. ☎ 57-254, Pristava pri Trziču 8689

Rosfrei KORITO z dvema koritoma in odcejevalnikom, novo, prodaj. Primerno je za gostinski lokal. ☎ 68-763 8740

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

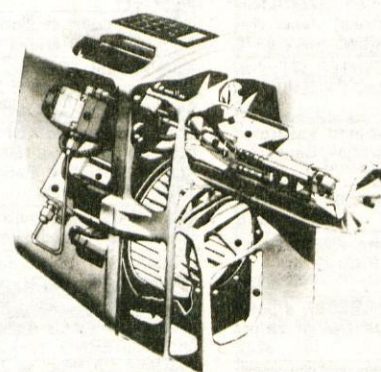
Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

Prodaj KAVČ in DVOSED, star 2 leti. Zelnik, Podreča 77, Mavčiče, ☎ 40-046 8747

TERMOTECNICA - TRBIŽ

SERGIO VUERICH UL. VITT. VENETO 100 (100 m dalje od Trbiškega trga) tel.: (9939) 428-2586

ELCO - ENERGIESISTEME
AG ZURICH

VRHUNSKA TEHNOLOGIJA
EVROPSKO PRIZNANA

— majhna poraba goriva
— ne onesnažuje okolja
— tiho deluje
— avtomatičen sistem zapiranja zraka
— patent PEMA

Model ECONOM 2000

Original **ELCO** dobite samo pri
TERMOTECNICA - TRBIŽ

POSEBNA PONUDBA v juniju:

— GORILNIK ELCO ECONOM 2000 — samo 860 DEM
— Komplet oprema za cisterne 3e od 80 DEM
— Termostatični ventil DANFOSS 3e od 30 DEM
— Ekspanzijska posoda 1l 55 DEM
— Ohlajni FANTINI termostati 20 DEM
— Kroglični ventil 5/4 20 DEM

VEDNO NA ZALOGI PO UGODNIH
CENAH:

— Gorilnik RIELLO — F. B. R. — VIESSEN
— Vodno masaini aparat REGINA HOME, U. S. A.
— Črpalke GRUNDFOS — LOWARA
— Radiatorske ventile HERZ
— Regulator vleka SAMSON
— Elektronske avtomatike in vodni termostati FANTINI — LANDIS & GYR — DANFOSS
— Elektr. orodje MAKITA
— Metalne baterije FRIEDRICH GHORE
— Elektr. pištole WAGNER
— Termostatične ventile za pomivalne stroje

GOVORIMO SLOVENSKO — DAJEMO
STROKOVNA NAVODILA

Prodaj KRAVO frizirjske pasme, ki bo drugič telila. ☎ 70-204 8602

Prodaj KRAVO s teletom, bikca 8 tednov starega, menjam 8 mesecev brejo simentalca za jalovo. Visoko 5, Senčur 8606

JARKICE - nesnine, hisex, stare 8 tednov in težke bele PIŠČANCE za zakol ali nadaljno rejo, prodajamo od 5. 6. do 8. 6. 1989. Suh kurji GNOJ za gnojenje ali krmiljenje prodajamo 9. 6. in 10. 6. 1989. Kokošja farma Moste pri Komendi, ☎ 061/841-471 8609

Prodaj 6 tednov staro TELE. C. 26. julija 48, Naklo 8614

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustila naša draga sestra in teta

PAVLA KOPAČ

roj. Katrašnik
iz Mlake pri Kranju

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedu Hitjevi in Kopačevi za vsestransko pomoč, dr. Bavdku za dolgoletno zdravljenje, g. župniku za lep pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke.

ŽALUJOČI VSI NJENI

Sporočamo žalostno vest, da je umrla naša sodelavka

BRANKA DEMŠAR

predmetna učiteljica zemljepisa in zgodovine

Vestno sodelavko bomo ohranili v trajnem spominu.

Učenci in delavci Osnovne šole
BRATSTVO IN ENOTNOST KRANJ

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

FRANCA JAZBECA

se zahvaljujem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, za podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujem se osebjem Instituta Golnik za večletno zdravljenje ter dr. Bračkovi in dr. Zamanovi, hvala tudi gospodu župniku za lep pogrebni obred ter pevcem za ganljivo zapeto pesmi.

ŽALUJOČA ŽENA VERA
Papirnica, 18. maja 1989

Ob smrti naše drage sestre in tete

JULKE BERNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, ji darovali cvetje, sosedom, Pogrebniemu zavodu Kranj in g. župniku iz Selc za opravljen pogreb. Še posebna zahvala pa velja vsemu osebjem Doma upokojencev Kranj za dolgoletno nego.

VSI NJENI

Kranj, 28. maja 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi predragega moža, ata, starega ata, brata, strica, tasta, svaka in bratranca

IVANA BERNIKA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem za vsestransko pomoč in tolažbo v teh težkih trenutkih. Hvala vsem, ki ste nam izrazili sožalje in našemu atu poklonili toliko lepega cvetja ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovo zadnjo pot. Hvala vsem govornikom za poslovilne besede, vsem pevcem in godbenikom za zapete iz igrane žalostinke, za spremstvo praporščakom in zastavonoši. Iskrena hvala vsem, ki ste ga imeli radi.

VSI NJEGOVI
Bukovščica, 23. maja 1989

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očka, dedka in tasta

AVGUSTA HRVATINA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, ki so nam pomagali, izrekli pisna in ustna sožalja, darovali cvetje in nam lajšali bolečine v težkem trenutku, ter ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala Kurzweilovim in Bajtovim, VP Kranj in komandantu za izrečene besede slovesa. Vsem in vsakomur, ki nam je kakorkoli pomagal, iskrena hvala.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega očeta, starega očeta, pradedu in brata

JANEZA RAVNIKARJA

Kalanovega ata

se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, dragim prijateljem in znancem, ki so nam ob težkih trenutkih nesebično pomagali. Naša zahvala velja sorodnikom, pevcem, delovnim organizacijam KŽK Mesoizdelki Šk. Loka, KROJ Šk. Loka, Transturist Šk. Loka, Pekarna Naklo, KZ Šk. Loka, LD Križna gora, ki ste ga tako mnogoštevilno pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala vsem za izrečena sožalja in darovano cvetje. Posebna zahvala družinam Jurman in Jožnikovim, dr. Zamanovi, gospodu župniku za lep pogrebni obred in tople besede ob slovesu. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI: sinovi in hčerke: Janez, Peter, Tone, Francelj, Minka, Francka, Lojzka, Anica, Slavka z družinami ter sestre Ljudmila, Micka in Angela

Križna gora, Lom, Sv. Duh, Duplje, Stara Loka, Vešter, Žabnica, 27. maja 1989

Za vedno nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, sin, brat in stric

VINKO DOLINŠEK st.

Ob boleči in nenadni izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, DO Merkur Kranj, DO Planika Kranj, Osrednji knjižnici občine Kranj, DO Iskra-Telematika — vzdrževanje za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, denarno pomoč in spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo dobrim sosedom za vsestransko pomoč. Hval g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in GD Trboje za besede slovesa. Vsem, tudi neimenovanim, še enkrat iskrena hvala.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Trboje, Štefanja gora, Cerklje, Zalog, Železniki, maja 1989

ZAHVALA

Nenadoma, boleče in prezgodaj je ugasnilo nadvse delavno in ljubljeno življenje dragega sina, brata, strica

JANEZA PLEVELA

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem, sodelavcem KŽK, Merkurja, OŠ Predoslje, ravnateljem in sošolcem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, izrekli sožalje in ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Najlepša hvala mladini iz Milj, Senčurja, Gasilskemu društvu in govornikom za prelepe besede. Posebno zahvalo smo dolžni gospodu župniku in kaplanoma za tako lep pogrebni obred. Najlepša hvala tudi pevcem cerkvenega zbora, oktetu Sava in pevcem OŠ iz Predoselj.

VSEM ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA

VSI NJEGOVI

Milje, 13. maja 1989

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta

RUDIJA KOČEVARJA

iz Oprešnikove 22 v Kranju

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom, ZB Primskovo, Društvu upokojencev, govorniku, godbenikom in vsem ostalim, ki so mojega očeta pospremili na zadnji poti.

Sin Rudi z družino

*Hiša tiha je postala,
ko si vzel od nas slovo,
v srcu bolečina je ostala,
ki prenehala ne bo.*

V SPOMIN

V nedeljo, 4. junija, mineva četrto leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi

IVO ZUPANC

Vsem, ki se ga še spominjate, najlepša hvala.

VSI NJEGOVI

V Kranju, 4. junija 1989

ZAHVALA

Ob boleči in prezgodnji izgubi dragega moža, atija, brata in strica

MARJANA KREKA

iz Kopačnice 8

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem, znancem in požrtvovalnim sosedom za pomoč in izrečena sožalja ter delovnim organizacijam OOS Termika-TOZD Jelobor, Osnovni šoli Ivan Tavčar in OOS Kladivar. Posebna hvala tov. Bogataju za poslovilne besede in župniku za lep pogrebni obred.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Kopačnica, 27. maja 1989

Nadležne žuželke prihajajo s pomladjo

Mokarji spet jezijo Tračane

Škofja Loka, 1. junija - Rjavo rdeče žuželke, ki se v mešalnici krmil na Trati s pomladno otoplivitvijo zbude iz otrplosti, že šesto leto motijo najbližje sosedne mešalnice. Tudi to pomlad so nadležne goste že opazili pri Uhanovih. Občinski izvršni svet je na torkovi seji zahteval od sanitarne inšpekcije, da temeljito pregleda mešalnico in okolico ter ukrene vse za zaščito prebivalcev pred mokarji. To naj bi veljalo za vsa leta naprej, ne pa, da se vsakič sproži alarm šele, ko žuželke oživijo.

Med najbolj zagrizene "sovražnike" mokarjev se šteje Irena Uhan, ki ima hišo blizu mešalnice, ob železnici. Povedala je, da jih nadloga tepe že šesto leto. »Letos sta jih hčeri našli v spalnici na postelji, sama sem jih dobila v perilu, ki se je sušilo zunaj. Vsako leto se pojavijo ob približno istem času. Bili smo pri predsednici izvršnega sveta in jo prosili, naj vendarle posreduje pri inšpektorjih, ker smo sami nemočni. Letos žuželk v takšnem roju kot prejšnja leta res še ni bilo, bojimo pa se, da to še pride. Rada bi vam pokazala moje gospodinjstvo. Vsa živila moram imeti v vrečkah, to je obupno. Nihče ne vpraša za škodo, kajti živila, v katera pride mokar, so neužitna. In kadar plinijo hišo, da uničijo mrčes, se mora družina izseliti za tri dni...«

V upravi inšpekcijskih služb Gorenjske smo zvedeli, da je sanitarni inšpektor prav danes namenjen v Škofjo Loko, zavrteli pa smo tudi telefon KŽK-jeve mešalnice krmil na Trati. Tehnolog Jože Draganec je zatrdil, da že od marca pozorno spremljajo morebitne spremembe in da je Zavod za socialno medicino in higieno iz Maribora, s katerim imajo pogodbo, prav ta terek že drugič opravil dezinfekcijo celega obrata. Sicer pa da se zaradi mokarjev to pomlad v obratu, kolikor sam ve, še nihče ni pritožil.

Počakajmo torej, kaj bo videl sanitarni inšpektor!

H. Jelovčan

Kolesarski izlet v Kamnik

Sekcija za kolesarstvo pri Društvu upokojencev Kranj vabi svoje člane na kolesarski izlet v Kamnik. Izlet bo v petek, 9. junija, ko se ob 8. uri dobijo na Tomšičevi 4.

Izlet k Peršmanovi domačiji

V sredo, 21. junija, bodo v skladu s programom izletov pri Društvu upokojencev Kranj predili izlet v Železno Kaplo na avstrijskem Koroškem. Obiskali bodo Peršmanovo domačijo s spominsko sobo in muzej koroških partizanov, pa Velikovec in Globasnico. Zvečer se bodo čez Jezersko vrnili v Kranj. Odhod avtobusa bo ob 7.30 izpred kina Center v Kranju, prijave na izlet pa v pisarni društva na Tomšičevi 4 sprejemajo vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure. Prijave sprejemajo do 14. junija. Izlet bo vodil Rado Kokalj, citrar in zbiralec teh starih glasbil.

Hrana (zlasti iz skupnega kotla) ni največji izdatek

Kranj, maja - Mati, ki ima sina v kranjskem vrtcu, se je pred nedavnim čudila zadnji položnici: čeravno je bil otrok dva tedna zaradi bolezni doma, so ji znesek znižali za bori 40 tisočakov.

V vrtcu ob tem pojasnjujejo, da pri otrokovi odsotnosti priznavajo (in staršem povrnejo) le stroške hrane, na ostale fiksne stroške v vrtcu namreč (ne)prisotnost otroka nima nobenega vpliva. Aprila je bil tako dnevni strošek hrane za enega otroka 3750 dinarjev. Za 10-dnevno odsotnost so torej našemu malčku odšteli od polne cene oskrbnine le 37.500 dinarjev, manj kot desetino siceršnje vrednosti oskrbnine. Če bi bil otrok doma ves mesec, bi od polne cene odšteli 97.000 dinarjev. To je le ocenjeni znesek, vsak mesec pa »post festum« izračunajo tudi realnega. Za ves april je bil strošek 85.000 dinarjev, torej so staršem za april vrnili realno več, kot pa jim je otrok pridelal s tem, ko ga ni bilo v vrtcu. Tudi zato, ker gre za sto odstoten strošek hrane na otroka, medtem ko starši plačujejo 55 odstotkov ekonomske cene vrtca (ostalih 45 odstotkov pa skupnost otroškega varstva).

Najsi je odbitek za hrano videti še tako simboličen, mu je kar verjeti. Vrtčev računovodja Boris Podobnik pravi, da je mesečni iz-

Ekonomska cena vrtca se hitro spreminja, minuli mesec je bila okoli 900 tisočakov, medtem ko struktura ostaja več ali manj enaka. 6 odstotkov cene predstavljajo plače, 20 odstotkov materialni stroški, 4 odstotki gredo za amortizacijo, 15 za obveznosti iz dohodka, ostalo poberejo skladi. Med materialnimi stroški jih polovico predstavlja hrana.

datek za hrano nazadnje znašal okoli 20 starih milijard, ko pa se število razdeli na dneve in na okoli 2500 otrok, dobimo nerazumljivo majhno številko 3750 dinarjev, za kolikor v domačem gospodinjstvu tudi v sanjah ne bi mogli nasitiiti majhnega otroka. Pol v šali pol za res pravijo, da je tako zato, ker je hrana iz skupnega kotla vselej cenejša. Pa tega kotla v vrtcu ni razumeti dobesedno, saj je hrana bolj kakovostna, kot si jo lahko privoščijo v večini slabo situiranih delavskih družin. Kljub siromašnemu finančnemu viru v vrtcih gledajo na zdravo, kakovostno in uravnoteženo prehrano, kar je pomembno zlasti zato, ker v vrtcu pokrijejo 70 odstotkov vseh otrokovih potreb po hrani.

D. Z. Žlebir

Višja prispevna stopnja za tržiško zdravstvo

Z majhnimi obliži nad usodne rane

Tržič, 31. maja - Vse številke, ki pojasnjujejo položaj tržiškega zdravstva, niso tako zgovorne kot grozeče dejstvo, da utegne rešilni avto tržiškega zdravstvenega doma zaradi dotrajanosti ob naslednjem nujnem prevozu ostati na cesti.

Pa zdravstveni dom, o katerem je bila na današnjem izvršnem svetu uvodoma beseda, sploh ne predstavlja glavne občinskih stroškov za zdravstvo! Nasprotno, komaj petina gre iz občinske zdravstvene skupnosti v domači zdravstveni dom, vse ostalo potrošijo za domače bolnike v zunanjih ustanovah (največ kajpada v Kliničnem centru).

V hudo zagato je tržiško zdravstvo prišlo že leta 1987, ko je tamkajšnji zdravstveni skup-

nosti zmanjkalo 18 odstotkov vsega potrebnega denarja (koniec lanskega leta je bil primanjkljaj "le" še slabih 15 odstotkov). Od leta 87 je tudi blokiran žiro račun skupnosti, zaradi česar tako rekoč ne gospodarijo sami s svojim denarjem, temveč je plačevanje računov prepuščeno SDK. Zaradi slabotnega priliva sredstev tudi le-ta zamuja pri plačilu računov tam okoli 6 tednov. Nepravčasno plačevanje je tudi krivo, da jih Klinični cen-

ter toži kot dolžnika, ker univerzitetna ustanova pač pričakuje, da bo z izvršitvijo prej prišla do denarja kot pa s čakanjem na plačilo po redni poti. Toda po tej logiki bi jih lahko tožili tudi vsi drugi upniki, kar stanja ne bi bistveno spremenilo. Namesto računov bi pač čakali v vrstnem redu na SDK nalogi za izvršitev, kar dokazuje tudi ves brezup glede razumnega financiranja te dejavnosti.

Hudo breme je solidarnost, za katero pri SDK nič več ne vprašajo, ali jo plačaš ali ne, preprosto je ta račun prvi na vrsti za poravnavo. Tržič sam bi bil po nekaterih merilih bolj upravičen do prejemanja kot do plačevanja solidarnosti (po prispevni stopnji je na primer v slovenski »špiči«

Drugo breme pa so gmotni stroški, katerih rasti v zdravstvu niso priznane do realne mere, zato tudi zdravstvene skupnosti in z njimi organizacije vlečejo za seboj nenehni primanjkljaj.

Skupek vseh problemov je v občin težko rešljiv, saj zdravstvo ni občinski, temveč nacionalni projekt, upanje na izboljšanje pa v spremembi vsega zdravstvenega sistema, pa tudi drugegačnega organiziranja rizične skupnosti. Slednje Tržič občuti že kot kompleks, saj v majhni rizični skupnosti denimo že 7 pacientov, ki se zdravijo na dializi, pomeni 8 odstotkov vseh stroškov v zdravstvu. V občini lahko le položijo majhen obliž na rano - to so tokrat storili s poročanjem prispevne stopnje iz dohodka z 0,8 na 1,30, da ublaže lanski primanjkljaj. Izvršni svet pa je zdravstveni skupnosti na ložil tudi, naj se agresivneje bori za status solidarnostno podpirane občine, še bolj pa za spremembe v zdravstveni zakonodaji, ki bodo prinesle ugodne spremembe.

D. Z. Žlebir

Kaj pomaga dobra volja...

Škofja Loka, maja - Ko je konec lanskega leta škofjeloški izvršni svet priporočil ljudem, naj namesto novoletnih voščilnic denar raje namenijo škofjeloškemu zdravstvenemu domu za nakup novih aparatov, je imel nedvomno dober namen. Dober namen so imeli tudi darovalci, 19 jih je bilo, ki so do slej zbrali natanko 12.505.490 dinarjev, ali po domače staro milijardo in dvesto tisočakov. Škofjeloški zdravstveni dom se jim za darilo iskreno zahvaljuje, ob tem pa mora razočarano ugotoviti, da z zbranim denarjem (zahvaljujoč inflaciji) ta čas lahko kupijo samo polovico reanimacijskega kovčka. Pripomoček, ki ga potrebuje vsaka zdravstvena postaja, je bil še januarja vreden 500 starih milijonov, ko so ga pred kratkim naročili, je veljal dve stari milijardi, na dan dobave pa bo verjetno še enkrat toliko.

Ko so denar v začetku leta začeli zbirati, so ga nameravali porabiti za nakup inhalacijskega aparata za astmatične otroke. Ker je ta vreden približno 8000 nemških mark, ni niti misliti, da bi ga lahko kupili z darovanim denarjem. Malce se glede nakupa aparata zanašajo na obljubo škofjeloške Termike, ki je pripravljena kriti polovico stroškov za omenjeni aparat. Resnična škoda, da si z dobro voljo posameznikov in ustanov ne morejo dovolj pomagati. Najsi je njihov prispevek moralno še tako neprecenljiv, mu je inflacija vzela precej materialne vrednosti.

D. Ž.

Odperti dan RUŽV

Todraž, 1. junija - V nedeljo, 4. junija, bo Rudnik urana Zirovski vrh na stečaj odprl vrata vsem, ki bi radi poglobljeno spoznali delo v rudniku in povprašali o vsem, kar jih zanima. V rudniku so sestavili neke vrste urnik. Od 8. do 9. ure so si zamislili predstavitev RUŽV, od 9. do 11. ure ogled obratov in od 11. do 14. ure pogovore in odgovore na vprašanja.

NESREČE

Našli pogrešanega ribiča

Kranj, 30. maja - Nedaleč od jez pri tovarni Tekstilindus so v Savi našli truplo pred dvema tednoma pogrešanega Otmarja Bahuna, starega 33 let, iz Tržiča. Pogrešili so ga 16. maja, ko je odšel loviti ribe, naslednjega dne pa so našli njegov avto pri Okroglem. Odtlej so ga miličniki, gasilci in potapljači zaman iskali.

Zaspal za volanom

Torovo, 31. maja - Popolnoma razbit avto in ranjena sopotnica sta posledici prometne nesreče, ki jo je na avtocesti Kranj - Ljubljana povzročil 28-letni Isat Axijaj iz Rakoša, sicer delavec na začasnem delu v ZRN. Med vožnjo iz kranjske smeri je za volanom zaspal, avto je zapeljal na levo stran ceste, trčil v odbojno ograjo, nato pa se je prevrnil. Sopotnico, 59-letno Gjulsho Axijaj, je med prevračanjem vrglo iz avtomobila. Hudo ranjena se zdravi v Kliničnem centru v Ljubljani.

D. Ž.

Spomladanski izlet Gorenjskega glasa

Kot smo zapisali že v torkovi številki, bo naš spomladanski izlet v soboto, 17. junija. Tudi tokrat se bomo odpeljali po poti slovenske kulturne dediščine. Kam, vam ne bomo še povedali, povemo pa lahko, da smo mu dali naslov Ob 300-letnici Slave vojvodine Kranjske.

Odpeljali se bomo ob 7. uri zjutraj izpred hotela Creina v Kranju, vrnili pa okoli 20. ure. Cena izleta je 205.000 din in ga plačate v turistični agenciji Odisej v Kranju, ki je organizator izleta.

Brezplačno pa bodo odšli z nami naročniki, ki smo jih izžrebali, nagrajeni mladi dopisniki, ki jih je izbrala urednica otroške strani Helena Jelovčan, ter tisti, ki so udeležbo na izletu dobili za nagrado. Imena bomo objavili v torkovi številki.

Uredništvo

Petdnevna vaja Storžič 89

Preverjanje usposobljenosti

Kranj, 1. junija - Prihodnji teden, od 5. do 10. junija, bo na območju od Cerklj do Predvdvora v kranjski občini skupna taktična vaja vseh enot oziroma šol organov za notranje zadeve v Sloveniji. To bo že šesta tovrstna praktična vaja ob koncu šolskega leta za učence, študente in učitelje iz šol organov za notranje zadeve. Na njej pa bodo preverjali usposobljenost posameznih enot za delovanje v različnih razmerah.

Čeprav bo, kot rečeno, to že šesta skupna taktična vaja (lani je bila na Goričkem), bo za Gorenjsko oziroma za ta del v kranjski občini morda malce nenavadna, ker bo na tem območju prvič. Zato smo o vaji skušali izvedeti nekaj več od Bojana Potočnika, ravnatelja Izobraževalnega centra republiškega sekretariata za notranje zadeve v Tacnu.

»Na tovrstnih vajah vedno sodelujejo pri preverjanju teoretičnega znanja v praksi starešine oziroma učitelji, študentje in tečajniki iz kadetske šole, šole za urjenje službenih psov, šole za miličnike iz Ljubljane in Višje šole za notranje zadeve. Tudi zato, če se malce pošalim, ker sem Gorenje, bo vaja tokrat na Gorenjskem oziroma v kranjski občini, v njej pa bo sodelovalo 367 učencev, študentov in starešin oziroma pripadnikov posameznih

enot. Namen vaje pa seveda ni izključno in zgolj preverjanje znanja za delovanje v različnih razmerah, marveč ob koncu šolskega leta tudi spoznavanje ljudi, njihovega življenja in dela ter krajev. Slednje nam je na vseh dose-danjih vajah v Sloveniji tudi uspelo.«

Na vaji, ki bo potekala pod imenom STV (Skupna taktična vaja) Storžič 89, bodo udeleženci ob sodelovanju helikopterjev, oklepnih vozil, konj in psov reševali nekatere posebne naloge, v njej pa bodo »igrali« tudi krajan. »Naj povem, da se bodo med vajo na tem območju pojavila tudi pisma in gesla s sovražno vsebino z oznako STV Storžič 89, da bo morda tu in tam včasih počila petarda, lahko se zgodi, da bo nekdo na poti ali z avtomobilom večkrat moral pokazati osebne dokumente... Pričakujemo razumevanje brez nepotrebnega vznemirjanja, saj vse to sodi v program vaje oziroma sodelovanja celotnega območja z udeleženci v njej. Preprosto povedano, namen vaje, poleg preverjanja šolskega znanja v praksi, je tudi prikaz, da je naše delo javno in odvisno tudi od vsesplošnega sodelovanja pri razreševanju posameznih nalog v različnih razmerah. Zato bomo med vajo veselili tudi vsakega obiska naših enot v prostorih v krajevnih skupnostih na območju med Cerkljami in Predvdvrom.«

A. Žalar

Telefonija v Bohinju

Telefonska centrala bo!

Bohinj, 1. junija - Vse kaže, da tudi zgornji del bohinjske doline z Ribčevim lazom ne bo več siva lisa, kar zadeva telefonsko povezanost s svetom. Združeno delo Bohinja je v razpravah v drugi pločvi minulega meseca z razumevanjem sprejelo pobudo in ponudbo, da zagotovi polovico potrebnega denarja za telefonsko centralo Bohinj Jezero oziroma Ribčev laz. Zaradi sorazmerno kratkega časa za odločitev pa so tudi v Iskri na Blejski Dobravi ponudbo oziroma pogoje podaljšali do 5. junija.

Sejem opreme in sredstev CZ

Skrb za zaščito in varnost

Kranj, 1. junija - Sodeč po vseh napovedih, zasedenosti sejemskih prostorov do zadnjega kotička in številnih spremljajočih prireditvah bo letošnji 17. mednarodni sejem opreme in sredstev civilne zaščite v Kranju največja tovrstna izobraževalna in poslovna prireditev, edina v Jugoslaviji, do doslej.

Poleg številnih domačih razstavljalcev oziroma proizvajalcev opreme za zaščito, varnost in skrb za varovanje človeka in premoženja bo na prireditvi predstavilo svoje dosežke tudi več proizvajalcev iz 12 držav. Prireditelji pričakujejo na sejmu tudi obisk strokovnjakov iz prostora Alpe Jadran, poseben poudarek pa bo tokrat na prireditvi tudi ekologiji. S tem v zvezi bo v sejemskih dneh v Kranju tudi filmski festival na to temo. Proizvajalci opreme za preventivo in varovanje oziroma za civilno zaščito so tokrat komisiji za podelitev medalj za kakovost, ki jih bodo podelili ob otvoritvi sejma, prijavili prek 50 novih izdelkov, kar po svoje kaže, da je bil na tem področju od lanskega sejma napravljen precejšen korak. Zaradi mednarodne udeležbe pa si na sejmu obetajo tudi uspešne poslovne stike.

Še posebej velja napovedati, da bo v Kranju v sredo zanimiva vaja o razsutem oziroma razlitem nevarnem tovoru na železnici; prva tovrstna doslej pri nas. Koordinacijski odbor svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu gorenjskih občin pa bo na ploščadi Poslovno prireditvenega centra v terek popoldne organiziral tekmovanje: Tomos za varnejšo vožnjo. Pomerile se bodo tri najboljše ekipe iz gorenjskih osnovnih šol, najboljša pa bo za nagrado dobila kolo z motorjem znamke Tomos Avtomatik in zaščitno čelado. Podobnih prireditev in prikazov pa bo med sejmom, ki bo odprt od 6. do 9. junija, še več.

A. Ž.

Solidarnostni zbori

Kranj, 1. junija - Delavci osnovnih šol kranjske občine napovedujejo za ponedeljek, 5. junija, izredne zbere delavcev v znak solidarnosti z zahtevami slovenskih prosvetnih delavcev, ki so bile izrečene v Cankarjevem domu 31. maja. Hkrati opozarjajo na podoben problem v kranjski občini. Zbori bodo na vseh osnovnih šolah med 12.30 in 13.15 uro.

Predstavniki izvršilnih odborov OOS OS Kranja

17. SEJEM OPREME IN SREDSTEV

CIVILNE ZAŠČITE

- prikaz ekoloških filmov
- specialna vaja »Kranj '89«
- demonstracije
- celoten YU proizvodni pregled na področju CZ
- požarna zaščita, gasilska oprema
- zdravstvena, radiološka zaščita

KRANJ, 6. - 9. 6. '89

DEMOKRACIJA

Urednikova beseda

Danes je Demokracija — Odprte strani s prispevki slovenske alternative — zadnjič Glasova priloga. Čez štiri-najst dni (14. junija), bo izšla kot samostojni, neodvisni časopis slovenske alternative. Naročila za novi časopis že

Odprte strani

sprejemamo, prodajali pa ga bodo tudi kolporterji po vsej Sloveniji.

Prihodnji teden bodo izšle Odprte strani s prispevki o spremembah slovenske ustave. Vabimo k sodelovanju. Leopoldina Bogataj

IZ VSEBINE:

DIMITRIJ RUPEL

OD VLAKA ZGODOVINE DO VOZA DEMOKRACIJE

TOMAŽ PISANSKI

ALI SO BORCI SPROŽILI PRVI KAMEN PLAZU, KI BO POKOPAL SINDIKAT

ODPRTO PISMO

predsedniku predsedstva SFRJ,
vsem predsednikom predsedstev republik in pokrajin,
v vednost predsedniku Jugoslovanskega foruma za človekove pravice in varnost državljanov

Zgroženi nad dejstvom, da se zadnje čase pri nas — enako kot nekoč v fašističnih državah in pod krvavim Stalinovim terorjem in po njihovem vzorcu tudi v bivši Jugoslaviji — ustanavljajo pod imenom »izolacije« prava koncentracijska taborišča, nekdanji interniranci v jugoslovanskih taboriščih v Bileči in Ivanjici odločno protestiramo zoper obnavljanje te najbolj zavržene in nečloveške institucije, ki se danes dogaja pred očmi vseh narodov Jugoslavije, ki so se štiri leta trajajočem boju zoper fašistične osvajače komaj osvobodili njihove okupacije in njenih grozljivih posledic, med katere sodijo prav tako njihova koncentracijska taborišča.

Naj vsem naslovljenim in vsem tistim, ki danes na kraju samem (v tem trenutku na Kosovu), v prihodnje pa morda po vsej državi, izvajajo ali podpirajo tako politiko, priključimo v spomin nekaj besed iz znamenitega odprtega pisma, ki ga je 16. marca 1940, torej v času obstoja bileškega koncentracijskega taborišča, naslovil na podpredsednika takratne vlade dr. Vladimira Mačka Edvard Kardelj, ki je bil tudi sam na spisku internirancev.

Potem ko Kardelj poleg številnih drugih protestnikov širom Jugoslavije ugotavlja, da je Bileča, kjer je bilo omenjeno taborišče, »postala sinonim najbolj nečloveškega nasilja, sinonim groze, sinonim brezpravja, sinonim mučeništva, sinonim smrti! Bileča pomeni najgloblji padec človeške vesti!« Tu je treba pripomniti, da se je takrat vedelo za taborišče, medtem ko današnja lokacija taborišča, kamor so po uradnih podatkih odgnali že čez 200 ljudi s Kosova — po drugih cenitvah pa že blizu tisoč (!) — sploh ni znana, s čimer današnji policijski režim surovo prekaša celo starojugoslovanskega.

Kardelj nadaljuje z opominom, ki še danes velja za vse tiste, ki imajo sicer polna usta demokracije, za hrbotom pa nož za spodrezovanje še zadnjih ostankov svobode in človekovih pravic, — ko pravi:

»Ne naslavljam tega pisma na Vas, da bi prosil milosti za internirane mučenike. Njihova osvoboditev ni vprašanje zmage človeške nad nečloveškim, svetlega nad temnim, napredka nad reakcijo, ljudske vesti nad besom protiljudskih sil, ki je danes izgubil sleherni človeški lik, ki slepo udarja okoli sebe in s svojo strupeno slino obrizgava vse, kar je plemenitega in velikega ostalo v ljudskem gibanju.«

K tem besedam, ki tudi v nadaljevanju pisma vzbujajo asociacijo na današnje dogajanje na Kosovu, dodajamo, da so nekateri od podpisanih bivših internirancev v Bileči, kjer so bili takrat zaprti tudi srbski tovariši skupaj z Mošo Pijadejem, Lolo Ribarjem in drugimi, pozneje med prvimi javno opozarjali na krivice, ki jih glede svoje teritorialno-politične okrnjenosti prenaša tudi Srbija, toda nihče iz

med njih ni mislil, da je treba tako spremembo doseči s pomočjo tankov in z drugimi nezakonitimi, protustavnimi in celo barbarskimi metodami, skupaj s koncentracijskimi taborišči.

V zvezi s tem je treba omeniti, da je ime »izolacija« skrivaj prišla v našo pravno ureditev kot sinonim za koncentracijska taborišča in da so jo doslej zakonili že v vseh republikah in pokrajinah (tudi v Sloveniji!), čeprav pomeni očitno kršenje ustavnih in temeljnih človekovih pravic, saj lahko po njej policija sama in samovoljno, torej brez sodne odločbe, pošlje kogarkoli v izolacijo v drug kraj z omejeno pravico gibanja v bistvu brez vsake možnosti efektivne pritožbe. — Pri tem je, po besedah večine pravnikov in časnika (gl. Delo, 17. 5. 1989) težko najti opravičilo za pravnike, časnika, posebej pa še za delegate, ki so dvigali roke za take zakone, in nenazadnje tudi za člane predsedstva SFRJ, ki je končno prav te dni pritrdilo taki »izolaciji«, do česar po ustavi sploh ne bi imelo pravice, in je tudi v nasprotju z mednarodnimi obveznostmi SFRJ glede državljanov in političnih pravic, ki jih je sprejela tudi Jugoslavija.

Temu je za ilustracijo nezakonitosti v primerjavi celo s staro Jugoslavijo (!) treba dodati, da je le-ta za ustanovitev koncentracijskih taborišč morala predhodno dodati k zakonu o zaščiti države še dodatni člen (12/a), ki pa ga je njeno lastno upravno sodišče (nekakšno ustavno sodišče) razveljavilo kot protustavna.

Iz vseh teh razlogov zahtevamo, da se takoj anulirajo vsi zvezni in republiški zakoni o notranjih zadevah, v kolikor vsebujejo ukrepe o izolaciji, pri čemer naj storijo svojo dolžnost tudi republiško in zvezno Ustavno sodišče. Sočasno naj naša država izpolni dolžnost, ki jo nalagata svojim članicam 3. in 4. točka mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, ki ga je SFRJ ratificirala leta 1971, da prek generalnega sekretarja OZN takoj seznani druge članice pakta, katera določila krši in zakaj.

Nočemo policijske države!
Razpustite koncentracijska taborišča!
Anulirajte zakone o izolaciji!

Vsi preživeli interniranci jugoslovanskih koncentracijskih taborišč v Bileči in Ivanjici. Zanje: Milan Apih (avtor Bilečanke), Rudi Čačinovič, Pepca Kardelj, Vili Maurer, Ljorže Očepk, Vencelj Perko, Anica Vipotnik.

Za Ivanjico: Ivan Bratko.

Pismu se pridružujejo: nekdanji interniranci fašističnih taborišč, nekdanji zaporniki v Sremski Mitrovici in v drugih kaznilih v stari Jugoslaviji in politični zaporniki, obsojeni na dahavskih in vseh drugih procesih po vojni.

Rajko Pirnat

Majniška deklaracija 89 in suverenost Slovenije

V zadnjem času se pojavlja v stališčih »uradnih« družbenopolitičnih organizacij in tudi v bolj ali manj »svobodnem« tisku vse več očitkov t. i. Majniški deklaraciji 89, ki so jo sprejeli Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska demokratična zveza, Socialnodemokratska zveza Slovenije in Slovenska kmečka zveza, javno pa jo je prebral pesnik Tone Pavček na zborovanju (oz. javni seji) dne 8. 5. 1989 na Trgu osvoboditve. Od takrat omenjene organizacije zbirajo podpise te deklaracije in značilno za apolitičnost in celo politično apatičnost Slovencev je, da so v milijonskem številu podpisali deklaracijo proti uvedbi izrednih ukrepov na Kosovu, katere podpisovanje je organizirala »uradna« politika. Mnogo manj navdušeno pa podpisujejo Majniško deklaracijo 89, ki zahteva, da Slovenci in pripadniki drugih narodov živijo človeka vredno življenje v suvereni državi, v kateri se kaj takega ne bo zgodilo, enostavno zato, ker nima blagoslova »uradne« politike.

Majniški deklaraciji 89 se zlasti očita, da se zavzema za suvereno državo slovenskega naroda. Tako naj bi bila nacionalistična in separatistična, glede na to pač, kako jo želi kdo ožigosati. Podoben je tudi abotni očitke iz vrst mladinske organizacije, da majniška deklaracija vodi v suvereno državo tipa Romunije, kjer je suverena država, ne pa tudi njeni državljani (oz. pravilneje ljudstvo).

Zavzemanje za suvereno državo slovenskega naroda je le dosledno izpeljana pravica do samoodločbe. Trditi, da slovenski narod to pravico ima, hkrati pa, da je nacionalistično ali separatistično zavzemati se za uresničitev te pravice, je prvovrstno svetohlinstvo. In Majniška deklaracija 89 ne zahteva nič drugega kot to, saj pušča povsem odprto odločitev suverene države slovenskega naroda glede povezovanja z južnoslovanskimi in drugimi narodi v Evropi.

Očitek, da Majniška deklaracija 89 poudarja le suverenost slovenskega naroda in zanemarljivo pravice pripadnikov drugih narodov in suverenost državljanov oz. ljudstva, je prav tako prazen, čeprav ima močan demagoški naboj. Suverenost države ne pomeni nujno, da ljudstvo v njej ni suvereno, saj je n. pr. Francija suverena država, suvereni pa so tudi njeni državljani. Tretja točka Majniške deklaracije 89, ki govori o tem, kakšna naj bi bila suverena država slovenskega naroda, jasno poudarja spoštovanje človekovih pravic in svobod in v demokratično, ki vključuje politični pluralizem. Le tako urejena država omogoča suverenost državljanov oz. ljudstva, torej omogoča, da državljani nadzirajo lastno državo, ne pa, da le-ta nadzira njih. Avtorji tega očitka bi se lahko zamislili nad dejstvom, da v sedanji Jugoslaviji niso suvereni niti narodi niti državljani.

Razmerje med suverenostjo naroda in suverenostjo ljudstva je pač v tem, da prva predstavlja pravico naroda do samoodločbe, ki pomeni tudi pravico ustanovitve suverene države, druga pa vladavino ljudstva v taki državi. V Evropi se države praviloma oblikujejo kot nacionalne države, torej kot države enega ali redkeje več narodov, na vsak način pa so nacionalno opredeljene. Trditi, da državo ustanovi neko nedefinirano ljudstvo, kaže na nerazumevanje nastajanja držav. Zato je očitke, da je Majniška deklaracija 89 zaradi izraza »suverena država slovenskega naroda« nacionalistična, le cenena demagoška zvijača.

Zato mora vsakdo pri sebi premisliti, ali želi še naprej živeti v takih razmerah, kot sedaj, ali pa jih želi spremeniti tako, kot izjavlja Majniška deklaracija 89. Ko se bo odločil v tej dilemi, se mu ne bo težko odločiti glede podpisa.

Pred mesecem in pol, ko je v prilogi Gorenjskega glasa izšla prva številka Demokracije, se je zdelo kar neverjetno, da bi lahko naš časopis postal tudi tednik. Danes pa vam, dragi bralci, že z veseljem najavljamo prvo samostojno, sicer pa že četrto številko Demokracije.

Ob tem, ko zapuščamo Odprte strani, se zahvaljujemo kolektivu Časopisnega podjetja Glas, ki nam je pripravo odprl svoj prostor in na ta način pripomogel tudi k razširitvi slovenskega medijskega prostora.

In kaj prinaša ta naš neodvisni tedenski časopis?

Na šestnajstih straneh, kolikor je njegov obseg, boste lahko spremljali aktualne dogodke tako iz Slovenije, Jugoslavije, kakor tudi od drugod po svetu. Na podlagi tedenskega kronološkega pregleda se bomo teh dogodkov lotili v obliki poročil, komentarjev in nenazadnje tudi karikature. V vsaki številki boste našli tudi intervju, pogovor, kot doslej pa prostor namenjamo vsem alternativnim političnim zvezam, pa seveda tudi našim bralcem v obliki pism in odmevov. Za to rubriko vas ponovno vabimo k sodelovanju, saj boste na ta način ne le kritično komentirali aktualna dogajanja, ampak tudi soustvarjali naš časopis.

Vse to, kar smo vam sedaj našli, je nekaj iz vsebine prihodnje, samostojne številke, ki vam je danes ne bomo razkrili v celoti. Zato pa upamo, da bo presenečenje večje 14. junija, ko bo torej izšla četrta številka Demokracije.

Uredništvo

NAROČILNICA

Podpisani

Št. osebne izkaznice in občina, ki jo je izdala

Naslov

Pošta

...Naročam tednik Demokracija.

Naročnino za tri mesece bom poravnal po prejemu položnice.

ČASOPISNO PODJETJE GLAS
CESTA JLA 16
64000 KRANJ

Posamezna številka Demokracije v kolportaži stane 7.000 din, naročniki imajo 10 odstotkov popusta. Naročnina za julij, avgust in september velja 82.000 din. Za naročnike se cena ne bo spreminjala, v prodaji pa se bodo cene Demokracije gibale v skladu z rastjo cen dnevnega tiska.

Časopisno podjetje Glas

Dimitrij Rupel

Od vlaka zgodovine do voza demokracije

Zgodba o sporu znotraj alternative je izmišljena — obstaja samo spor med režimsko in alternativno pozicijo

Nekoč v — za nekatere tako nerazumljivo oddaljenih, za druge pa vendar še živo skelečih — sedemdesetih letih smo slišali in brali znamenito metaforo o vlaku zgodovine, s katerega je treba vreči slepe potnike. Bila so to stroga in po današnjem splošnem prepričanju klavna leta, ki so zavrli začetke politične demokratizacije. To demokratizacijo povezujemo z osebnostjo Staneta Kavčiča, s sintagmami kot **liberalizem, gospodarska reforma, zahodnjaštvo, delničarstvo** itn. Vse te stvari so dobro znane. Dodal bi jim le še podatek, da se je zame osebno ta zgodba začela že 1968, ko sem bil — ob študentovski **Tribuni** in literarnem **Katalogu** — predmet obsodbe v prosluli javni izjavi **Demokracija** **da, razkroj ne!**, ki jo je podpisala dvanajstera znanih kulturnih delavcev. Tej izjavi sem smel takrat (zaradi še dejavne moči liberalizma) ugovarjati z nasprotno izjavo **Demokracija da ali ne?**

Tudi v omenjenih strogih in klavnih sedemdesetih je obstajala nekakšna alternativa. Njena značilnost je bila v tem, da je bila sposobna uradna partijska stališča opremljati z zvenečimi atributi, jih krasiti z radikalnimi izjavami in metaforami, kot je tista, ki sem jo omenil na začetku: »metati nepotrebnih in neljube potnike z vlaka zgodovine!« Kot je znano, so s tega vlaka vrgli četverico s FSPN (Arzenšek, Hribar, Jerovšek, Rus) in Franceta Bučarja s Pravne fakultete. Vrgli so seveda najprej Kavčiča, potem pa še premnoge »liberalce«, »nacionaliste«, »tehnostrate«, »menedžerje« itn.

Alternativa je takrat stanovala v študentovski **Tribuni** (iz katere sem bil odšel že leta 1971), v Marksističnem centru ZKS in še marsikje. V času največje revolucionarne evforije se je ta alternativa lotila tudi mene, recimo v članku »Junak buržoazne srenje«, nad katerim so objavili sliko strlekega voda, ki opravlja svojo revolucionarno dolžnost nad očitnimi buržuji. O tej stvari je slikovito (in samokritično) govoril Igor Bavčar v svojem intervjuju v lanskim **Novi reviji**. Boris A. Novak je tisto »revolucionarno« početje — v neki ogorčeni polemiki — imenoval početje »lumpenproletarcev« oz. »lumpov«.

Bistveni podatek o delovanju tedanje alternative je vsekakor v tem, da je bila podaljšana roka vladajoče partije. Še drugače povedano: bila je lažna alternativa.

Toliko o zgodovini! Ko se ne bi ponavljala! Ko ne bi bili nadobudni strojevodje tistemu vlaku zgodovine obudili življenja! Kako se je to zgodilo in čemu?

V zadnjih dneh se je v slovenskem (**Delo**, **Mladina**, **Dnevnik**) in hrvaškem (**Danas**) tisku razveljavila razprava o sporu znotraj slovenske alternative. Ta spor naj bi bil izbruhnil v zakulisju razpovedi zborovanja na Trgu osvoboditve 8. maja 1989. Mladinski funkcionar Dejan Verčič je za revijo **Danas** (članek Jasne Babič z dne 16. svibnja 1989) je delno ponatisnilo ljubljansko **Delo** 17. maja 1989) spor opisal takole:

Rupelci in tomiševci mislijo, da je Zveza socialistične mladine Slovenije vlečni konj, ki je vprežen v voz demokracije, s katerim bi se prevzeli oni. To »alternativno« misel, ki prav posrečeno spominja na metaforo, ki je bila proizvedena v krogih kulturno—revolucionarne alternative v 70. letih, namreč na metaforo o vlaku zgodovine, s katerega je treba vreči slepe potnike, je Verčič izrekel novinarki, ki je ob nastopih novih slovenskih zvez oz. ob Majniški deklaraciji zapisala, da gre za obsedenost s slovenskim nacionalnim programom, ki ne ponuja drugega kot pravico Slovencev do odcepitve, nakar je dodala tole: Na kratko: ko ga ne bi bilo, bi si morali sojenje pred Vojaškim sodiščem v Ljubljani izmisliti.

Pustimo zaenkrat ob strani nespoštnosti, ki so jih ob isti priložnosti na račun novih zvez izrekli različni mladinski funkcionarji in njihov zvesti služabnik Slavoj Žižek. (Tako ga ne imenujem jaz, ampak novinarka v stavku: »Skupnica posebnih slovenskih umov, zbranih ob Slavoju Žižku, ni neposredno vpisana v članstvo mladinske organizacije, vendar ji z izredno močnim analitičnim aparatom Zvesto služi pri razkrinkavanju mehanizmov in strategij, na katerih temelji politična moč...«)

Jasna Babič je res predvsem novinarka **Danasa** in kot takšna predstavlja določene interese v hrvaškem političnem življenju, toda zdi se mi, da se ji je spotoma (nehoti?) posrečila neka naravnost epohalna povezava. Ko pred očmi hrvaške/jugoslovanske javnosti, ki dobro sliši na različne spore na »levici«, razmotava najnovejši slovenski politični klobčič, predlaga, naj bi delu slovenske alternative sodili pred ljubljanskim vojaškim sodiščem! Ta predlog ne velja za mladinsko organizacijo, ki ji je **Danas** dal veliko prostora, da se je otrsela neprijetnih družabnikov; in seveda ne velja za uradno slovensko politiko, ki naj bi bila potegnila mejo nasproti »nacionalno pretirano obarvanim zahtevam«. To izvemo iz članka »Prvo presudno iskušenje«, ki je objavljen pred omenjenim, in ga je podpisala Jelena Lovrič.

Omenjena članka torej pripovedujeta naslednjo zgodbo: v Sloveniji obstaja peščica nacionalistov, od katerih se distancira tako partija kot ZSMS, in ti nacionalisti pehaajo Slovenijo v podobno pogubo kot mitingaši s Kosovega polja. Ta smešna zgodba ni pomembna zaradi svojega internacionalističnega in državotvornega sporočila, ampak zaradi že omenjene epohalne povezave. ZSMS in partija sta v tej zgodbi povezani v tisto politično združbo, ki obsoja nacionaliste in ki bi — po logiki zagrebskih novinarov — morala nadaljevati s sojenji pred vojaškim sodiščem. »Ko ga ne bi bilo, ki si ga morali izmisliti!«

V luči te epohalne domislice tega, kar smo počeli na Trgu osvoboditve, ni več mogoče razumeti kot protest zoper ljubljanski proces, ampak kot predlog za začetek novega. Prvi del manifestacije (»javna seja predsedstva ZSMS« plus Bavčar) naj bi potemtakem bil manifestacija za vojaški proces, v drugem (v katerem so nastopili SDZS, SDZ, krščansko-socialno gibanje in Odbor za varstvo človekovih pravic na Kosovu) pa naj bi se predstavili kandidati za tak proces!

Pravkar zapisano seveda izhaja izpod hrvaškega peresa. Toda: ali je res tako iz trte izvita pogodba med partijo in ZSMS? Je res tako neverjetna domneva, da ZSMS igra državno konstruktivno, ne pa alternativno vlogo? Ali je potemtakem sploh mogoče govoriti o sporu znotraj alternative? Ni to mogoče spor med lažno alternativnim (oz. režimskim) in dejansko alternativnim kolektivom? Je sploh mogoče govoriti o sporu v alternativni?

Ta vprašanja so po vsej verjetnosti preveč preprosta in nemara so v marsičem pretirana — če pomislimo na nekatere sijajne nastope Anderličeve garniture in na vlogo, ki jo je v okviru ZSMS odigral Janez Janša.

Toda: ali ni predvsem res to, da mladinska organizacija predstavlja del uradne slovenske politike; da gre za državno dotirano organizacijo z vsemi privilegiji, ki izhajajo iz njenega državnega, ustavnega in zakonsko sankcioniranega položaja: od financ do zagotovljenih mest v političnem sistemu?

Jasno je, da so v (sprti, dejansko pa neobstoječi) alternativni velikanstvo razlike že na prvi pogled. Na eni strani zagotovljena finančna,

prostorska in politična infrastruktura, na drugi nezanesljivo samofinanciranje in njegov legalen položaj. Na eni strani »avtomatično«, na drugi faktično in prostovoljno članstvo. Na eni strani podrejenost višjim političnim instancam, na drugi samostojnost. Na eni strani zagotovljen dostop do vseh ustanov sistema in do medijev, na drugi strani vsakodnevni boj za obstanek...

Zgornja vprašanja se zdijo marsikomu nenavadna in nemara celo nedostojna. Na prvi pogled je res tako. Toda: ali ni glavni mladinski ideolog Ocvirk pred kratkim (v **Dnevniku**) izrekel misli, da si lahko slovenski politični prostor mirne duše razdelita zgolj partija in mladina? Ali ni rekel, da nove zveze niso naredile prav ničesar?

Ocvirk ni rekel le tega, in pri tem, kar je rekel, v mladinskih vrstah ni osamljen. Poskusil si je — za potrebe ZSMS — prisvojiti Zbor za ustavo, ki — kot je znano — izhaja iz osebne pobude Petra Jambreka, ustavne komisije Društva slovenskih pisateljev, novih zvez in Bavčarjevega odbora, ki se jim je pač pridružila tudi mladina. V najnovejšem dopisu **Dnevniku** (17. maja) je skušal vnesti razdor med zvezami, ki jih je še maloprej sploh odklanjal: pohvalil in izrazil je slovensko kmečko zvezo in Zvezo slovenske kmečke mladine. Ocvirkovi

kolegi pa so se vsi po vrsti lotili slovenskega nacionalnega vprašanja, da bi dokazali neumnost uveljavljanja nacionalnega načela v današnjem času.

Problem nacionalne suverenosti

Ob vsem tem bi bilo mogoče napisati obsežno razpravo, česar tu ne morem storiti. Vendar ne morem mimo poglobljenega, namreč mimo vprašanja, kakšen pomen pripisujemo nacionalni družbi, njeni notranji ureditvi in njenim zunanjim odnosom.

Moram priznati, da sem zgrožen nad ravni razpravo o teh problemih, ki je razvidna predvsem v tekstih nekaterih »mladinskih« ideologov. Ta raven spominja na kulturnorevolucionarno 70. leta in na metanje z vlaka zgodovine.

Tu se povsem strinjam s kritičnim komentarjem Alija Žerdina in Igorja Mekine v **Mladini** (»Stranke ali stranski tir«, 19. maja 1989): ugotovila sta namreč ideološko skladnost naše »levice« (RK ZSMS, Klub 89, Bavčarjev odbor), s komunisti domače in drugih republik.

Katastrofalno raven novelevičarskega razpravljanja o nacionalni

suverenosti Slovenije lepo ilustrira ugotovitev, da sta Albanija in Romunija sicer suvereni, vendar nedemokratični; iz česar naj bi sledilo, da nacionalna suverenost ni pomembna. Takšno argumentiranje bi lahko primerjali z razmišljanjem o čudovito lepi ženski, ki je zašla na takšna ali drugačna kriva pota. Zato naj nam poslej lepote ne bi več ugajale!?

Nacionalna suverenost ne zanima oz. moti le imperialistične in t. i. vodilne narode v mnogonacionalnih državah. Nič čudnega, če na »državljski demokraciji« vztrajajo ravno Srbi: po eni strani hočejo hegemonijo, po drugi strani se vse lepo pokriva tudi s proletarskim internacionalizmom!

Drugi argument novelevičarskih ideologov zadeva sodobne integracijske procese. Po eni strani seveda ni mogoče zanikati problematike nacionalnih suverenosti in v teh procesih: z njo se navezadnje spopadajo tudi velike nacije v Evropski skupnosti. Po drugi strani se v postmodernih družbah etnične in kulturne posebnosti, decentralizacija, »lokalne« identitete in podobni pojavi šele resno razvijejo, o čemer nam navezadnje pričajo tudi procesi v ZDA.

Seveda je za Slovenijo temeljni problem nerazvita, parazitistična, ideološko primitivna, ekspanzivna in agresivna »jugovzhodna« Jugoslavija. Po načelu »en državljan — en glas« hoče gospodariti tudi v Sloveniji. Nimam pojma, kako si naši novelevičarji predstavljajo zaustavitev delovanja tega načela na Slovenskem — če to delovanje sploh hočejo zaustaviti? Le z varovanjem državljskih pravic ga prav gotovo ni mogoče zaustaviti. Da je za pluralne družbe načelo preglašovanja sporno in uničujoče, povedo že pisci politoloških učbenikov. Nacionalne komponente

pluralnih držav je mogoče (če takšno hotenje sploh obstaja) varovati le z obmejitvijo nacionalnih sistemov. Takšno obmejevanje je — kot vemo že iz Zedinjene Slovenije in navezadnje iz temeljnih točk OF — (neuresničen) cilj slovenskega gibanja že poldrugo stoletje. Majniška deklaracija 1989 to varovanje slovenskega sistema imenuje suvereno državo slovenskega naroda!

Naši levicarji pravijo, da nacionalno vprašanje danes ni moderno. Zgodovinski spomin pa nam nasprotno pravi, da niso moderne prav izjave o nemodernosti nacionalne problematike: levicarji to trobijo najmanj sedemdeset let!

Naj sklenemo: zgodba o sporu znotraj alternative (Rastko Močnik govori o sporu med **alternativo in opozicijo**) je izmišljena. Obstaja samo spor med režimsko in alternativno pozicijo. Biti hkrati na obeh in v alternativni, to uspeva le našim levičarskim ideologom. Res pa je, da so se te »dialektike« učili dolga leta. Kako je vse znano, kako se kar naprej vrača isto!

Hubert Požarnik

Nove politične zveze in mladi

ZSMS računa s porazom opozicije na Slovenskem — podžgan in škodljiv generacijski konflikt

Novo ustanovljene politične zveze do sedaj niso našle prave poti do mladih. Tudi društva za varstvo okolja in sploh vse iniciative, ki jih ne sprožijo ali ne vodijo mladi, poročajo o podobnem pojavu.

Že ob študentskih nemirih leta 1968 je bilo podobno. Politično angažirani del mladih ni zahteval le boljši svet, ampak je pokazal tudi globoko nezaupanje do odraslih, sindikalnih in drugih institucionalnih političnih organizacij. Slogan — »ne zaupajmo nikomur, ki je starejši od 35 let«, in antiavtoritativno kot ideologija sta iz tistega časa.

Po delnem političnem mrtvilu konec 70-ih let je mladina povsod v Evropi spet v središču javnega političnega dogajanja. Parlamentarne in strankarske razprave na tem, kot so na primer Mladinski protest in demokracija država ali Politični izziv mladine se kar vrstijo. Zaključki so podobni onim, do katerih prihajajo instituti, ki proučujejo javno mnenje: Prepad med političnim sistemom in »njegovo« mladino se veča.

Alternativno in protestno gibanje mladih ter njihove zahteve po »novi« politiki po mnenju večine niso obrobni pojavi, ampak le konica mnogo širšega dogajanja v mladi generaciji. Vsi znaki kažejo, da se oblikuje novo, trajno socialno gibanje. O njem nam nekaj povedo odgovori mladih na vprašanje: »Kaj mislite o organizacijskih oblikah političnega delovanja.« Zgovoren je podatek, da večina mladih danes verjame, da je sodelovanje v raznih bazičnih iniciativah ter alternativah in projektnih skupinah bolj učinkovito, kot izrekanje pri volitvah za en ali drugi strankarski program.

Dve tretjini mladih v Zahodni Nemčiji in prav toliko v ZDA si sploh ne more zamisliti politične stranke, v kateri bi želeli delovati. Celotno med tistimi, ki so včlanjeni v mladinsko organizacijo etabliranih strank, jih večina zavrača, vodenjem in programi ni zadovoljna. V svojem delu: »Neuspešni pogovori. Komu koristi dialog z mladino?« Peter Roos, priča pogovorov, ki jih je imelo vodstvo nemške krščanske demokratske zveze v času svojega partijskega dneva s »spodobnimi« mladimi ljudmi, ugotavlja, da večina mladih, ne glede na to, od kod prihaja — iz meščanskega, kmečkega ali delavskega okolja — nima nobene zaupanja več v programe strank in njihove voditelje. Zato je tudi vedno več znakov, da želi mladina delati politiko in na svoj način.

Seveda ne manjka tudi »uradnih« študij o motivih tega dogajanja med mladimi. Po pričakovanju zasledimo kot razlog strah mladih pred prihodnostjo, pretirano kritičnost do generacije svojih staršev, mučne občutke anonimnosti, nemoči,

identitetno krizo in kar je še tega. Mladi temu seveda ugovarjajo. Po njihovem niso oni, ampak sistem in drugič — problemi, ki jih načenjajo, niso »specifični za neko starost«, ampak so temeljni problemi sodobne kulture in države. Tega jim dejansko ni mogoče oporekati. Tudi tega ne, da politično najbolj angažiran del mladih kaže neverjetno intelektualno prodornost in originalnost. Marsikateri politik je že izkusil, da se je bolje dajati s svojim starejšim kolegom, kot z mlajšim rebelom, posebno če je tudi ta mnenja, kot je bilo mogoče nedavno tega prebrati na neki fasedi, da resnična katastrofa ni to, kar nam grozi, ampak to, da tečejo stvari še vedno tako, kot tečejo.

Tako kot pred 20 leti, se torej tudi ob sedanjem zaletu mladih zastruje dilema: distanciranje, konfrontacija ali kooperacija med generacijami. Z drugimi besedami — ali je politično modro, dodati zahtevo »država (taka kot si) poberi šila in kopita« še zahtevo »in z njo vsi, ki ne sodite v našo generacijo«?

Mladi so upravičeno razočarani nad razmerami v svetu. Toda ali je mogoče krivdo pripisati eni ali dvema generacijama v celoti? Seveda ne. Zato tudi ni razloga za apriorno nesodelovanje s tistimi posamezniki in skupinami, ki se že desetletja trudijo, tudi za ceno velikih osebnih žrtv, za pravo isto, kot mladi danes. Tisti, kateremu so važnejša leta kot vse drugo, bo moral prej ali slej ugotoviti, da škodi stvari sami. Bolj razumna in humana prihodnost se ne dobiva s staranjem, ampak v sedanjosti, z zavestnim (sodelovanjem širkega kroga ljudi).

Kot da nekateri iz slovenske mladinske organizacije tega ne vedo. Že to, da se mladinska organizacija, ki ji gre v resnici veliko zaslug za sprožitev procesa demokratizacije pri nas, pripravlja na nove skupščinske volitve, na katerih bo kot stranka skušala zmagati, lahko vzbuja pomisleke. Toda čemu sedaj, ko še ni nič zanesljivo in dobljeno, tolikšna nestrpnost do vseh tistih, ki bi morali že ob površni analizi veljati za partnerja? Povsem nesprejemljivo je, sedaj, ko stojimo v Sloveniji verjetno pred resno politično konfrontacijo, saj si partija ne bo pustila vzeti oblasti iz rok, alternativa (beri opozicija) pa ne more pristati na vlogo, ki ji jo partija namenja: sodelovati v procesih reforme, ki ne bodo načeli temeljev družbenopolitičnega sistema, očitati predstavnikom opozicije liderstvo, fantazmagorično ugotavljati »razkol narodnega konsenza nekomunističnega dela Slovenije« in podtikati, da so nove zveze obsedene z narodno suverenostjo in zato »zgolj in sami prežvekujejo izrabljeno za nikogar zanimivo nacionalno paradigmo«. Ali pa trditi,

da so »politični programi novih političnih zvez le ceneni štosci«, da se »opozicija giblje znotraj istega ideološkega horizonta kot uradna slovenska politika«, da gre »pri opoziciji zgolj za maloštevilne skupine intelektualcev, ki jih je povozil čas in sklepati partnerstvo zgolj z »novelevičarji«. Ali gre res samo za »nezrele politične ambicije in igre« ali za kaj več?

Več kot očitno je namreč, komu gre vse to v prid. Zato se ne smemo čuditi niti temu, da nekateri poklicni, dobro plačani funkcionarji (nekdanjeja?) komсомolа in še danes v vseh pogledih privilegirane ZSMS (kar daje njihovim izvajanjem dodatno, ne zgolj »generacijsko« dimenzijo), zadnji čas na ves glas pozdravljajo prve, ne samo slovensko usmerjene organizacije na Slovenskem in škodoželjno računajo s porazom opozicije na Slovenskem, ker bodo proti njej menda glasovali (poleg komunistov seveda) vsi priseljenci.

Lep primer je Majniška deklaracija. Da je proti njej Zveza komunistov in njena kamarila, je razumljivo. Mislim pa daje, da je trn v oči tudi ideologov ZSMS in jo zato njeno predsedstvo ni hotelo podpisati. Posebno še, ker so njena pojasnila hudo trhla. Zavzemanje ZSMS za zgolj človekove svobode in državljanske pravice (za katere se izrekajo seveda tudi podpisniki deklaracije) je zadostno le v enonacionalni državi, ne pa tudi v večnacionalni, kulturno in ekonomsko povsem različni in politični nenotni Jugoslaviji; kot da predstavniki mladinske organizacije ne vedo, da je enotna in demokracija Jugoslavija za sedaj (in verjetno še za desetletja) utopija. ZSMS z zanikanjem nujnosti slovenskega nacionalnega programa in slovenske nacionalne države zato ne navadno spominja na kritiko majniške deklaracije iz drugih republik.

Podžgan je škodljiv generacijski konflikt, s katerim se zadnje čase srečujemo na Slovenskem, lahko opozicija premosti s tem, da čimprej predloži izčrpen pozitiven politični program, dokaže, da odločno stoji za njim in vodi z mladimi strpen in konstruktiven dialog. Posebno še s tisto veliko večino mladih, ki danes (navidežno) apatično stoji ob strani.

Spomenka Hribar

Drugačen začetek bivanja slovenskega naroda

Pomembna razlika med deklaracijo iz leta 1917 in današnjo partijo in alternativo najbolj moti suvereno bivanje slovenskega naroda.

Če »začetek« bivanja razumemo kot postavitev temelja načina bivanja, potem predstavlja Majniška deklaracija 1989 zagotovo takšen temelj nadaljnjega bivanja slovenskega naroda. Menim, da ni po naključju, temveč po neki globlji resnici kot skrivnosti artikulacija tega, kaj Slovenci danes, v letu 1989 hočemo, dobila ime »Majniška deklaracija« - istoimenski iz leta 1917.

Primerjava Majniške deklaracije iz leta 1917 in današnje

Kajti prav iz primerjave obeh razvidimo novost tega »drugačnega začetka« slovenskega bivanja: Majniška deklaracija 1989 pod prvo točko zaključuje: »hočemo živeti v suvereni državi slovenskega naroda«. To je temeljna politična volja, ki je bistveno drugačna kot tista v letu 1917, ko te odločnosti za lastno samostojnost ni bilo, saj se v isti sapi in na isti ravni v Habsburški monarhiji že iskala »strega« za svojo neobglenost in neodločnost. Majniška deklaracija 1989 namreč ne izključuje povezav z jugoslovanskimi in drugimi narodi v okviru prenovljene Evrope, dopušča in celo predpostavlja jih - toda na drugi ravni, na ravni suverene odločitve svoje države oziroma državljanov.

Gre torej za pomembno razliko: v primeru Deklaracije iz leta 1917 je šlo za prenos suverenosti na Habsburško monarhijo, letošnja Deklaracija pa postavlja možen suveren prenos nekaterih kompetenc na to ali ono skupno državo, če bomo v katero (po suvereni odločitvi) vstopili. Suveren prenos kompetenc je pogojen, in v tem smislu začasen, prenos suverenosti je trajen oziroma jo je težko dobiti nazaj. Morda bi bili še danes v okviru Avstrije - na podlagi Majniške deklaracije 1917 - če ne bi bila razpadla.

Takšna artikulacija suverenosti, kakor je v Deklaraciji 1989, je možna seveda zato, ker je utemeljena na spoštovanju človekovih pravic in svobod, in - iz tega logično sledi: na demokraciji, ki vključuje politični pluralizem, ter na družbeni ureditvi, ki bo zagotavljala duhovno in gnotno blaginjo v skladu z naravnimi danostmi in v skladu s človeškimi zmožnostmi državljanov Slovenije. Ta, tretje navedeni (kar pa ne pomeni, da je manj pomemben!) kriterij logično sledi iz odločitve, da hočemo živeti v suvereni državi slovenskega naroda, se pravi iz sprejetja odgovornosti za svoje bivanje nase. Ker niti posameznik niti narod ni subjekt, neomejen na vse strani, ampak mora biti obmejen, je zavedanje

te obmejenosti z naravnimi danostmi in skladnosti s človeškimi zmožnostmi državljanov te skupnosti tisti temelj, na katerem skupnost kot suverena država sploh more eksistirati. Takšna zastavitev bivanja slovenskega naroda je nedvomno njegov nov/drugačen začetek, ki izhaja iz že dogodene odločitve (osvoboditve!) ljudi in jo - s svoje strani kot ubesedeno dogodje - utemeljuje.

Kdo in zakaj odklanja Majniško deklaracijo 1989?

Ni čudno, in menim, da je prav zato Deklaracija naletela na odpor, ne le pri oblasteh (partiji), ampak tudi pri delu t. i. alternative, ki se še ni osvobodila strahu in manjvrednostnih kompleksov, ki (še?) ni sposobna vzeti svoje eksistence nase - v neodvisnosti od partije - in ne eksistence svojega naroda kot svojega in suverene. Kajti nedvomno je suvereno bivanje nekega naroda hudičevo naporna »stvar«, še posebej - res - za majhen narod. V tem strahu, v tej neosvobojenosti vidim glavni vzrok za odklanjanje Deklaracije s strani »alternative«, in njeno iskanje vseh mogočih razlogov za vzvišeno zmrdovalje nad njo. Razlogi, s katerimi opravičujejo svoja odklonila stališča do Deklaracije, so različni:

— Poudarjanje suverenosti slovenske države da pomeni zahtevo po odcepitvi od Jugoslavije... in mi smo majhni in nepomembni in to da bo grozno... Toda nek narod ni suveren le tedaj, ko reče »ne, nočem živeti v tej državi«, temveč tudi tedaj, ko reče »da, hočemo živeti v tej državi«. Toda pod takimi in takimi pogoji!

— Suverena da je tudi Romunija, pa je na znotraj, do svojih državljanov totalitarna. To je res. Saj mednarodno pravo zgolj »konstatira« obstoj, legalnost neke države. Toda to pravo je še vedno utemeljeno na kantovskem principu avtonomije posameznika, (ne pa na njegovi nedotakljivosti!), ki pa mora biti državi pokoren, in je suverena in nedotakljiva le država. V Deklaraciji pa je suverenost utemeljena prav na spoštovanju človekovih pravic in svobod; in v tem temelju tega spoštovanja pa je zavedanje človekove apriorne nedotakljivosti, ker je vsakdo enkratno in neponovljivo bitje (zato ga nihče, niti država niti partija ne sme zavoljo drugačnega mišljenja, nacionalnosti... ne ubiti ne maltretirati!). Iz takšnega pojmovanja človeka je izvedena demokracija, ki vključuje politični pluralizem in družbena ureditev, ki je v skladu z naravnimi danostmi in v skladu s človeškimi zmožnostmi državljanov.

nov, se pravi, na zavedanju meja, tj. svetosti življenja. Suverenost, kakor je v Deklaraciji utemeljena, torej prav predpostavlja vse tisto, v imenu česar bi se ji nekateri odpovedali. Zaradi primera Romunije... Ne da bi premislili vprašanje, ali je - sicer legalna - totalitarna država (Romunija itd.) tudi legitimna? Ali ne reducirajo legitimnost na legalnost!

— Deklaracija da s poudarjanjem slovenske suverenosti izključuje iz svoje srede ostale ne-slovenske državljanke. To je Deklaraciji pač podtaknjeno, kajti eden od temeljnih pogojev slovenske države je prav v družbeni ureditvi, ki bo ... v skladu s človeškimi zmožnostmi državljanov Slovenije - in ne le Slovencev. Šele narod, ki se počuti in je suveren v vprašanih svojega obstoja, državljane ne-Slovence gleda kot ljudi, ki ga ne ogrožajo. Saj njihove prisotnosti ne občuti kot prisotnosti »večinskega« naroda (ali »a-nacionalnega« delavskega razreda, t.j. partije). Iz strahu, iz ogroženosti se poraja sovraštvo ne iz osvobojenosti od strahu in duhovne prostosti.

— Da sta v Deklaraciji kot izhodišči, temeljni zahtevi postavljeni slovenska nacionalna samobitnost in državna suverenost in da je vse drugo postavljeno v funkcijo afirmacije nacionalne suverenosti in samobitnosti. No, besede »samobitnost« v Deklaraciji sploh ni. Govorjenje o tem, da je »vse drugo« postavljeno v funkcijo nacionalne suverenosti, pa je spreverjanje dejstev, zapisanih v njej: suverenost slovenske države je lahko le posledica spoštovanja človekovih pravic in svobod, demokracije s političnim pluralizmom... Na tem »vse drugo« je slovenska suverenost, za katero se Deklaracija zavzema, prav utemeljena.

Različna stališča o teoriji demokracije

Vztrajanje na »formalni demokraciji«, ki da je »prazna forma brez vsebine« je konec koncev zagovarjanje teorije »en človek - en glas« - vsekakor pa je v teoretski zagati, kako to »teorijo« teoretično ovreči. Ovreči pa je ni mogoče, če v svojo teorijo ne vzdigneš tistega, kar si potisnil v slepo pego: narodnost. Na politični ravni je »nacionalnost« res le ena od državljan-skih pravic in svobod, na eksistencialni ravni pa je njen pomen globlji: skoz materin, »domač« jezik mi je razumljiv in tako odprt in »domačen« svet. Vztrajanje na narodnem v tem smislu ni provincialna zaplankanost, ampak je zavedanje tistega, korenin, iz česar in prek česar sem šele človek - prebivalec sveta, svetovljan. Potiskanje

eksistencialne ravni narodnosti na raven »samorazumljivega« in enačenje s politično ravni pomeni narodno podrejanje kakršnikoli že politični pragmatiki. Toda eksistencialno in politično sta dve različni stvari. Toda v živem življenju to ne pomeni, da moraš in smeš od živga človeka vse to odmisli, temveč nasprotno: da bi bila teorija demokracije sploh uresničena, pomeni, da moraš družbeno življenje urediti tako, da je posameznik enakopraven z drugimi, čeprav je te in te rase, spola, nacionalnosti, verskega in političnega prepričanja - ne pa živga človeka reducirati na »idejo« demokracije. »Teorija« en človek en glas pa zahteva prav redukcijo živih, različnih ljudi na abstraktnega človeka, ki naj bi bil človek-Državljan, brez določene rase, spola, nacionalnosti, verskega in političnega prepričanja... Isto je z ideologijo proletarstva, ki trdi, da je proletarec »brez domovine«, da »imajo vsi proletarci enake interese«, da »proletarec nima nič«, da »mora pozabiti svoj materin jezik... Ko to »teorijo« proletarstva kot teoretsko »idejo« spremeniš v »idejo« in jo preneseš v živo življenje, to pomeni, da žive ljudi, delavce, ki imajo vsak svojo domovino, svoj jezik in v različnih okolišjih različne interese, reducirati na »idejo« proletarstva. Kaj to pomeni, smo doživeli. Proletarizacija celih narodov, enakost v revščini, onemogočanje materinega jezika...

Tisti torej, ki se zavzemajo za »formalno demokracijo abstraktnega državljan«, delajo iz teorije demokracije ideologijo. Le nadomeščajo ideologijo Proletarstva z ideologijo »abstraktnega državljan«; logika pa je ista. Ni čudno, da so prav tisti, ki postavljajo »demokracijo na prvo mesto«, in hkrati zavračajo nacionalno državnost in suverenost, danes bliže partiji/oblasti, kakor pa »nacionalisti, nacionalkulturniki« itd. In to tisti partiji, ki je kot Partija glavna ovira za sprostitev v demokracijo! Tako jo hote ali ne hote podpirajo v njeni neodločnosti tako pri dopuščanju političnega pluralizma kakor pri zavzemanju in realiziranju nacionalne suverenosti in državnosti.

Ima pa lahko zveza velike prednosti pred drugimi organizacijskimi oblikami, če jo razumemo in cenimo že vnaprej kot nefiksirano kulturno politično obliko; kot prostor srečavanja različnih idej, pobud, usmeritev. Stranka, ki je po naravi ideološko ozka in organizacijsko stroga, takšna mora biti, sicer ni več operativna, postavlja srečavanjem idej kaj hitro nepremostljivo mejo; reducira tudi duhovno, kulturno, osebnostno. Prepoudarja pripadnost skupnosti in oblastništvu, medtem ko more prav zveza širiti zavest o skupnosti različnega, o družbi, ki je ne bi smeli zvesti le na vprašanje - oblikovanja in pre-razdeljevanja - oblasti. V tem pomenu zveza ni le koalicija več strank, ampak okvir različnimisle-čih, ki čutijo potrebo, da se združijo na bolj moralno in mentalno kot politično obvezen način. Zveza je mesto kulturne svobode.

19. Še manj funkcionalna so gibanja namesto strank. Gibanja nastajajo v prelomnih trenutkih družbe i nacij, ko je ogrožena celota in se stranke ne zde dovolj učinkovite ali sposobne rešiti položaj; ko se porajajo nove ideologije ali religije, ki presegajo strankarske platforme; ko pridejo v ospredje telesa, ne pa sklepanje pogodb in racionalno funkcional-

In pravne države, ki ne bi bila skregana z naravnim pravom.

Res pa je, da je tolikšno poudarjanje nacionalne suverenosti pogojeno s konkretnimi, nevzdržnimi razmerami v Jugoslaviji. Toda teh razmer vendar ni mogoče odmisli-ti! Res je tudi, da - če bi imeli demokracijo, če bi bil prostor oblasti prazen oziroma dostopen za vsakogar in ne tako, kot je zdaj, ko je v njem nepremakljiva Avantgarda (z vojsko), ki se razteza do samega vrha »zveze« - bi se tudi vprašanja suverenosti postavljala drugače. Oziroma bi bilo že rešeno! Saj je državna suverenost tista, ki z ene strani na demokraciji temelji, z druge pa jo varuje.

Nič ni narobe, če so o teoriji demokracije in nacionalne suvereno-

sti različna stališča, prav nasprotno! Dobro pa bi bilo, če bi pristali takšne (ideologije) demokracije, preden se nasploh zmrdujejo nad suverenostjo in državnostjo, pojasnili, kako si predstavljajo pri nas (ne nasploh!) spoštovanje človekovih pravic in svobod (kot temelja političnega pluralizma, če vse to ne bo zavarovano s civilno državo, in kako se upreti posegom (jugopartijsko-vojaškega monolita v civilno in politično življenje, če država Slovenija ne bo suverena? Iskanje odgovorov na ta vprašanja zadeva nas vse. Toda kaj naj iskalci odgovorov na ta vprašanja sploh najdejo, če sektašijo in zasmejujejo možne odgovore drugih, ne da bi sami eksplicirali svoje?

Za toleranco prosim, prijatelji!

Franček Rudolf:

Kako lahko kogarkoli prestraši Majniška deklaracija?

Kakorkoli iščem odgovor na zastavljeno vprašanje, bolj se mi zdi, da je za vsakogar, ki je res za demokracijo, povsem normalno, da njegov partner (pa čeprav je to zveza, ki je sodelovala z drugo zvezo ali odbor, ki je sodeloval z drugim odborom), objavi poziv za suverenost.

Demokracija ni mogoča, če ne združuje samostojnih posameznikov. To, kar pomeni samostojnost pri posameznikih, je šele osnova za samostojnost narodov in držav.

Kolikor je Majniška deklaracija 89 kratka in jedrnata, povsem jasno govori, kako ne moremo verjeti v nikogar, ki mirno dovoljuje, da drugi odločajo namesto njega, prav tako pa tudi ne v katerikoli narod, ki pristaja na to, da je vladan.

Majniška deklaracija je poziv k suverenosti Slovencev, s tem pa enako močan poziv k suverenosti drugih jugoslovanskih narodov.

Prva in najpomembnejša lastnost samostojnih in suverenih ljudi pa je, da se ne bojijo povedati tega, kar mislijo in se niti najmanj ne ozirajo na to, kar govorijo drugi.

Narodi so geografski pojmi in narodi ne morejo biti užaljeni in nihče ne more govoriti v imenu svojega naroda, da je njegov narod užaljen in podobno. Narodi nimajo čustev in če že posamezniki občutijo kakšno grozno in nenavadno bolečino ob takšni ali drugačni besedi ali dogodku, potem naj to izražajo kot svojo misel in čustvo. Če to storijo, jim bo vedno kdo pritegnil.

Tako kot mi je jasno, da se narod nikoli ne dogajajo, ker se pač ne morejo dogajati, mi je jasno, da je ploskanje kakršnikoli ideji in kardarkoli - vedno pravica vsakega posameznika.

Komu lahko prepoveš, da se opredeljuje za karkoli in navdušuje nad čemerkoli? Se lahko zgražaš nad tem, kar se zdi komurkoli nujno in usodno?

Vendar ena zborovanja so načrtno organizirana, druga so prepovedana. Ena zborovanja spremljajo takšne, druga drugačne oznake. Uvedba demokracije večstrankarskega pluralizma lahko pripelje vsakogar tja, kjer bo našel najmanj takih posameznikov, ki mu njihove ideje ne bodo ugajale ali ustrezale.

Nobene zveze ne iščem, kjer bi se vsi strinjali z mano in jaz z vsemi, prav tako nobenega naroda, kjer bi se vsi strinjali z mano ali jaz z vsemi: vsakomur pa privoščim, da ima možnost, da se postavi tja, kjer se bo čutil kot posameznik najmanj utesnjenega.

Ne vem, če sem dovolj jaz in ali ne preskakujem s teme na temo: nič hudega, če hočejo nekatere zveze biti bolj blizu zveze, ki je na oblasti, kot druge zveze. Nič hudega, če hoče del opozicije biti bolj uradna opozicija, kot je to drugi del opozicije. To je naravni in nujno potrebn tok dogodkov.

Koliko Zvez komunistov bo potrebnih, da bomo katero lahko imeli za verodostojno? In koliko novih zvez potrebujemo v tem trenutku še Slovenci, da bo vsakdo med nami našel prostor zase? In koliko različnih demokracijskih zvez potrebuje Jugoslavija, da bo izplavala iz avtoritarnega obdobja, v katerem je že odločno predolgo?

Taras Kermauner

Programsko analitične osnove slovenske nacionalne države in civilne družbe

Drugo nadaljevanje

17. Ni važno, kako posebne strani sistema imenujemo. Odloča, da imajo ljudje konkretno pravico te strani oblikovati po svoji volji. Praksa najbolj razvitih državno političnih sistemov, za katerimi Jugoslavija vsestransko in daleč zaostaja, kaže, da se v zdajšnji fazi strani oblikujejo kot politične stranke. Stranke so resda reduktivne, omejujoče, puste, suhe, saj se navezadnje reducirajo na tekmovalni boj za oblast, na nenehno prerazdeljevanje oblasti, na medstrankarske boje; so ne le relativne glede na resnico in moralnost, ampak često amoralne, lažnive, demagoške, igrivo zgolj funkcionalne. Morajo pa se držati pravnih norm, ki jih nadzoruje razvita demokratična javnost; in se vsaj na pravno

zunanjem terenu držati moralnosti, tj. dogovorov.

18. Prednost strank pred gibanji in zvezami je očitna. Najnazorneje jo vidimo na jugoslovanskem primeru. Ko se je skušala KPJ okrog leta 1952 otresti stalinistične dediščine, je bila prepričana, da bo to storila s pretvorbo stranke v zvezo (komunistov); to naj bi bil prvi korak k nestrankarski demokraciji. Tri desetletja jugozgodovine pa je pokazalo, da se je komunistična stranka le raztapljala, razkrajala, federalizirala, korumpirala, zgubljala učinkovitost in legitimetost, ohranjala je oblastniški stalinistični sistem, odločitve v redkih vrhovih, odsotnost nadzora, ki ga opravlja

ljudstvo nad oblastjo in svobode ljudstva, blokado motiviranosti in iniciativnosti posameznikov. Ohranjala je tisto, kar je na strankah slabega, izgubljala ali ne dosegala tisto, kar je na njih dobrega.

Zveze sočasne oblike, ki dajejo sicer več svobode delom, a so floatantne; zaradi neformaliziranosti so manj odgovorne. Ker združujejo več različnih momentov, so njihovi programi lakšnejši in manj obvezni; zato manj učinkoviti. Zveze so mali parlamenti.

A zakaj ustanjavljati male parlamente - razen kot prehodne oblike zaradi razumljivih razlogov realnega političnega taktiziranja v enostrankarskem sistemu, ki ne dovoljuje razvoja v večstrankarskega - če pa je bolj operativen in odgovoren veliki državno nacionalni parlament, v katerem so navzoče vse stranke, ki jih posamezniki svobodno izvolijo? Med temi strankami kot strogo pravno in ideološko, programsko in politično formaliziranimi subjekti (pogodbenimi telesi, za katere pa marsikdaj njihovi člani žrtvujejo življenja kot za žrtve dovolj vredne civilne sisteme) lahko nastajajo, kadar je to primerno, zveze, tj. prehodne koalicije.

Zveza je prehodna, časna oblika, če jo razumemo le kot nadomestek ali uvod v politično stranko.

no manipulativna svoboda. Recimo v nacionalnih vojnah, posebej pa še v državljanskih vojnah. Gibanja imajo strahovito socialno moč, motivacijski naboj, sposobnost žrtvovanja fanatičnih množic, v katere se spreminjajo posamezniki. Ogromno lahko postore. A tudi ogromno škodijo, saj vodijo v iluzijo, da se da z množičnimi tektonskimi premiki ustvariti optimalno družbo.

Dejansko pa se gibanjem zmerom znova postavijo na čelo tirani, demagogi, čarovniki, karizmatične osebnosti, ki v večini primerov zapeljejo ljudstvo v osebne vladavine, v nove despotije, v posvečene imperializme, v notranje strahovlade, v poskuse doseganja idealnih ciljev, v »kulturne revolucije«, v izbruhe masovnih iracionalizmov, v vlado ulice in trga, v svete vojne. Razen v redkih primerih, kakršen je bil de Gaulle.

Slovenske današnje karizmatične voditeljske osebnosti bi si morale dati za zgled de Gaulle. Ta je »izdal« svojo - gibanjsko, na-rodno, domovinsko - bazo in revitaliziral parlamentarno demokracijo, tisto, ki jo je navidez s pomočjo francoskega ultranacionalizma in napol-fašizma ukinjal. A je ukinjal le njene neoperativno obliko.

20. Resnica in pravica, ki sta rezultat

glasovanja, se nikoli ne pokrivata z absolutno resnico. Poskušati doseči absolutno resnico na tej zemlji pomeni ukinitj glasovanje - štetje glasov - in vračati resnico kot tako. Nekoč so resnico kot tako zagotavljali - posredovali, izrekli - bogovi in sveta mesta (kralji, časi, preročišča, sporočila); danes vemo, da je le rezultat prikrite subjektivne človeške samovolje.

Treba se je - na tem svetu, torej v političnem - zadovoljiti z relativno pravico, ki je v posameznih primerih mnogokrat krivica, ker je subjektivna, čeprav izrekana po najboljši volji, po vesti in po zakonu; a zmerom gre za subjektivno razumevanje zakonov. In zadovoljevat se z relativno resnico, ki je v posameznih primerih mnogokrat neresnica, sicer pa načelno le modelna, hipotetična, konstruktivna.

21. Absolutno resnico in pravico je mogoče najti le v veri. Vera in političnost sta dve različni ravni. Kdo ju zamenjuje, političnost decivilizira in dogmatizira, verskost pa sekularizira in z njo manipulira. Verske resnice niso le intimno notranje, dejstva vesti. Temeljne socialne resnice in pravice so dane v verskem razodetju: Ne ubijaj! Ne kradi! Ljubi svojega bližnjega kot

Klic akcijskega odbora za varstvo pravic vojakov nabornikov

Miro Selimović — še ena žrtev preživele dogmatske in nečloveške logike vojaškega pravosodnega stroja

Osmega maja se je začel v Beogradu vojaški proces proti deveterici terorizma in rušenja države obtoženih marksistov - leninistov Kosova, med katerimi je poleg Albeceva in Hrvatov tudi Slovenec Miro Selimović. Kot je večini znano, je lanskega novembra nekako v času vojaškega procesa proti Tomu Bogataju izbruhnila še ena vojaško pravosodna afera, v katero sta bila naknadno vpletena (dvojčka) brata Selimović, in sicer tako, da so organi vojaške varnostne službe (VVS) s pravno nedopustnimi metodami od Jasmina Selimovića izsilili psevdodjavo, s katero naj bi v omenjenem procesu nastopil kot obremenilna priča, tudi zoper svojega brata.

Zaradi zdravstvenih posledic, ki jih je povzročilo preiskovalno zaslišanje Jasminu Selimoviću, je bil ta končno odpuščen iz vojske; medtem ko je Miro Selimović že od 10. novembra, to je domala pol leta v priporu. In to na osnovi stvarno neargumentiranih obtožb oziroma obtožnic. Vse pritožbe, v katerih sta njegova odvetnika dokazovala neutemeljenost in nesmiselnost fantazmagoričnih obtožb, je pristojno vojaško sodišče dosledno zavračalo in vsi njuni apeli za upoštevanje veljavnih pravnih norm so ostali brez odziva - tako kot se je svoj čas dogajalo pri ljubljanskem in podobnih montiranih političnih postopkih.

Tudi Odbor za varstvo človekovih pravic in Svet za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin pri SZDL, na katerega se je bila obrnila Cecilija Kušar (mati bratov Selimović) za posredovanje in pomoč, očitno nista pri pristojnih dejavnikih ničesar dosegla - vsaj Kušarjeva na svojo vlogo ni dobila nobenega odgovora. In tako bo Miro Selimović na milost in nemilost prepuščen preživele dogmatski in nečloveški logiki vojaškega pravosodnega stroja, ki ga bo pri devetnajstih letih popolnoma po nezdolžnem zaznamoval za vse življenje.

Zato v imenu varstva pravic vojakov - nabornikov naslavljam to opozorilo vsem, ki jim ni vseeno, za kaj kot državljani SFRJ prevzemajo moralno soodgovornost, ter jih pozivamo, da se ogradijo od teh in takih »zakonitih« nezakonitih volontarističnih preiskovalnih in sodnih postopkov in krivičnih obsodb, ki jih nota bene izrekajo v imenu ljudstva, se pravi v našem imenu.

Zlasti se nam zdi ta klic nujen sprito dejstva, da je podobne primere mogoče najti v različnih garnizijah po vsej Jugoslaviji tako rekoč kot del ustaljene prakse in da je takemu novačenju obveščevalcev, provokatorjev in ovaduhov potencialno izpostavljen vsak vojak nabornik, kar vzbuja upravičen strah in odpor do JLA. (Mimogrede reče- no, je z vojsko, ki vzbuja strah svojim namesto sovražniku, gotovo nekaj hudo narobe.)

O »deležu« bratov Selimović pri preiskavi zoper marksistično leninistično »teroriste« je bila slovenska javnost ustrezno obveščena; radio Študent in Mladina pa sta objavila tudi pogovor z Jasminom Selimovićem in njegove navedbe o nezakonitih metodah psihičnih pritiskov, ki jim je bil podvržen. In kljub temu da je bila slovenska javnost prav tako obveščena o podobnih postopkih, ki so jih pri vojakih prestali Bogataj, Gosak in drugi, se slovensko in jugoslovansko vodstvo dela gluhega in slepega za te osnovne ustavne in zakonske kršitve organov VVS, hkrati pa začenja uveljavljati pravičnost in pravno državo zahtevo po izvršitvi obsodbe ljubljanskega vojaškega procesa, za katero je bil podan strokovno utemeljen in materialno dokazan sum, da je nezakonita in nelegitimska.

Žalostno pa je, da to dvolično prakso dvojnih meril nezavedno ali zavestno podpirajo nekateri intelektualci po logiki formalističnega pojmovanega gesla: pravici mora biti zadoščeno, pa če se svet podre; pri tem pa seveda spregledujejo, da ta nepopustljivost neizogibno predpostavlja tudi zakonito in pravično sojenje. Sprito te eksekutivne doslednosti se seveda logično vsiljuje načelno vprašanje, ali bi ti, sami v sebi protislovni zagovorniki formalne pravice terjali izvršitev, tudi če bi šlo za smrtno obsodbo?! Njihova teza o »koristnih žrtvah« psevdopravice pa je seveda v nasprotju tako s človeškimi pravicami kot s pravno državo.

Predvsem pa je jasno, da se varovanje in uveljavljanje pravnih načel in zakonitosti ne začenja pri izvršitvi obsodbe - še celo ne pravno sporne obsodbe. Zakonito in pravno korektno poslovanje najprej terjata neodvisno, nepristransko in vsestransko nepodkupljivo sodstvo, ter se začenja pri nedvoumno izoblikovanih zakonih, pri izbiri pravosodnih subjektov in pri njihovem načinu sprožanja in izvedbe preiskave in sojenja. Zato je nesmiselna trditev predsednice Vrhovnega sodišča SR Slovenije Francke Strmole, ki smo jo prebrali v Dnevniku 15. aprila, namreč, da je »samostojnost sodnika predvsem stvar človeške, strokovne in moralne pokončnosti...«

Tudi če ne upoštevamo obstoječega družbenega stanja in veljavnih odnosov, ki so skoraj pol stoletja spodbujali in še danes v resnici spodbujajo vse prej kot kakršnokoli pokončnost, (zato jo v naši družbi tudi tako močno pogrešamo), je dejstvo, da morata biti samostojnost in neodvisnost sodnikov in sodišč predvsem stvar sistema; prav to je prvi korak na poti k pravi državi. In dokler ne bo pri nas ta korak v celoti in brezkompromisno storjen, bodo dane možnosti za samovoljno, pristransko tolmačenje in zlorabo zakonov. Demokratično javnost pa v brez-

pravni družbi ne preostaja drugega, ko da v spornih primerih z moralnimi pritiski opozarja na nezakonito ravnanje pravosodja in da na krivične sodbe odgovarja z državljansko nepokorščino. In kot nas uči ljubljanski proces, je treba izvajati moralni pritisk javnosti pred in med sojenjem, ne pa tedaj, ko je sodba že pravomočna ter tako tudi ostane.

Pri tem seveda razlikujemo demokratično javnost, ki jo sestavljajo razsodni, samostojno opredeljujoči se posamezniki od zmanipulirane mase, ki jo po logiki množične psihoze usmerjajo plačani izklicevalci, kakor razlikujemo tudi pozitivni pritisk javnosti, ki terja zakonitost in pravico, od negativnih, revanšističnih pritiskov, ki kličejo k pogromu in ki varovanje pravic enih vidijo v zatiranju pravic drugih pa v nasilju specialnih enot.

Kar pa zadeva dejanje državljanke nepokorščine, je to vselej stvar samostojne odločitve, ki jo posameznik tvega v skrajni sili, ko ne vidi nobenega drugega izhoda, ter za ta korak prevzema nase polno osebno odgovornost. Sicer pa je znano, da niso revolucionarni tisti, ki vsemu brezpogojno pritrjujejo, ampak oni, ki se krivicam in zlorabam zoperstavljajo. Samo da so naši voditelji, ki državljansko nepokorščino ogorčeno odklanjajo in obsojajo, v dolgem času svojega absolutnega vladanja očitno pozabili, da brez nje ne bi bilo NOB, ne nobene revolucije in da brez nje navsezadnje tudi ni demokracije in pravne države.

Zato pozivamo slovensko in jugoslovansko demokratično javnost oziroma koalicijo alternativne, da z javnimi opozorili in ugovori zoper

zlorabe VVS in vojaških sodišč skuša spodbuditi odzivnost pristojnih republiških in zveznih forumov, ki so odgovorni za udejanjanje zakonitosti in človekovih pravic, da postavi pod vprašaj sojenje Miru Selimoviću in vsem, ki so v enakem položaju, ter stori vse, kar je v njenih močeh, da se v prihodnje onemogoči inkriminiranje vseh vojakov rekrutov na osnovi po frunzejevskih metodah načrtno sprovojenih verbalnih deliktov in izsiljenih psevdopriznanj, pa tudi na osnovi izmišljenih nacionalističnih in militarističnih inkvizicije.

Popustljivo in pokorno pristajanje na to in vsako nezakonito početje samo še spodbuja nasilje in brezpravje, kot nazorno pričajo dogodki zadnjega leta. Vprašanje je, ali bi bili danes tu, kjer smo, če bi slovensko vodstvo marca preteklega leta odločno zahtevalo javno razčiščenje glede načrta »za noč dolgih nožev« in pravno odgovornost za ta nezakoniti poseg v slovensko suverenost, namesto da je to nezakonito samovoljno kot nekakšen faux pas obdržalo zase kot adut za svoje skrivne kupčije s federacijo. Zato protest javnosti zoper zlorabe VVS in vojaškega pravosodja in odpor zoper izvršitev krivičnih in nezakonitih obsodb dejansko pomeni zavzemanje za pravno državo, ne pa njeno razbijanje. Državljanška nepokorščina je odpor zoper nasilje in krivičnost države, medtem ko pristajanje nanju pomeni, da se odrekamo svojih človeških in državljanških pravic ter se podre- jamo tiraniji. Tega pa nobena oblast nima pravice terjati od svojih državljanov, kaj šele tista, ki hoče biti samoupravna in socialistična.

Draga Ahačič

PISMA

Za gimnazijo

Ne morem povedati dovolj prizadeto, kako zelo me motijo najrazličnejše reforme šolskega sistema v Sloveniji. Kaj je le motila tiste, ki so o tem odločali, nižja gimnazija, ki so jo leta 1958 ukinili, in kasneje tako imenovana gimnazija, oziroma višja gimnazija, ki so jo v sedemdesetih letih tudi ukinili. Bojim se, da je razlaga kaj preprosta.

Komunistični funkcionarji različnih stopenj so pač prisegali na proletari- at in kaj naj ta počne z izobrazbo? To, da se zna podpisati in prešteti prisluženi denar, naj bi bilo kar dovolj. Mogoče tudi ni napačno, če prebira Sportske novice in izpolnjuje stavne lističe. Skoraj prepričan sem, da tudi razne matematične, tehnične in kemične smeri niso ogrožale nenavadno nizke stopnje kulture in izobrazbe funkcionarjev, ki so dobro obvladali le politično latovščino. Tako so množice tam, kjer so jih odgovorni hoteli imeti, namreč na izredno nizki stopnji kulture in izobrazbe, kar omogoča manipuliranje z njimi po trenutnih potrebah notranje politike.

Mislim in prepričan sem, da je gimnazija osnova kulturne izobrazbe nekega naroda, menim, da smo Slovenci v preteklosti več pridobili z gimnazijami, posebej s klasičnimi, kot pa z univerzo.

Dobra gimnazija je bila včasih boljše priporočilo za službo kot še taka specializacija. Uporabil sem izraz kulturna izobrazba, ker ločujem matematično - tehnično in ekonomske smeri od tiste kulturne zavesti človeka, ki je prebral Iliado in Odisejo, ki ve za Herodota, Ajshila in Evripida, pozna Prešerna in Cankarja in to, da poleg Marxa in Kardaļa obstaja še vrsta drugih mislecev, ki so veliko tehnejši in pomembnejši od omenjenih dveh.

Staro rekel pove: »Boj se človeka, ki pozna eno samo knjigo.« Sam pa pravim, bojmo se sistema, ki priznava eno samo ideologijo. Bojmo se vseh, ki jim je humanistična izobrazba trn v peti in takih je pri nas več kot dovolj.

Pristopil sem k Demokratični zvezi z upanjem, da se bomo borili tudi za credo: »Kulturna in prosveta...« brez »osvete«. To se uresničuje, kakor sem se informiral, v programu DZS, zato tudi sem in ostajam njen član. Osvetljeni smo ppač in ne nasedamo na »Sportske novice« in pornografijo, za katero menim, da tudi ni slučajno prisotna v našem vsakdanu. Tudi to je opij, ki so ga posejali komunisti.

Neenad Zupančič
Brodarska 10
61270 LITIJA

Kje je jedro nespornazuma SZDL - OPOZICIJA

Po mojem mnenju je bistveni razlog za nevarnost razcepa med uradno politiko in alternativo v temeljnem izhodišču za nastop Slovenije v federaciji. Namreč, izhodišče uradne politike je obstoječe stanje suverenosti slovenskega naroda, ki je rezultat 44-letnih kompromisov slovenske politike z zvezno, unitaristično nastrojeno birokracijo. Takšno stanje

pomeni strahoten odmik od tiste Avnojske Jugoslavije, katere začetek pomeni kočevski zbor odposlancev slovenskega naroda in se končuje v maju leta 1945 z ukazom o reorganizaciji armade. To pomeni samovoljno ukinitve nacionalnih armad, ki so do tega trenutka delovale pod vrhovnim poveljstvom NOV in NOB Jugoslavije.

Velika večina jugoslovanskih politikov sploh ne ve (nekateri pa nočejo vedeti), kaj je avnojska Jugoslavija, kljub temu da se dan na dan sklicujejo nanjo. Tudi sedanje politično vodstvo ni seznanjeno, kaj se je pravzaprav leta 1943 dogajalo v Kočevju. Naj na kratko pojasnim: Zbor odposlancev slovenskega naroda je bil državotvorni zbor in ne narodotvorni zbor.

Od tega zbora pa do danes, smo izgubili najmanj tri četrtnine suverenosti slovenskega naroda. Zato, in samo zato ne more biti izhodišče za novo ustavo FLRJ sedanje stanje, temveč stanje, ko je bila razglašena in formirana Slovenska država z vsemi atributi državnosti, s svojo slovensko vojsko, notranjo in zunanjo politiko, s snovanjem lastnega gospodarstva in celo z lastnim denarjem.

Cilj uradne politike je doseči čim večjo suverenost naroda, kar je tudi težnja opozicije le, da je rezultat, glede na različne izhodiščne točke, pri enakem popuščanju in enakih kompromisih diametralno nasproten. Če se bo SZDL še tako odločno borila, bo nekaj izgubila in, če se bo opozicija enako odločno borila, bo mo gotovo nekaj pridobila. V tem je bistvena razlika, ali pa celo edina razlika v pojmovanju Majniške deklaracije.

Kdor ne verjame temu, kar pišem, naj vzame v roke knjigo o dokumentih »Zbora odposlancev slovenskega naroda«, in spoznal bo, zakaj se je obletnice zasedanja javno praznovala le do leta 1960. Čudno je tudi to, da predsednik SZDL, ko je bil 16. maja v Kočevju na srečanju, o zboru ni vedel podrobnosti, zato o tem vprašanju tudi ni mogel razpravljati. To ni očitek njemu, temveč dokaz, kako so tvorci slovenske državnosti znali to pred lastnimi ljudmi prikriti, zato da ne bi prišli v nasprotje z unitarizmom takratnih veličin.

Jože Košir
Breg 16
61332 Stara cerkev

sam sebe! Itn. Vendar mora te resnice in pravice - pravila, norme, zakone, prepovedi, zapovedi - svobodno sprejeti in potrditi CD, da bi postale norme, ki veljajo v CD. Vera v CD ni obvezna in še manj dolžena.

Pač pa CD omogoča vsakemu posamezniku oblikovanje vere; tudi seznanjanje z vero; vzgojo, ki razloži, da same CD vrednote ne zadoščajo. Te vodijo namreč v izpraznjenost, v nihilizem, v uživaštvo, v manipulativnost, v polasčanje; to se je pokazalo že v nadaljevanju grške polis v Helenizmu. Verska in misljenjska svoboda sta le pogoj za svobodno voljenje vere, za spoznanje, da je bivanje v svetu političnosti - relativne resnice in pravice - nezadostno.

Med vero v absolutno(st) in angažmani v relativnosti je postavljen svet pogodb in teles. Odloča, kdaj in koliko ima nekdo - kaka skupina - kako pogodbo ali pogodbeno realnost za telo. (A celo telesu se da deloma odpovedati, si pustiti odrezati prst ali roko.) Pogodbe se da stornirati ali spremeniti, telesu pa se le odpoveš in se spremeniš v sužnjaz o. mrtveca ali pa telo braniš. Telo se komaj da spreminjati. Nekateri organske dele lahko nadomestimo z mehanskimi ali elektronskimi; bistvenih ne.

Ko se odločimo, da telo branimo oz. da branimo neko skupnost kot telo, nazadnje z vojsko, z žrtvijo lastnega individualnega telesa, tedaj ravnamo s telesom kot z absolutnim.

V tem se skriva velika nevarnost. Žrtev lastnega telesa za Idejo ali konfesijo ali Skupnost je veličastna. Ni pa nujno, da je prava; ponavadi sodi v domeno tragičnega samosleplja.

Nazadnje je vse, kar je od tega sveta, slepilo, domena hudiča, zapelejanja, iluzionizma, svetih pojmov. Nazadnje odloča Bog o smrti narodov, družin posameznikov. Vsi smo smrtni, vse živo je umrljivo.

Spet pred dilemo: ali reduciramo vse človeško na živalsko oz. rastlinsko, na organsko in nazadnje na pretvarjanje materije in energije - vse v duhu svetosti življenja; to je pozicija nihilističnega obupa, ne vere v Boga kot končnega smisla. Ali pa verujemo v smisel, ki je onkraj naravnih zakonov, onkraj večnega vračanja enakega, kroga smrti in življenja.

Stranke kot operacionalizirane civilno politične pravne ustanove silovito reducirajo polnost človeške življenja: od čustev, želja, hrepenenj, vrednot, strasti do medčloveških vezi in vere.

Zrela družba se zaveda prednosti in slabosti strank. Drži jih na vaje- tih, kar pomeni, skrbi za to, da se ne razliva v zveze in ne fanatizirajo v gibanja; da ohranjajo zavest o svoji omejeni naravi. Šele tedaj in zgolj tedaj so operativne in civilne. Sicer postajajo karizmatične, odrešilne, zapeljive. Samani v njihovem imenu obljubljajo več, kot so zmožni in zmožne dati.

Stranke ne povzemajo niti vsega političnega. Čedalje več političnega ostaja zunaj strank: v civilnih pobudah, akcijah, skrbih, funkcijah, angažmanih. Te se s strankami dopolnjujejo. Take pobude so simpatične in socialno koristne, ker so svobodne in neformalizirane, a so šibke, ker hitro razpadajo. Reda pa ni mogoče obdržati brez minimuma formalizacije, brez praktikoi- nertnosti, brez minimalne institucionalizacije.

Nezrelo je in vodi v obnovo milenarizmov, če v stranke investiramo, česar niso zmožne udejaniti: odrešilnost sveta. Manj kot vidimo v strankah telesa, a kaj šele sveta telesa, lažje z njimi manipuliramo in jih držimo pod kontrolo. Optimalno je, da so stranke čim bolj pregledne, racionalne, instrumentalne.

Sveta narodna čustva, narodna ponižanja, čustva maščevanja in obupa, ljubezni in zanosa ipd. so sicer

eminentno socialna, a naj bi se držala čim dlje od strank; in naj bi bila čim kratkotrajnejša, saj spreminjajo politično življenje v množične ekstatične tokove gibanj, ta pa kaj hitro pripišejo dejstvu tega sveta lastnosti absolutnega, brezpogojnega, odrešilnega.

Prepričan sem, da je prav danes na Slovenskem potrebno kar najbolj upoštevati ta opomin. Težnje k sakralizaciji in fanatični histerizaciji socialnega čustvovanja, ki se alibizirajo s sakralizmom, že danes niso majhne, znajo pa - v primeru radikaliziranja krize - narasti do prevladujočih znamenj slovenstva. Zato si je treba že zdaj prizadevati, da jih omejimo; da jih razkrinkujemo; da kažemo na njihovo sicer skrajno privlačno, a zavajajočo naravo.

Če kaj, potem politika ne bi smela zabresti v avtentično doživljene in pretirane sakralne rituale.

24. Slovenci se bomo v naslednji dobi nahajali v presečišču mnogih ravni; predvsem pa konca tradicionalne zgodovine z ekonomizmom in vstopa v politično in nacionalno zgodovino, kakršno pozna Evropa od začetka Novega veka do srede 20. stoletja ali pa že od prej.

Prva nuja terja, da se priključimo Zahodni Evropi; druga, da se dokončno suvereniziramo v okviru

Jugoslavije, ki je nekakšna karikaturna in spačena replika Svetega rimskega cesarstva jugoslovanske narodnosti.

Prva zahteva skrajni napor k scien- tifikaciji, ekonomizaciji, menež- mentu, tehnokratizaciji, operacio- nalizaciji, racionalizaciji. Druga k akciji državniško političnega tipa, ki pa vsebuje veliko količino av- tentičnih čustev, vrednot, vitalnih odločitev, kot so zvestoba, ljube- zen, požrtvovalnost, upanje, nepo- puščanje smisla, vztrajnost itd., a vse na terenu tosvetnega, kar je samo v sebi vprašljivo; kar samo na sebi vodi v osebni in skupinski he- roizem, celo v vračanje svetega, tj. obenem v čudovita dejanja in zlo- čine, v moč junaških voditeljskih osebnosti in silo (samo)sleplj.

Osnovni politični državni cilj Slo- venije je: obnova pogodb z Zahod- dom in Jugovzhodom. Ali pa celo: zamenjava aklativnih svetih pripadnosti (Jugoslaviji, realsociali- stičnemu svetu) s pogodbeniškim odnosom do vsega, kar je zunaj Slovenije.

Poleg tega zunanega cilja - osno- vne vrednote - velja za današnje Slovence enako pomemben notra- nji cilj: spremeniti tudi čim več no- tranjih političnih - oblastniških - odnosov v pogodbene, v zveze ci- vilno pravnih strank, seveda ob tem, da se zavedamo lastne teles-

nosti; a da tej telesnosti ne pripri- sujemo ne absolutnosti ne posve- čenosti; da gledamo tudi na lastna telesa, ki so in dokler so zgolj tele- sa tega sveta, kot na minljiva, če- prav boleče interese, čustva, stra- sti, ljubezni.

Edina ljubezen, ki ni minljiva, je tista, ki se veže na absolutno, na Boga. Ta ljubezen pa ne le da ni v nasprotju s pogodbeno interesno Edina ljubezen, ki ni minljiva, je tista, ki se veže na absolutno, na Boga. Ta ljubezen pa ne le da ni v nasprotju s pogodbeno interesno racionalnostjo. Obe se usklajata, čeprav ni nikjer rečeno, da se mo- rata v vseh konkretnih primerih uskladiti. Mnogokrat se zgrešita. Tedaj zavladava čas tragedije v pro- storu nesreče.

A le vera v božje more preneša vsakršno čustvo nesreče in obupa. Zato je tudi CD trajna le v okviru vere v razodetega Boga.

Na podlagi 37. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 10/84, 37/85 in 39/86) in 244. člena statuta občine Kranj je Izvršni svet občine Kranj na seji številka 150 dne 24. maja 1989, sprejel

SKLEP
O JAVNI RAZGRNITVI OSNUTKA ZAZIDALNEGA
NAČRTA ČIRČE

1.
Javno se razgrne osnutek zazidalnega načrta Čirče, ki ga je izdelal Domplan Kranj, TOZD Urbanizem, številka UD/248-53/86, maj 1989.

2.
Osnutek iz prve točke sklepa se javno razgrne v sobi številka 106. Skupščine občine Kranj in Krajevni skupnosti Čirče. Osnutek bo javno razgrnjen en mesec od dneva objave.

3.
V času javne razgrnitve bo organizirana javna razprava v sredo dne, 21. junija 1989, ob 19. uri v Domu krajevnih skupnosti Čirče, Smedniška 136.

4.
Občani, organizacije združenega dela, samoupravne organizacije in skupnosti lahko dajo v času javne razgrnitve pisne pripombe in predloge k osnutku zazidalnega načrta.

5.
Ta sklep se objavi v Gorenjskem glasu in na oglasnih deskah v Krajevni skupnosti Čirče.

Številka: 352-189-04
Datum: 29. maja 1989

Predsednik IS
Henrik Peternelj

OSNOVNA ŠOLA HEROJA GRAJZARJA
TRŽIČ

Komisija za delovne razmerja Osnovne šole Heroja Grajzarja Tržič razpisuje dela in naloge:

ZA CENTRALNO ŠOLO

1. UČITELJA matematike in fizike ali matematike in tehnične vzgoje za nedoločen čas
2. UČITELJA matematike in fizike ali matematike in tehnične vzgoje za določen čas

ZA ENOTO GLASBENE ŠOLE

3. UČITELJA klavirja za nedoločen čas
4. UČITELJA harmonike za nedoločen čas
5. UČITELJA trobil in pihal za nedoločen čas

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izobrazbi v 8 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh. Začetek dela je 1. septembra 1989.

SREDNJA KOVINARSKA IN CESTNOPROMETNA ŠOLA
Škofja Loka, Podlubnik 1/b

Na podlagi sklepa sveta delovne skupnosti šole razpisujemo

JAVNO LICITACIJO

za prodajo TOVORNEGA AVTOMOBILA, TAM 130 T 10, letnik 1981, v voznem stanju. Izklicna cena je 27.000.000 din.

Javna dražba bo v sredo, 7. junija 1989, ob 13. uri v prostorih šolskih delavnic, Cesta talcev 3, Škofja Loka.

Ogled vozila je možen vsak delavnik od 7. do 12. ure na gornjem naslovu.

Vozilo prodajamo po sistemu videno — kupljeno, brez kasnejših reklamacij.

Pravico do udeležbe na licitaciji imajo vse pravne in fizične osebe, ki pred licitacijo plačajo varščino 10 % od izklicne cene vozila.

V ceni ni vračunan prometni davek, ki ga plača kupec v 15 dneh od prevzema vozila.

Kupec mora plačati izklicano ceno najkasneje v treh dneh od dneva licitacije.

V nasprotnem primeru kupcu zapade vplačilo varščine.

ZAVAROVALNA SKUPNOST TRIGLAV
GORENJSKA OBMOČNA SKUPNOST
Kranj, Oldhamska 2

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri delovni skupnosti Zavarovalni skupnosti Triglav Gorenjska območna skupnost Kranj, objavlja naslednja prosta dela in naloge:

SKLEPANJE PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ, ZBIRANJE PONUDB ZA SKLENITEV ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ IN INKASIRANJE PREMIJ V ZASTOPU

- POLJANE
- LUČINE

(2 delavca)

Delovno razmerje bo sklenjeno s polnim delovnim časom za nedoločen čas, s poskusnim delom do 60 dni.

Za opravljanje navedenih del in nalog mora delavec poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

— da ima srednjo ali najmanj poklicno šolo neopredeljene smeri, 1 leto delovnih izkušenj, starost najmanj 18 let, (moški) odslužen vojaški rok, veselje do terenskega dela in do dela z ljudmi ter da stanuje v zastopu oziroma njegovi neposredni bližini.

Kandidati za opravljanje navedenih del in nalog naj svoje prošnje, napisane lastnoročno pošljejo na naslov: Delovna skupnost Zavarovalna skupnost Triglav Gorenjska območna skupnost Kranj, sektor za samoupravno organiziranost in kadre.

K prošnji je treba predložiti zadnje šolsko spričevalo, kratek življenjepis z navedbo dosedanje zaposlitve in druga dokazila, ki so potrebna za ugotavljanje izpolnjevanja zahtevanih pogojev.

Rok za oddajo prošenj poteče 8 dan po objavi. O izbiri bodo kandidati obveščeni v roku 30 dni po izteku objavnega roka.

GREMO NA POLJANO

Tudi letos sekcija za rekreacijo Športnega društva Kokrica pripravlja tradicionalni pohod na Poljano. Pohod bi v nedeljo, 4. junija, kot ponavadi pa se bo vse skupaj pričelo ob 6. uri na Trsteniku pod Storžičem. Do Velike Poljane je od Trstenika po Lovski ali Dolenčevi poti dobri dve uri hoje. Pohodniki bodo med potjo deležni okrepčil v dveh okrepčevalnicah.

Zopet bo na pohodu sodeloval tudi Gorenjski glas. Pod tem zapisom objavljamo dva kupona. Prvega izpolnite in prinesite s seboj na Poljano, kjer ga boste oddali na označenem mestu. Izmed oddanih kuponov s pravilnim odgovorom bomo izžrebali srečnega, ki bo šel na tradicionalni Glasov izlet junija 1989. Za tolažilni nagradi bomo podelili dve povabilu na Glasovo prejo. Vsem tistim, ki pa se bodo s kuponom št. 2. naročili na Gorenjski glas, ga bomo junija pošiljali še brezplačno.

Nasvidenje na Veliki Poljani!

Koristna informacija za vse, ki bodo šli do Trstenika z avtobusom: redna avtobusa odpeljeta iz Kranja ob 6. in 7. uri.

Kupon 1

Ime in priimek

Nagradno vprašanje:

Po kateri poti krene večina udeležencev pohoda na Poljano?

Kupon 2

POLJANA — NAROČILO

Ime in priimek

Naslov

Naročam časopis Gorenjski glas, naročnino bom poravnal po prejemu položnice

HOTELSKO TURISTIČNO PODJETJE BLED
TOZD Grand hotel TOPLICE Bled

Komisija za delovna razmerja TOZD GH Toplice Bled objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. NAMESTNIK VODJE STREŽNE SLUŽBE v hotelu

Pogoji: gostinska šola V. stopnje — smer tehnik strežbe, 3 leta delovnih izkušenj, pogovorno znanje dveh in aktivno znanje enega tujega jezika, organizacijske sposobnosti, 3-mesečno poskusno delo, tečaj higienskega minimuma

2. NATAKAR v VILI Bled
1 delavec za nedoločen čas

Pogoji: gostinska šola IV. — V. stopnje — smer strežba, tehnik strežbe, 1 leto delovnih izkušenj, pogovorno znanje dveh tujih jezikov, 2-mesečno poskusno delo, tečaj higienskega minimuma

3. KUCHAR v VILI Bled
1 delavec za nedoločen čas

4. KUCHAR v restavraciji GOLF Bled
1 delavec za nedoločen čas

Pogoji pod 3. in 4.: gostinska šola IV. — V. stopnja — smer kuhar, tehnik kuharstva, 1 leto delovnih izkušenj, 2-mesečno poskusno delo, tečaj higienskega minimuma

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: Hotelsko turistično podjetje Bled, TOZD GH Toplice, C. svobode 12, 64260 Bled, s pripisom: Komisiji za delovna razmerja. O izidu bomo kandidate obvestili v roku 15 dni po objavi.

MERCATOR-KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT
GORENJSKE KRANJ
TOZD KMETIJSTVO KRANJ

oglašja prosta dela in naloge

TEHNOLOGIJA IN VODENJE SKLADIŠČA SEMENSKEGA
KROMPIRJA
v Šenčurju

Posebni pogoji: kmetijski tehnik, 2 leti delovnih izkušenj v poljedelstvu

MOLŽA KRAV IN KRMLJENJE ŽIVINE
na obratih

Posebni pogoji: kmetijski tehnik ali kmetijec, 6 mesecev delovnih izkušenj, lahko pa tudi pripravnik

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Splošno kadrovskega sektorja M-KŽK Gorenjske Kranj, JLA 2, v 8 dneh po objavi.

TRGOVSKA IN GOSTINSKA DELOVNA ORGANIZACIJA
ŽIVILA KRANJ — TOZD GOSTINSTVO

VABI K SODELOVANJU

NAŠ CILJ JE KVALITETNO DELO IN ZADOVOLJEN GOST. MOŽNOST ZAPOSLOTITVE IMATE VSI, KI IZPOLNJUJETE POGOJE, KI JIH NAVAJAMO V NADALJEVANJU.

OD KANDIDATOV PRIČAKUJEMO ZAINTERESIRANOST IN VESELJE ZA DELO V GOSTINSTVU IN TURIZMU, KOMUNIKATIVNOST — VESELJE ZA DELO Z GOSTI, STROKOVNOST NA KONKRETNEM PODROČJU DELA.

1. IMATE POKLIC HOTELSKI, NATAKARSKI ali KUCHARSKI TEHNIK?

Ce že več kot tri leta vodite večji gostinski obrat in pogovorno obvladate vsaj dva tuja jezika, lahko prevzamete VODENJE HOTELA BOR V PREDDVORU. Javite se nam, posredujemo vam lahko podrobnejše informacije. Izdelali boste razvojni program HOTELA BOR, ki ima ob strokovnem vodenju velike možnosti uspešnega razvoja. Poleg hotela bomo kmalu odprli tri teniška igrišča in s tem razširili ponudbo hotela.

2. STE KUCHAR OZIROMA NATAKAR S KONČANO GOSTINSKO ŠOLO? ALI PA STE MORDA BREZ GOSTINSKEGA POKLICA, PA NA PODLAGI VEČLETNIH IZKUŠENJ DOBRO POZNATE IN OBVLADATE KUCHARSTVO ali STREŽBO? Imate možnost zaposlitve v enem od naših bifejev, v restavraciji ali hotelu. Za delo natakarka je zaželeno pogovorno znanje tujega jezika /nemškega, angleškega/. Gostinske obrate imamo v Kranju, Preddvoru, na Jezerškem in v Trzinu. Na Jezerškem imamo za kuharja na razpolago tudi SAMSKO STANOVANJE.

3. ČE STE PO POKLICU VODOVODNI INSTALATER, imate vsaj leto delovnih izkušenj s področja vzdrževalnih del in vozniški izpit B kategorije, vas lahko zaposlimo na delih in nalogah VZDRŽEVANJE TOZD GOSTINSTVO.

4. Možnost zaposlitve imajo kandidati z ustreznim tehničnim poklicem /ključavničar/, vozniškim izpitom B kategorije in izpitom za kurjača — v Samopostrežni restavraciji v Kranju imamo prosta dela in naloge KURJAČA — VOZNIKA. Pričetek dela ob petih zjutraj.

Vse zainteresirane kandidate obveščamo, naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh od objave na naš naslov: DO ŽIVILA KRANJ — kadrovska služba, C. na Okroglo 3, 64202 Naklo. Vse prijavljene kandidate bomo pisno obvestili o izidu izbirnega postopka v 15 dneh od opravljenega izbire. Izbrani kandidati bodo opravljali poskusno delo.

PLANINSKA SEKCIJA
ISKRA KRANJ

Objavlja prosto mesto

OSKRBNIKA

planinske postojanke Iskra na Jakobu nad Preddvorom.

Koča naj bi bila v sezoni odprta stalno, izven sezone pa ob vikendih in praznikih.

Prijave pošljite do 15. junija 1989 na naslov: Iskra Kibernetika Kranj, (za kočjo na Jakobu), Savska loka 4, 64001 Kranj. Informacije inž. Emil Sekne, tel.: 064/21-655.

GOZDNO GOSPODARSTVO KRANJ
n. sol. o.

OBVEŠČA

vse člane Temeljnih rganizacij kooperantov gozdarstvo Škofja Loka, Trzin in Preddvor, da bo

REFERENDUM V NEDELJO, 4. junija 1989

Glasovalo se bo za ukinitvev SOZD-a GLG Bled. Glasovanje bo od 7. do 19. ure na glasovalnih mestih:

PODROČJE TOK GOZDARSTVO ŠKOFJA LOKA

— SORICA	Zadružni dom Sorica
— ZALI LOG	pisarna KZ Zali log
— DAVČA	Pri Jemcu
— MARTINJ VRH	Osnovna šola Martinj vrh
— ČEŠNJICA	pisarna revirja Železniki
— DRAŽGOŠE	dom Cankarjevega bataljona
— SELCA	Zadružni dom Selca
— BUKOVICA	Zadružni dom Bukovica
— LUŠA	Zadružni dom Bukovica
— ŠKOFJA LOKA	pisarna TOK gozdarstvo Škofja Loka
— ZMINEC	Zadružni dom Zminec
— LOG	Zadružni dom Log
— POLJANE	pisarna revirja Poljane
— LUČINE	Zadružni dom Lučine
— HOTAVLJE	Zadružni dom Hotavlje
— SOVODENJ	Zadružni dom Sovodenj

PODROČJE TOK GOZDARSTVO TRŽIČ

— PODLJUBELJ	Restavracija ŽIVILA
— LOM	Dom družbenopolitičnih organizacij
— ZTRŽIČ	prostor TOK gozdarstvo Trzin

PODROČJE TOK GOZDARSTVO PREDDVOR

— JEZERSKO	zadružni dom
— PREDDVOR	kulturni dom
— GORIČE	kulturni dom
— PODBREZJE	gasilski dom
— NAKLO	zadružni dom
— NEMILJE	Na Razpokah
— BESNICA	zadružni dom
— ŽABNICA	zadružni dom
— MAVČIČE	zadružni dom
— ŠENČUR	zadružni dom
— CERKLJE	zadružni dom
— ŠENTURŠKA GORA	Miha Grilc, Apno

Člani naj se glasovanja udeležijo polnoštevno!

Naš ključ- vaša rešitev

BOGATA IZBIRA
STAVBNEGA POHIŠTVA

- okno INO-M
- okno VO
- polkna GN
- izolacijske omarice z roletto IROS
- garažna vrata, dvizna (daljinsko upravljanje)
- nadsvetlobe in stranske svetlobe
- mreža proti insektom
- sobna vrata, masivna
- sobna vrata, vezana
- vhodna vrata MD
- garažna vrata MD, dvokrilna

inles • RIBNICA

61310 RIBNICA
Tel.: (061) 861-411. Teleks: 31-262 yu
Telefaks: (061) 861-603

**alpes
industrija
pohištva**

**IZRABITE
UGODNOSTI
NAKUPA
PO
TOVARNIŠKIH
CENAH
V NAŠEM
SALONU POHIŠTVA
V ŽELEZNIKIH
TEL. 064-67-121
66-155**

Termopolovih trideset let podjetništva

Od pluga do računalnika

Sovodenj, 1. junija - Rojstni dan je mali sovodenski velikan, skrit v ozki zeleni dolini, nekdanj "bogu za hrbtom", slavil že pred slabim mesecem, 4. maja. Minilo je trideset let od tistih časov, polnih neugnane volje, idealizma, ustvarjalnega poguma, ko sta Janko Zabukovec in Matija Ivanuša povabila v "svoje" podjetje prvih šest sodelavcev: Ivanko Šifrar, ki mu je zvesta še danes, Marico Burnik, ki se je upokojila ravno pred mesecem dni, Anico Peternej, Jernejo Frelih, Katarino Lapajne in Ivanko Platiša.

Zadnje čase veliko govorimo o podjetništvu, o podjetjih in podjetnih ljudeh, brez katerih nenadoma ne vidimo več poti do napredka, boljšega življenja. V še ne tako davni preteklosti, samo trideset let nazaj, je majhen kraj "bogu za hrbtom" že imel podjetnika, ki sta se resda našla bolj po srečnem naključju. Matija Ivanuša je montiral kino projektor, Janko Zabukovec je vodil tedanjo kmetijsko zadrugo na Sovodnju, oba pa sta iskala nekaj novega.

Kino projektor je bil - kakor se čudno sliši - Termopolu temeljni kamen. Ivanuša in Zabukovec sta pustila svoji službi in dolge mesece zastoj delala v novem podjetju. Nekaj denarja je posodila zadruga, nekaj Jakob Primožič in Janko Šifrer, ki sta se takrat odrekla gradnji novih hiš. Danes tako opevano mešano podjetje so torej na Sovodnju imeli že pred tremi desetletji!

Volje je bilo obilo, strokovnosti precej manj. Ljudje so praktično izza plugov prišli orat plastiko. Sprva je peščica zaposlenih - po opravljenem tečaju iz varilstva - samo polagala podolite. Med prve izdelke Termopola pa sodijo sloviti šuškovci, hlače za motoriste in otroške hlače. Z naraščajočim številom strojev in obsežnejšo proizvodnjo so prostori v združnem in gasilskem domu Termopolu postajali vse bolj tesni. Junija 1976 so pred vrati Sovodnja začeli graditi novo tovarno, spomladi naslednjega leta so se že preselili. Stala je poldrugo staro milijardo!

Termopol je Sovodnju oziroma ljudem prinesel troje: proizvodno dejavnost, ljudi je naučil delati, česar prej niso znali, zgradil je nove prostore. Od tod naprej pa je bila samo volja

Stane Bajt, vodja maloserijske delavnice, ki je s Termopolom že od prvega leta, se takole spominja tistih časov: »Na Sovodnju so bila tedaj štiri podjetja, poleg našega še čevljarstvo, kovaštvo in lesno podjetje, ki so se nekaj let združevala in razdruževala. Usoda Termopola kot samostojnega podjetja se je odločila 1964. leta. Takrat smo začeli kupovati prve stroje, seveda stare, ki so jih drugje že odpisali. Iz tistih časov se rad spominjam anekdote, povezane s šuškovci. Gorenjski sejem je obilno zalival dež in ljudje so dobesedno razgrabili še tople dežne plašče. Delali smo jih podnevi in ponoči. Postali so "hit", z njimi smo dobesedno zasuli trg za nekaj let. No, leta 1968 smo kupili prve nove stroje, ki so brez posebnih popravil še danes v proizvodnji.«

premalom. Okrog leta 1980 se je začela agonija. Delavci so želeli primerne plače, povečevale so se zahteve ljudi v kraju, kazati se je začelo pomanjkanje strokov-

nega znanja, zlasti na področju komercialne, organizacije dela, oblikovanja tržnega proizvodnega programa, skratka, iz obrtne proizvodnje, ki je bila domačinom v veselje, na pol konjiček, je bilo treba preiti na zahtevnejši industrijski način dela, tako rekoč z dežja pod kap.

Čeprav v Termopolu ni bilo strokovno visoko podkovanih ljudi, pa podjetja niti enkrat niso pripeljali v denarne stiske. Vseskozi so poslovali po logiki hišnega gospodinjstva: kupiš lahko takrat in toliko, kolikor imaš denarja. Vse stroje, tovarno, vse so plačali s svojimi žulji. Nikomur niso ničesar dolžni in prav gotovo so tudi danes, ko se podjetja otepajo z velikimi obrestmi za posojila, z nelikvidnostjo, eni redkih, ki poslujejo z lastnimi sredstvi. Čeprav niso industrijsko izobraženi!

Prav v tem pa je po besedah sedanjega direktorja Termopola Iva Berčiča njihova velika rezerva.

Direktor Ivo Berčič pravi, da bi podjetje optimalno poslovalo z 200 zaposlenimi. Ker števila redno zaposlenih ne morejo več

Termopol oziroma njegovi začetniki so Sovodnju ogromno dali. Z njim so v kraju zaživele tudi druge gospodarske dejavnosti, po hribih so se ohranile kmetije, mladi ostajajo doma brez občutka, da bi bili odrezani od sveta, saj jih z njim povezujejo boljše ceste, telefoni, imajo razgibano kulturno, športno, družabno življenje. V podjetju je zaposlenih 140 ljudi. Zanimiva je številčna rast prav v zadnjem letu (za okrog 10 odstotkov), ko povsod drugje iščejo načine, kako bi zmanjšali prikrito nezaposlenost. Poleg redno zaposlenih ima Termopol še 40 sodelavcev v kooperaciji. Pomeni, da daje kruh vsaj tisoč ljudem v škofjeloški občini.

bistveno povečati, saj nezaposlenih ljudi v okolici ni, tkejo nove kooperacijske vezi. Kooperacija celo lahko postane samostojna enota z obsežnim delom na domu. Tovarne na Sovodnju namreč tudi ne bodo širili, čeprav delajo v dveh, zadnje čase zaradi izjemnega navala naročil pogosto celo v treh izmenah ter ob sobotah in, če je treba, tudi ob nedeljah.

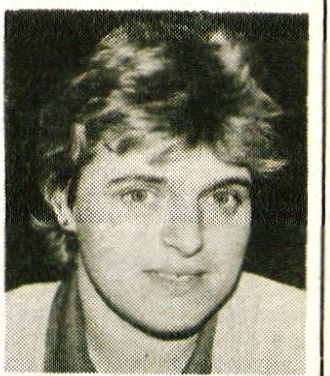
Termopol se zato odpira. Strokovnjake, ki jih v tovarni nimajo, iščejo zunaj. Trenutno imajo pogodbene sodelavce, ki

jim pomagajo pri oblikovanju novih izdelkov in na drugih strokovnih področjih. Povijajo razvojno službo, s katero bodo postopno prišli do povsem lastnih izdelkov. Zdaj sloni devet desetih proizvodnje na naročilih, kar povzroča obupno razdrobljenost; vsak mesec se v proizvodnji zvrsti 100 do 150 različnih izdelkov. Organizacija poslovanja je pri takem številu izdelkov in naročnikov izjemno težavna in lahko se celo zgodi, da v obilici dela in nepreglednosti pogorijo.

Tovarna je na poti tretjega rojstva, industrijskega. Po vzoru tujih partnerjev (okrog 20 odstotkov Termopolovega celotnega prihodka predstavlja izvoz) in dobro organiziranih domačih podjetij delajo industrijski red v proizvodnji. Filozofija, kako, pa je njihova lastna: s prehodom na avtomatsko obdelavo vseh podatkov. Z velikimi vlaganji v računalniško in programsko opremo bodo že letos postali ena prvih firm, ki bodo v celoti vodili in spremljali proizvodnjo na računalnikih. Vsak delavec na kateremkoli ključnem mestu bo imel vpogled v trenutno stanje vseh elementov proizvodnje, od stroškov izdelka do uspešnosti dela posameznega delavca, od planiranja proizvodnje do trenutnega stanja proizvodnje, od vsakega naloga do vsakega kupca. Ivo Berčič pravi, da bodo najbrž tudi ta program poskusili prodajati. Torej ne bodo več prodajali samo pridnosti rok, ampak tudi pamet.

Nekatere spremembe obetajo tudi na področju organiziranosti. Podjetnost, o kateri govori zakon o podjetjih in je za Termopol značilna vseh trideset jubilejnih let, bodo tudi interno "uzakonili"; s statutom bodo utrdili vpliv in interes delavcev v obliki solastništva oziroma delnic. Prav zdaj (5. junija) so tudi pred podpisom pomembne kooperantske pogodbe s tujim partnerjem, ki bo vstopnica za Evropo 92. Pogodba jim bo zagotovila izdelavo vseh vrst artiklov za arhiviranje računalniških po-

datkov za ves evropski in ameriški trg. Nosilec je Eichner iz Zahodne Nemčije, ki bi v primeru naše drugačne politične ureditve vlagal v Sovodnjem tudi svoj kapital.

Mirja Peternej, predsednica delavskega sveta: »Na sejah delavskega sveta je res še dosti potrjevanja, dviganja rok, mislim pa, da smo v zadnjem času vendarle naredili korak naprej. Veliko se pogovarjamo o uresničevanju planov in delovnih zadolžitvah, za kar imamo posebne seje. Razveseljivo je, ker s plačami nismo več povsem na repu v škofjeloški občini, ampak se vztrajno pomikamo proti sredini. Zavedamo pa se, da novih, sposobnih, izobraženih ljudi ne bomo privabili samo s plačami, da rabijo tudi še kaj drugega, stanovanja, na primer. Za stanovanjsko gradnjo smo letos že razdelili 120 milijonov dinarjev.

Vse nekdane in sedanje sodelavce bi rada povabila na praznovanje 30. obletnice Termopola jutri, v soboto, 3. junija, ob 12. uri k planinski koči na Ermanovcu. Po slovesnosti bo družabno srečanje, na katero vabim tudi vse krajanje. Če bo vreme slabo, bomo praznovali v dvorani zadrugnega doma.«

Obvestilo

Republiški odbor za podpisovanje Majniške deklaracije 1989 obvešča, da podpisovanje teče na sedežih predlagateljev te listine: Društvo slovenskih pisateljev, Društvo slovenskih skladateljev, Slovenska demokratična zveza, Slovenska kmečka zveza, Slovensko krščansko socialno gibanje, Socialdemokratska zveza Slovenije, Univerzitetna konferenca ZSMS, Ljubljana, Društvo slovenskih skladateljev.

Vabimo zveze in društva v Sloveniji, da pristopijo kot predlagatelji in sopodpisniki te listine.

Področni odbori zvez podpisnic naj organizirajo skupno zbiranje podpisov.

Vsak, ki želi sodelovati pri zbiranju podpisov, dobi enotni podpisni obrazec Majniške deklaracije 1989 na sedežu Slovenske demokratične zveze, Komenskega 7, Ljubljana, tel. 314-757. Originale podpisanih obrazcev deklaracije skrbno hranijo društva in zveze - pobudnice listine, fotokopije pa obvezno pošljejo na Društvo slovenskih pisateljev, Tomšičeva 12, Ljubljana.

Republiški odbor za podpisovanje Majniške deklaracije 1989

V Ljubljani, 26. 5. 1989

NI DOVOLJ, DA MAJNIŠKO DEKLARACIJO SAMO PODPIŠETE, AMPAK PODPISE TUDI ZBIRAJTE!

Vse člane podpisnic te listine prosimo, da tudi individualno sodelujejo pri zbiranju podpisov, saj bomo na ta način prispevali k bolj sistematičnemu zbiranju podpisov.

ALTERNATIVA NASTOPA TUDI V DOMŽALAH!!

Politični pluralizem v Sloveniji postaja realnost in logično je, da se bo nezadržno širil v vse pore družbenega življenja in v vse kraje naše domovine. Seveda tudi domžalska občina ne more biti izjema...

Vabimo na Ustanovni zbor Področnega odbora Slovenske demokratične zveze za Domžale, ki bo v torek, 6. junija, ob 19. uri v stari kinodvorani v Domžalah, Ljubljanska 61

Iniciativni odbor

Napovedujemo nastop na volitvah

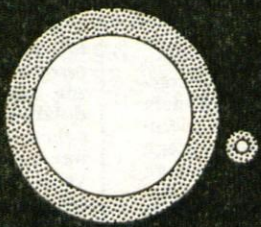
Prepričani smo, da slovenski narod zasluži boljšo skupščino (parlament), kot je sedanja (polovičarstvo pri sprejemanju amandmajev k zvezni ustavi, oklevanje glede usode četverice, volitve v predsedstvo, odlikovanje za Ertla, itd.), zato bomo:

- **NASTOPILI Z LASTNIMI KANDIDATI**, za katere bomo vedeli, da bodo glasovali za takšno slovensko ustavo, kakršno si želimo!
- **PODPRLI DRUGE KANDIDATE**, ki bodo predložili program, ki bo podoben našemu!
- **ORGANIZIRALI VOLILNI ŠTAB**, ki bo pripravil strategijo in taktiko našega nastopanja na volitvah v občinske, republiške in zveze organe!
- **VODILI PREDVOLILNO KAMPANJO** z agresivnimi marketinškimi metodami, seveda utemeljeno na argumentiranih podatkih in privlačnih toda uresničljivih programih!

USTAVA NA DISKETI

Če se želite temeljito pogledati v vsebino veljavne Ustave SR Slovenije, boste to veliko boljše storili s pomočjo računalnika.

Pošljite nam disketo in nanjo vam bomo posneli celotno besedilo ustave, katero boste lahko obdelovali z vašim urejevalnikom besedil

PAKET 1
Zakon o podjetjih

Cena: 150.000 din

PAKET 2
Zakon o računovodstvu
Zakon o finančnem poslovanju
Zakon o bankah

Cena: 200.000 din

IUS SOFTWARE
Vir, Parmova 1
61230 Domžale

PRIPOROČAMO SE TUDI GLEDE
DRUGIH STORITEV NA PODROČJU
UVAJANJA RAČUNALNIŠTVA V
PRAVO, ZAHEVAJTA
INFORMACIJE!

ČLANE SDZ, KI SE NISO PO-
RAVNALI ČLANARINE, prosi-
mo, da to čimprej storijo!

Članarino in prostovoljne prispevke nakažite na številko žiro računa: 50100-678-45111 RK SZDL Slovenije/ za SDZ.

Za upokojece in študente znaša polletna članarina 10.000 dinarjev, za zaposlene pa 30.000 dinarjev.

Naš naslov: Slovenska demokratična zveza, Ljubljana, Komenskega 7

Telefon: 061/314-757

Uradne ure so v ponedeljek, torek in četrtek od 9. do 14. ure, v sredo od 13. do 18. ure, uredniške ure za časopis »Demokracija« pa v petek od 10. do 12. ure v sobi 33 (I. nadstropje).

Pojasnilo Slovenske demokratične zveze glede Majniške deklaracije 1989

Kot je znano, so Društvo slovenskih pisateljev, Slovenska demokratična zveza, Slovenska kmečka zveza, Slovensko krščansko socialno gibanje in Socialdemokratska zveza Slovenije 8. maja 1989 objavili listino, ki se imenuje Majniška deklaracija 1989. Z omenjenim datumom se je začelo tudi njeno podpisovanje. Naknadno so se predlagateljem listine pridružili še ljubljanski študentje (UK ZSMS) in slovenski skladatelji (DSS). Doslej je deklaracijo podpisalo več tisoč ljudi v Sloveniji.

Na skupni seji 30. maja 1989 sta Svet in Izvršilni odbor Slovenske demokratične zveze razpravljala o podpisovalni akciji in ugotavljala različne pomanjklivosti oz. nesporazume v zvezi z njo. Iz poročil svojih članov in aktivistov, ki so vodili podpisovalno akcijo, sta Svet in IO sklepala, da imajo nekateri podpisovalci tu in tam težave z razumevanjem pomena deklaracije, drugim pa že spet ni jasen njen status. Zaradi nekaterih nejasnih informacij iz uradnih političnih krogov so podpisovalci domnevali, da obstoječa deklaracija ni dokončna, in da se pripravlja nova, ki naj bi jo predlagale v podpis tudi druge politične organizacije. Zmedo so povzročile informacije, da trenutno še potekajo pogajanja in usklajevanja znotraj tako imenovane koordinacije pri RK SZDL, in da bo iz teh pogajanj izšla nova, »boljša« deklaracija.

Slovenska demokratična zveza je (kot eden od predlagateljev deklaracije) torej sklenila slovenski javnosti sporočiti dvoje:

1. **Majniška deklaracija 1989** je politično in družbeno dejstvo, ki ga ni mogoče in ki ga noben od predlagateljev ne želi razveljaviti. Slovenska demokratična zveza poziva slovensko demokratično javnost k množičnemu podpisovanju Majniške deklaracije 1989. To podpisovanje poteka na sedežih zgoraj omenjenih organizacij — predlagateljev; v prihodnje pa naj bi zastopniki predlagateljev obiskovali ljudi na domovih in na delovnih mestih! Da ne bi bilo nesporazumov okrog vsebine deklaracije, Svet SDZ poudarja, da je njeno bistvo v izreku slovenskega hotenja po suvereni državi slovenskega naroda. Predlagatelji deklaracije torej domnevajo, da hoče veliko število slovenskih državljanov (pa naj bodo Slovenci, Madžari, Italijani ali pripadniki drugih narodov) živeti v svobodni Sloveniji, ki bo utemeljena na nacionalni samoodločbi, na spoštovanju človekovih oziroma državljanskih pravic in na parlamentarni, pluralistični demokraciji. Slovenska nacionalna svoboda — kot zelo jasno izhaja iz deklaracije — ne izključuje povezave z jugoslovanskimi narodi, vendar ne izključuje niti drugačnih povezav niti polne samostojnosti. Odločitev o tem je treba prepustiti slovenskemu narodu. Kar zadeva nekatera vprašanja glede t. i. socialistične naravnosti »Deklaracije«, so predlagatelji menili, da je edini odgovor demokracija. V dejanski demokraciji ne more biti socialistični družbeni red niti ogrožen niti privilegirani, ampak o njegovem ohranjanju oz. spreminjanju odločajo državljani. Naša listina torej v nobenem primeru — s tem, da ga ne omenja — ne razveljavlja socializma.

2. Slovenska demokratična zveza kot predlagateljica Majniške deklaracije 1989 ne nasprotuje novim, čeprav tudi »boljšim« deklaracijam, ki bi jih utegnile proizvesti različne koordinacije; kakor tudi ne nasprotuje sodelovanju z drugimi političnimi dejavniki v Sloveniji. Nasprotno: SDZ takšno sodelovanje želi, čeprav misli, da je njena udeležba pri pisanju novih, enakovrstnih deklaracij, kot je »Majniška«, zdaj že nepotrebna. SDZ meni, da bi v koordinaciji pri RK SZDL odsele morali potekati drugačni, bolj konkretni pogovori in dogovori: npr. v zvezi z ustavnimi amandmaji, v zvezi z novim volilnim zakonom in v zvezi z izdelovanjem podrobnejšega slovenskega političnega načrta, ki bi pomenil podporo začetkom pluralističnega demokratičnega razvoja v Sloveniji, ki bi onemogočil nadaljnje prodiranje populistične, enoglasne »demokracije« iz nekaterih drugih delov Jugoslavije.

Ljubljana, 31. maja 1989

Za IO in Svet SDZ: dr. France Bučar dr. Rajko Pirnat dr. Dimitrij Rupel

Ali so borci sprožili prvi kamen plaz, ki bo pokopal sindikat?

Slovenska pomlad je prinesla kopico novih zvez, ki vedrjo pod plaščem SZDL. Nekatere pristo- voljno, nekatere — na primer SDZS — pa pod policijsko priso- lo. Ob napovedani prenovi SZDL je seveda prišlo do problema prerazporeditve mest v organih SZDL. Najpomembnejši organ je RK SZDL, ki naj bi po predlogu, ki so ga pripravili v SZDL, štel 170 mest. Od tega so v tem predlogu za celotno alternativo predvideli 3 (tri) mesta (za SDZ, KZ in SDZS).

SDZ je na sestanku komisije, ki naj bi skrbela za prenovu statuta, predlagala na osnovi anket, ki jih objavljajo v časopisih, da bi približno polovico mest v vseh organih SZDL, torej tudi v RK SZDL, zasedla alternativa. Za vsako morebitno novo neodvisno zvezo bi že našli prostor v polovici, ki bi bila na voljo alternativni. Zanimivo je, da se ta komisija ni več sestala, ali pa na tak sestanek niso več vabili predstavnikov SDZ. Iz časopisja smo zvedeli, da so o strukturi RK SZDL razpravljali še na raznih drugih mestih.

Zanimivo je, da so o strukturi nove RK SZDL razpravljali tudi borci. Tako smo brali, da je Vojan Rus razlagal, češ da alternativni ne pripada toliko mest, ker je v SZDL tudi sindikat, ki ima menda 800.000 članov. Pri tem seveda nekoliko moti, da se je borec Vojan zavzel za sindikalista Rusa, kot da sindikat ni sposoben skrbeti zase ampak mu morajo pri tem pomagati borci. Iz zadnjih odmevov pa je jasno, da je tako razmišljanje Vojana Rusa prizadelo sindikatu več škode kot koristi.

Ker mnogi delavci, še posebej če niso borci ali komunisti, vidijo v sindikatu predvsem sindikalno — ne pa politično — organizacijo, medtem ko v SZDL vidijo politi-

čno organizacijo, bi rade volje se- deže, ki naj bi jih v RK SZDL zasedel sindikat, prepustili politi- čnim zvezam alternative. Ker pa na tako prepazoporeditev mest ni- majo nikakršnega vpliva, jim preo- stane edina možnost, zapustiti sin- dikat. Poznam več ljudi, ki so v zadnjem času napravili prav to: iz- stopili so iz sindikata in kot razlog navajajo, med vsemi drugimi, do- bro znanimi motivi, tudi pravkar omenjeni motiv.

Seveda s posamičnimi izstopi za- vednih pogumnih posameznikov iz sindikata še ne moremo pričakova- ti plaz, ki bo izpraznil sindikalno vrečo. Mnogo bolj zanimiva pa je naslednja možnost. Zadnje čase se za alternativne zveze zanimajo tu- di OO ZS v raznih delovnih kole- ktivih. Ponekod so se člani naveli- čali plačevati del članarine, ki je namenjen vodstvom sindikata, saj so z učinki, ki jih vodstva dosega- jo, povsem nezadovoljni. Zato raz- mišljajo o tem o tem, da bi kolekti- vno izstopili iz sindikata in usno- vali neodvisni sindikat. Razmišlja- jo o tem, da bi za neodvisni sin- dikat namesto ZS, v SZDL podprl- raje katero od alternativnih zvez. Dobro se namreč zavedajo, da po- skušajo Vojan Rus in njemu po- dobni, manipulirati z 800.000-član- sko bazo, ki na videz nima možno- sti, da bi svoj glas v SZDL podeli- la komu drugemu, razen svojemu vodstvu.

Tudi taka rešitev — kolektivni iz- stop sindikata — verjetno ne bo sprožila plaz, čeprav je za posa- meznika manj nevarna, utegne pa strašiti člane IO.

Obstaja pa preprostejša in manj radikalna možnost. Vse OO ZS, ki bi želele, da jih v RK SZDL name- sto sindikata politično (ne pa sin- dikalno) zastopa katera od novih zvez, ji lahko pošlje prošnjo. Tako

bomo vedeli, s kakšno volilno ba- zo lahko računamo in katere kon- kretno interese naj zastopamo — pa čeprav bomo ostali le s tremi sedeži v RK SZDL. Pri tem lahko seveda OO ZS izbirajo med ponu- jenimi programi vseh zvez, lahko pa se odločijo za alternativo v ce- loti! Taka pisma pa bi znala spro- žiti plaz.

Dokler ostaja sindikat monoliten in monopolen bo težko ščitil ab- straktni delavski razred, torej bo slej ko prej ostajal v konfliktech z ljudmi na strani oblasti. Le vpraša- nje časa je, da bo večina spoznala, da je tako imenovana prenova sin- dikata, tako kot vse druge napove- dane preнове in nikoli zares izpe- ljane reforme po vojni, le pesek v oči in je edina res učinkovita pre- nova sindikata takojšnja razpusti- tev celotne sindikalne hierarhije ter svobodno, prostovoljno sin- dikalno združevanje vseh stanov prebivalstva v svoje, neodvisne sindikate, ki se lahko kasneje tudi združijo v zvezo sindikatov. Ker pa od današnjega vodstva sindika- tov ne moremo pričakovati takih korakov, je toliko bolj pomembno, da OO ZS vzamejo vajeti v svoje roke.

Seveda pa ima sindikat tudi precej zaslug. V Sloveniji dela v sindikatu prek 220 profesionalcev. Navkljub težnjam v bazi po krčenju pro- fesionalizma, se v vodstvu sindikata zavzemajo za krepitev profesio- nalizma. To je tudi razumljivo. Sin- dikat namreč vsako leto pošlje prek 800 socialno ogroženih za 10 dni na morje. Sindikat za svoje delo porabi letno približno toliko kot porabi Institut Jožef Stefan. Sin- dikat je nedvomno pomembna druž- benopolitična organizacija pri nas, ki mu zaenkrat tudi borci ne more- jo do živega.

Tomaž Pisanski

PRISTOPNA IZJAVA K SLOVENSKI DEMOKRATIČNI ZVEZI

Podpisani/a
Naslov
Poklic Telefon
razumem Slovensko demokratično zvezo kot gibanje za vzpostavitev demokracije in političnega pluralizma v Sloveniji.
Poznam »Programsko izjavo« in »Začasna pravila« SDZ.
Glede na to sem pripravljen pristopiti k SDZ. Podpis:

Izpolnjeno pristopno izjavo pošljite na naslov SDZ:
Ljubljana, Komenskega 7

DEMOKRACIJA SDZ

Demokracija izhaja v Gorenjskem glasu v prilogi Odprte strani. Ureja uredniški od- bor; urednica Laura Štraus, Naslov uredništva: Komenskega 7 (soba 33, I. nadstrop- je) Ljubljana